

TÜRKİYE

TÜRKİYE MERMER DOĞALTAŞ VE MAKİNALARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

Doğaltaş
harikalar
diyarı
TÜRKİYE

EK.1

TÜMMER BASIN BÜLTENİ SİVAS - 20.08.2008

Doğaltaşa CE belgelendirme için önemli adım...

Türkiye Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği (TÜMMER) 12. Yönetim Kurulu toplantısını Sivas Doğaltaş ve Madenciler Derneği'nin ev sahipliğinde Sivas'ta gerçekleştirdi. Toplantı sonrasında yapılan geniş katılımlı sektörel toplantıya ise Sivas Valisi Veysel Dalmaz, Sivas Belediye Başkanı Sami Aydın, Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İlyas Dökmetaş ile Sivas Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Sayın Osman Yıldırım ve çok sayıda sektör temsilcisi katıldı.

TÜMMER Yönetim Kurulu 12. toplantısını Sivas Doğaltaş ve Madenciler Derneği'nin daveti ile Sivas'ta gerçekleştirdi. Toplantıda rutin konularla birlikte CE belgelendirme, web sitesi ve basın danışmanlığı konuları ele alındı.

Aynı gün düzenlenen geniş katılımlı sektörel toplantıda ise Sivas Valisi Veysel Dalmaz, Belediye Başkanı Sami Aydın, Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İlyas DÖKMETAŞ ile Sivas Ticaret ve Sanayi Odası Başkanı Osman Yıldırım ve sektörden çok sayıda katılımcı yer aldı.

TÜMMER Yönetim Kurulu Başkanı Selahattin Onur, sektörle ilgili olarak yapılan çalışmalar hakkında bilgi verdiği konuşmasında, özellikle CE belgelendirme konusunun önemine değindi.

Sektörde zaman zaman bazı sıkıntıların yaşandığını anlatan Onur, bu sıkıntıların aşılması için başka hükümet yetkilileri olmak üzere yetkililerle birebir görüşmeler yapıldığını belirtti.

Toplantıda bir konuşma yapan Sivas Valisi Veysel Dalmaz, Sivas'ın taşıyla toprağıyla altın olduğunu belirterek "Bu taşı toprağı işleyerek altına çeviren sektör temsilcilerine teşekkür ediyorum" dedi. İşlenmeyen madenleri işleyip topluma kazandırılması gerektiğini kaydeden Vali Dalmaz, "Bunların olumlu sonuçları hepimizi memnun ediyor. Doğaltaşa ihracat rakamları yukarı tırmanmakta. Bu konuda mermercimizin, doğaltaşımızın yanlarında olduğumuzu bilmelerini istiyorum. Bu sektörün gelişmesinde büyümesinde katkısı olan herkese teşekkür ediyorum" diye konuştu.

Cumhuriyet Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İlyas Dökmetaş da yaptığı konuşmasında, 4 yıl önce açılan mermercilik bölümü ile sektöre nitelikli eleman yetiştirdiklerini belirterek, "Karşılıklı işbirliğini arttırarak bu konuda ne gerekiyorsa yapmaya hazırız." dedi.

Sektörün gelişimi yönünde dilek ve temenniler ile ilgili yapılan konuşmalar sonrası, CE belgelendirme konusu kapsamlı olarak tartışıldı. Sivas'a davet edilen BVA Belgelendirme firmasından Burçin Yumrukçu ise katılımcılara CE Belgeleme konusunun ana hatları ile ilgili kritik bilgiler sundu.

Ayrıca TÜMMER'in Avrupa Birliği standart hazırlama çalışmalarına katılabilesinin imkan dahilinde olduğunu, bu konuda TSE'de "AYNA KOMİTELERİ" oluşturulduğunu, ve bu komitelere kayıt olunarak standart hazırlama çalışmalarına katılmanın mümkün olabileceğini vurguladı.

YÖNETİM KURULU TOPLANTISI VE GENİŞ KATILIMLI SEKTÖREL TOPLANTI
TÜMMER BASIN BÜLTENİ
MARMARA ADASI - 10 EKİM 2008

Global krizde çözüm yolları tartışıldı...

Türkiye Mermer Doğaltaş ve Makinaları Üreticileri Birliği (TÜMMER) yönetim kurulu toplantısını Marmara Mermerciler Derneği ve Saraylar Belediyesi'nin ev sahipliğinde Marmara Adası'nda gerçekleştirdi. Toplantı sonrasında yapılan geniş katılımlı sektörel toplantıya ise Marmara Adası Kaymakamı Hüseyin Öner, Saraylar Beldesi Belediye Başkanı Güner Yavuz, Marmara Mermerciler Derneği Başkanı Adnan Aydoğan ve çok sayıda sektör temsilcisi katıldı.

TÜMMER Yönetim Kurulu toplantısını Marmara Mermerciler Derneği'nin daveti ile Marmara Adası'nda gerçekleştirdi. Toplantıda rutin konularla birlikte özellikle yanan orman alanlarının rehabilitesi ve yeniden ağaçlandırılması amacıyla TÜMMER'in Antalya Orman Bölge Müdürlüğü'ne yaptığı iş makinesi yardımı ve çalışmaları konusu ele alındı.

Aynı gün düzenlenen geniş katılımlı sektörel toplantıda ise Marmara Adası Kaymakamı Hüseyin Öner, Saraylar Beldesi Belediye Başkanı Güner Yavuz Mermerciler Derneği Başkanı Adnan Aydoğan ve çok sayıda sektör temsilcisi yer aldı. Metin Balıbey'in yönettiği toplantıda sektörün dünü, bugünü ve geleceğe yönelik alınması gereken tedbirler masaya yatırıldı.

Balıbey konuşmasında, sektörün yıllar öncesi gibi olmadığını belirterek, "Eskiden mermerin yüzüne kimse bakmazdı. Bunlar mezar yapar hamam döşer derlerdi. Ancak bugün gelinen nokta doğaltaş adıyla birlikte o günden beri çok yol alındığının göstergesidir. Yapılan çalışmalarla dünyada 5. sıraya yerleştik 156 ülkeye ihracat yapıyoruz. Yüksek rezervlere sahibiz, ancak bu kadar rezervi hemen paraya çeviremeyeceğimize göre bugünlerdeki global ekonomik gelişmeler karşısında bir an önce tedbirler almamız gerek. Sektörümüz çok dinamik ama biz bu dinamizmden faydalanamıyoruz. Geçen yıl kur farkından zararımız ortalama yüzde 17 oldu. Maliyet artışları ile birlikte bu rakam yüzde 30'lara çıkıyor. Buna rağmen ayaktayız ve bu bence büyük bir başarıdır." Diye konuştu.

TÜMMER Yönetim Kurulu Üyesi Erdoğan Akbulak bir soru üzerine, global krizin sektörü de etkileyeceğini vurgulayarak, "TÜMMER, İMMİB ve Ege İhracatçı Birlikleri olarak birlikte hareket etmeli ve hedeflerimizi belirlemeliyiz. Birlikte bir yol haritası oluşturmalı ve bunun üzerinde yol almalıyız. Türkiye coğrafik konumu gereği dünya da bir mermer üssü haline getirilebilir. Global kriz değerlendirilmesinde iş realiteye geldiğinde küçük ölçekli kuruluşların ayakta kalabilmesi zor gibi görünüyor ve dikkatli olmak gerek. Dövizin artıyor olması ilk başta bize faydalı gibi görünebilir ancak pazar daralacağı için fiyatları düşürme yoluna gidecek kuruluşlar olacaktır. Bu nedenle dikkatli ve tedbirli olmamız gerek." dedi.

TÜMMER Yönetim Kurulu Başkanı Selahattin Onur da, yeni pazarlar bulunamaması durumunda üretimin azalacağına dikkat çekerek, "Stok, maliyet, arz-talep, küresel ekonomik dengeler sebebiyle üretimi satışa göre ayarlamak ve bir miktarda tasarrufa gitmek ki ben kendim denedim faydalı olacaktır. Fiyatların düşürülmesi bir yarar getirmez. Fiyat düşürmeyelim. İlk başta emek vererek, kalite ve verimliliği artırarak, düzgün fiyat politikasıyla bu dönemi atlatacağımıza inanıyorum" şeklinde konuştu.

TÜMMER Yönetim Kurulu Başkan yardımcısı Turgut Bekişoğlu ise öğrenim ile birlikte eğitimin de vazgeçilmez olduğunu vurgulayarak bu konuda eksikliklerin giderilmesinin elzem olduğunu ifade etti. Sektör mensuplarının standartlara uymaları konusunda anlayışta bir başkalaşıma ihtiyaç olduğunu söyledi. Ayrıca sektörde birlikteliğin mutlak olarak sağlanması gerektiğini ifade etti. Kimsenin birlikteliğe uymamak gibi bir keyfiyetinin olamayacağını buna uymamanın bir vebal olduğunu söyledi. Sektör kapasitesinin gerekenler yapıldığında on milyar dolarlara ulaşabileceğini bunun hayal olmadığını ve bu değerlerin yaratılması ile ayrı bir Bakanlığı sektörün hak ettiğini dile getirdi.

Ege İhracatçılar Birliği Başkanı Arslan Erdiñ Amerika’da piyasanın kriz nedeni ile çok daraldığını bu durumun 2010 yılında sona ermesi ihtimali üzerinde durmuş ve her pazarın etkin olarak talep edilen bir cins taşının olabileceğini ifade ederek Türk traverteninin Amerika pazarında güçlü bir şekilde yer aldığını vurguladı. Yeni Pazar arayışlarının da sürdürülmesinin önemli olduğunu söyledi.

Ertuğrul Doğuş Bey “bürokrasi karşısında sektörü temsilde yıllarca mutlak bir muhatabın var olması gereği hissedilmiştir. TÜMMER’in kurulma nedeni böyle bir ihtiyaçtan kaynaklanmaktadır. Bu sebeple TÜMMER’in her platformda desteklenmesi gerekir, güçlendirilmesi kaçınılmaz bir görevdir” dedi.

TÜMMER SEKTÖREL TOPLANTI BASIN BÜLTENİ DİYARBAKIR – 08.KASIM.2008

TÜMMER SEKTÖREL TOPLANTI BASIN BÜLTENİ

Doğaltaşçıların Diyarbakır çıkarması...

Doğaltaş sektörünün sorunları ve bölgede etkileri, Diyarbakır Mermerciler ve Madenciler Derneği'nin daveti ile TÜMMER'in düzenlediği bölgesel geniş katımlı sektörel toplantıda, Diyarbakır'da tartışıldı.

TÜMMER Yönetim Kurulu Kasım ayı toplantısı ve bölgesel geniş katımlı sektörel toplantı yüksek bir katılımıla Diyarbakır'da gerçekleştirildi.

Diyarbakır Mermerciler ve Madenciler Derneği'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen toplantıya TÜMMER Yönetim Kurulu Üyeleri, İstanbul Maden İhracatçıları Birliği, Ege İhracatçı Birlikleri temsilcileri ile çok sayıda sektör mensubu katıldı.

DİYARBAKIR VALİSİNDEN YATIRIM ÇAĞRISI

“Diyarbakır Ortadoğu Yapı Ve İnşaat Malzemeleri Fuarı”nı da ziyaret eden katılımcılara Diyarbakır Valisi Hüseyin Avni Mutlu da yatırım çağrısında bulundu. Doğaltaş sektörünün Diyarbakır ekonomisinin lokomotifini olduğunu belirten Vali Mutlu, “Sizleri buraya yatırım yapmaya davet ediyoruz. Sizlerle birlikte pek çok sorunun üstesinden geleceğimize inanıyorum. Yaptığımız iş hiç de kolay değil pek çok zorluğu var. Elini taşın altına koymak nedir sizler gösteriyorsunuz. Yapacağınız yatırımlara biz valilik olarak her türlü desteği vermeye hazırız” dedi.

“FİYATTA REKABET EDEMİYORUZ”

Bölgesel geniş katımlı sektörel toplantıya katılım oldukça yüksekti. Burada söz alan ve Diyarbakır'daki doğaltaş sektörünün bugünkü durumu hakkında bilgiler veren Diyarbakır Mermerciler ve Madenciler Derneği Başkanı Zeki Tural, yapılan üretimin yüzde 50'sinin ihraç edildiğini belirterek, “2007 yılında 320 bin metreküp blok üretimi yaptık ve bunun yüzde 50'lik kısmı ihraç edildi. Doğaltaş Diyarbakır'ın ihracatta en önemli kalemlerinden biri. Sıralamada birinci durumdayız. İstihdam açısından da çok önemli bir yerdeyiz. Bugün yaşanan global kriz bizi de derinden etkiliyor. Biz taşımızı yurt dışına Mersin Limanından gönderiyoruz. Limana uzak oluşumuz fiyat konusunda rekabette bizi sıkıntıya sokuyor.” diye konuştu.

“DAYANIŞMA İÇİN BURADAYIZ”

TÜMMER Yönetim Kurulu Başkanı Selahattin Onur ise, Diyarbakır Mermerciler ve Madenciler Derneği'nin gösterdiği misafirperverliğe teşekkür ederek, “Biz buraya Diyarbakır'daki arkadaşlarımızın sıkıntılarını sorunlarını paylaşmaya, çözüm yolları için yol haritası oluşturmaya geldik. Sizin sıkıntınız bizim sıkıntımızdır. Bugün büyük bir dayanışma ile sektörümüzün bu global krizden çıkabilmesi için gereken şey yapılacaktır.” Dedikten sonra satır başları ile şunları söylemiştir “Pazar araştırması yapmaktan vazgeçmemeliyiz, kontrollü üretim önemlidir, stok maliyetlerinden kaçınarak mümkünse sipariş üzerine çalışmalara yoğunluk kazandırılmalıdır, yatırımlar mutlaka verimliliği artırmaya yönelik olmalıdır, girdi maliyetlerimizde dur denilemeyecek kalemler mevcut, bu nedenle kendimiz maliyetlerimizi nasıl aşağı çekebileceğimizin yollarını bulmalıyız” şeklinde öneriler sunmuştur.

İMİB Başkanı Ali Kahyaoğlu da yaptığı konuşmada, sektörümüz açısından Amerika'ya ihracatımızın yüzde 60 oranında gerilediğini, buna karşılık Çin'e yapılan blok satışında sebebi ile ihracatımızda yüzde 17,5 oranında bir artış olduğuna dikkat çekti. Ekim ayı itibariyle 1.2 milyar dolar ihracat rakamına ulaşıldığını belirten Kahyaoğlu, yıl sonu hedefinin 1.6 milyar dolar olduğunu kaydetti. Kurulması planlanan mermer borsası ve sektörel dış ticaret firması ile doğaltaş üreticilerinin ürünlerini satış ve pazarlamada yeni bir imkana kavuşacağını belirtti.

Metin Balıbey ise, kriz nedeniyle sektörün büyük bir tedirginlik ve belirsizlik içinde olduğunu vurgulayarak, her kurumun kendi hedefleri doğrultusunda tedbirli olması gerektiğini, mimari ve tasarımıda sektörün bugüne kadar gerekenleri yapamadığını belirterek, TÜMMER'in girişimleri ile Mimar Sinan Üniversitesi Restorasyon Bölümünde Doğaltaş derslerinin verilmeye başlandığını, bölümdeki öğrencilere burs, mezunlara iş olanakları sağlanmasının konunun gelişiminde önemli olduğunu dile getirerek, TÜMMER'in maddi olanaklar itibari ile ciddi desteğe ihtiyaçı olduğunu ifade etmiştir.

“MALİYETLERİ DÜşÜRMEYE İHTİYACIMIZ VAR”

TÜMMER Yönetim Kurulu Üyesi Erdoğan Akbulak ise, özellikle iki konuya dikkati çekmek istediğini belirterek, finansal ve talep daralmasının var olduğunu, bunun etkilerinin önümüzdeki aylarda daha da belirgin olarak ortaya çıkacağını dile getirmiştir. Akbulak, “Maliyeti dengeleyip, kredi borçlarının kapatılması da bir tedbir olabilir. Maliyetleri düşürmeye her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. İhracatta bir artış var, ancak bu blok satışında bir artış, işlenmiş mal gönderimi azalmış durumda. ABD'de ki daralma zaman içerisinde Çin'deki dinamizmi de kısacaktır, kendi iç pazarında da daralma olacak, Çin'e yapılan blok satışından da sektör olumsuz etkilenecektir. Herkes kendi tedbirlerini kendi ölçeğinde almalı, rotasını çizmelidir. En önemlisi panik yapmamamız gerekir.” dedi.

EK.2

Sayı : 08-867

25/12/2008

Konu : 2009 Yılı Rayiç Fiyatları

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI YÜKSEK FEN KURULU BAŞKANLIĞI'NA

İlgi : 10 Ekim 2008 tarih ve B.09.0.YFK.0.00.400-04/1169 sayılı yazınız.

Değerli Yüksek Fen Kurulu Başkan ve Üyeleri ile yapmış olduğumuz birbirini takip eden toplantı ve görüşmeler sonucunda 2009 yılı mermer ve doğaltaş rayiç bedellerinin tespitinde sektör adına önem arz eden biçimi ile öngörülerimiz ekte bilgilerinize sunulmuştur. Göz önünde bulundurulması için gerekeni yüksek müsaadelerinize arz ederim.

Saygılarımla,

Aslında imza mevcuttur.

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

Not: Fiyatlarda KDV Hariçtir.

Ekler:

Ek.1 : Rayiç bedeller listesi

Ek.2 : Ebat – fiyat dönüşüm tablosu

Ek.3 : Birim fiyatlar listesinde esas teşkil edecek rayiç bedeller sınıflaması

	DOĞALTAŞ	İL	30xSBx2 cm cılı fiyatı TL/m ²
	A) BEYAZ VE GRİ MERMERLER		
1.	AFYON BAL	AFYON	41,59
2.	AFYON BEYAZ	AFYON	45,95
3.	AFYON GRİ	AFYON	20,00
4.	AFYON KAPLANPOSTU	AFYON	20,00
5.	AFYON KAYMAK	AFYON	47,95
6.	AFYON ŞEKER	AFYON	42,95
7.	AYDIN GRİ	AYDIN	20,00
8.	BURSA KEMALPAŞA BEYAZ	BURSA	24,00
9.	ÇANAKKALE BİGA BEYAZ	ÇANAKKALE	24,00
10.	ÇANAKKALE SEDEF	ÇANAKKALE	24,00
11.	ÇORUM TOSYA BEJİ	ÇORUM	21,00
12.	DENİZLİ BEYAZ MERMER	DENİZLİ	25,45
13.	GOLDEN CRYSTAL	BALIKESİR	25,00
14.	KALE ŞEKER	MUĞLA	35,45
15.	KAVAKLIDERE GÜMÜŞ BEYAZ	MUĞLA	21,82
16.	KÜTAHYA KAPLAN POSTU	KÜTAHYA	25,00
17.	MARMARA ADASI GRİ	BALIKESİR	21,00
18.	MARMARA BEYAZ	BALIKESİR	21,00
19.	MARMARA EKVATOR	BALIKESİR	56,36
20.	MARMARA GÜMÜŞ	BALIKESİR	43,64
21.	MARMARA PANDA	BALIKESİR	48,18
22.	MİLAS	MUĞLA	30,00
23.	MİLAS BEYAZ	MUĞLA	21,00
24.	MİLAS LEYLA	MUĞLA	30,00
25.	MİLAS LİMON	MUĞLA	21,00
26.	MİLAS SEDEF	MUĞLA	21,00
27.	MUĞLA BEYAZ (MİLAS BEYAZ)	MUĞLA	21,00
28.	SANDIKLI BEYAZ	AFYON	80,00
29.	UŞAK BEYAZ	UŞAK	36,36
	B) BEJ VE PEMBE MERMERLER		
30.	AFYON BEJ	AFYON	20,00
31.	AMASYA KLASİK BEJ	AMASYA	31,82
32.	AMASYA REGAL BEJ	AMASYA	24,55
33.	ANKARA ANADOLU BEJ (ANKARA KAZAN BEJ)	ANKARA	24,00
34.	ANKARA HİTİT BEJ (ANKARA KAZAN BEJ)	ANKARA	24,00
35.	ANKARA KAZAN BEJ	ANKARA	24,00
36.	BEST CREAM	MALATYA	38,18
37.	BİLECİK FİLDİŞİ	BİLECİK	24,00
38.	BİLECİK AÇIK BEJ	BİLECİK	36,00
39.	BİLECİK KOYU BEJ	BİLECİK	30,00
40.	BİLECİK KREMABİL	BİLECİK	42,00
41.	BİLECİK PEMBE	BİLECİK	30,00
42.	BİLECİK ŞEKER BEJ	BİLECİK	22,00
43.	BOTTİCİNO	DİYARBAKIR	30,00
44.	BOTTİCİNO ROYAL	DİYARBAKIR	30,00
45.	BURDUR BEJ	BURDUR	38,00
46.	BURDUR CAPPUCINO BEJ	BURDUR	35,45
47.	BURDUR SUNSET	BURDUR	43,64

48.	BURSA KREM	BURSA	29,00
49.	BURSA ROZA	BURSA	22,00
50.	BURSA ŞEKER BEJ	BURSA	22,00
51.	CARMEN ROSSA	MANİSA	31,82
52.	CREAM ROSE	BİLECİK	23,00
53.	CREMA EDA	ESKİŞEHİR	36,36
54.	ÇERMİK BEJ	DİYARBAKIR	24,00
55.	ÇEŐME BEJ	İZMİR	31,82
56.	DENİZLİ PEMBE	DENİZLİ	21,00
57.	DİYARBAKIR HAZAR BEJ	DİYARBAKIR	21,00
58.	DİYARBAKIR HAZAR GÜLÜ	DİYARBAKIR	21,00
59.	DİYARBAKIR HAZAR PEMBE	DİYARBAKIR	24,00
60.	DİYARBAKIR KULP BEJ	DİYARBAKIR	21,00
61.	DİYARBAKIR PEMBE	DİYARBAKIR	21,00
62.	EFLANİ BEJ	KARABÜK	29,00
63.	EGE BEJ	MANİSA	31,82
64.	ERZİNCAN BEJ	ERZİNCAN	25,45
65.	ERZİNCAN BEJ YEŞİL ÇİZGİLİ	ERZİNCAN	22,73
66.	ESKİŞEHİR BEJ (SIVRIHISAR CREMA BEJ)	ESKİŞEHİR	21,00
67.	GÜLKURUSU	BİLECİK	21,82
68.	HANİ BEJ	DİYARBAKIR	24,00
69.	HARMANKAYA PEMBE	BİLECİK	29,00
70.	KARİA CREAM	BURDUR	40,00
71.	LİCE BEJ	DİYARBAKIR	28,00
72.	LOTUS BEJ DARK	BİLECİK	31,82
73.	LOTUS BEJ LIGHT	BİLECİK	38,18
74.	LOTUS CREAM	BİLECİK	50,00
75.	LOTUS ROSALIA	BİLECİK	31,82
76.	MALATYA BEJ	MALATYA	30,00
77.	OLİVE MARON	BURSA	24,00
78.	PERLETTO GIALLO	MALATYA	34,55
79.	PERLETTO ROSA	MALATYA	31,82
80.	ROSALINA	BİLECİK	21,82
81.	ROSALYA KLASİK	BİLECİK	21,82
82.	ROSALYA LİHT	BİLECİK	22,73
83.	SAMSUN BEJ	SAMSUN	21,00
84.	SIVRIHISAR CREMA BEJ	ESKİŞEHİR	22,73
85.	SIVRIHİSAR PEMBE	ESKİŞEHİR	21,00
86.	YOZGAT ROSATO BEJ	YOZGAT	20,00
	C) RENKLİ DOĞALTAŞLAR		
87.	AFYON MENEKŐE	AFYON	30,00
88.	AFYON SİYAH	AFYON	38,18
89.	AKŞEHİR SİYAH	KONYA	22,73
90.	ALANYA EMPRADOR DARK	ANTALYA	40,91
91.	ALANYA EMPRADOR LIGHT	ANTALYA	40,91
92.	ALANYA SİYAH (MEDİSİYAH)	ANTALYA	45,45
93.	BALIKESİR BİGADIÇ KUMRU TÜYÜ	ALANYA	32,00
94.	BURDUR ROSE	BURDUR	36,36
95.	BURSA EMPERADOR	BURSA	25,45
96.	BURSA GOLD	BURSA	29,00
97.	CAPPUCINO	BURSA	39,09
98.	CAPPUCINO ROYAL	DİYARBAKIR	40,91

99.	DARK EMPARADOR	BURDUR	27,27
100.	DARK OLIVE	SİVAS	85,45
101.	EFLANİ YEŞİL	KARABÜK	29,00
102.	EGE BORDO	MUĞLA	62,00
103.	EGE KAHVE	MANİSA	30,00
104.	ELAZIĞ VIŞNE (ROSSO LEVANTO)	ELAZIĞ	45,00
105.	İZMİR TEOS YEŞİLİ	İZMİR	32,00
106.	KALE BORDEAUX	DENİZLİ	59,09
107.	KING BLUE STONE	KÜTAHYA	20,00
108.	KUTAHYA SİYAH	KÜTAHYA	30,00
109.	KÜTAHYA YEŞİL	KÜTAHYA	27,27
110.	MAROON MARINACE	KASTAMONU	60,00
111.	MİLAS BUZ VE SU YEŞİLİ	MUĞLA	80,00
112.	PETROL YEŞİLİ	ELAZIĞ	32,00
113.	PRESTIGE BROWN	KASTAMONU	81,82
114.	RAVENNA ROSE	DENİZLİ	43,64
115.	ROSSO GALIANO	BİLECİK	45,45
116.	SAFRANBOLU EFLANİ FOSİLLİ RUSTİK YEŞİL	KARABÜK	53,00
117.	SANDIKLI KAHVE	AFYON	55,00
118.	SANDIKLI SİYAH	AFYON	36,36
119.	SİVAS GÜMÜŞ	SİVAS	20,00
120.	SÜPREN	ESKİŞEHİR	30,00
121.	TOKAT YEŞİLİRMAK DİBAZİ(DOLERİT)	TOKAT	80,00
	D) ONİKSLER		
122.	FANTASY ONİKS	BAYBURT	300,00
123.	ONİKS BAL	ESKİŞEHİR	40,91
124.	BEYAZ ONİKS	BAYBURT	409,09
125.	ONİKS MERMER	AFYON	100,00
126.	SİVAS ONİKS	SİVAS	60,00
	E) TRAVERTENLER		
127.	AFYON BEJ TRAVERTEN	AFYON	24,55
128.	AIZONA CREAM	BALIKESİR	45,45
129.	AIZONA PINK	BALIKESİR	38,18
130.	AIZONA RED	BALIKESİR	36,36
131.	AIZONA RED COFFEE	BALIKESİR	35,45
132.	ANTIQUE RED TRAVERTEN	KÜTAHYA	31,36
133.	BALIKESİR NOÇE TRAVERTEN	BALIKESİR	38,18
134.	BALIKESİR SCABOS	BALIKESİR	38,18
135.	BAYBURT LIGHT TRAVERTEN	BAYBURT	40,91
136.	CHESTNUT TRAVERTEN	TOKAT	25,00
137.	CHOCALATE	KÜTAHYA	56,82
138.	CHOCOLATE	BALIKESİR	41,82
139.	COFFEE MILK	BALIKESİR	36,36
140.	DENİZLİ KLASİK TRAVERTEN	DENİZLİ	28,18
141.	DENİZLİ BEYAZ TRAVERTEN	DENİZLİ	50,00
142.	DENİZLİ TRAVERTEN DARK	DENİZLİ	21,82
143.	DENİZLİ TRAVERTEN LIGHT	DENİZLİ	34,55
144.	ELAZIĞ SARI TRAVERTEN	ELAZIĞ	30,00
145.	GİRESUN KLASİK LIGHT	GİRESUN	31,82
146.	GOLDEN	KÜTAHYA	59,09
147.	KIRŞEHİR NOÇE TRAVERTEN	KIRŞEHİR	33,64
148.	KONYA TRAVERTEN	KONYA	38,18

149.	LEONARDO	KUTAHYA	64,09
150.	RAINBOW	BALIKESİR	50,00
151.	ROSE TRAVERTEN	KÜTAHYA	36,36
152.	ROSEWOOD	BALIKESİR	32,73
153.	SİTRA KLASİK TRAVERTEN	SİVAS	22,00
154.	SİVAS SARI TAVERTEN	SİVAS	25,00
155.	SİVAS SCABOS	SİVAS	25,00
156.	TOSCANO	KUTAHYA	42,27
157.	WALNUT TRAVERTEN	DENİZLİ	27,27
F) LİMESTONE			
158.	CREMA CLASSIC	ANTALYA	30,00
159.	CREMA CLOUDY	ANTALYA	30,00
160.	EMGONI	SAKARYA	83,64
G) GRANİTLER			
161.	AFRİKAN RED		
162.	AKSARAY PEMBE	AKSARAY	85,45
163.	AKSARAY YAYLAK	AKSARAY	86,36
164.	AKSARAY SİPAHİ	AKSARAY	86,36
165.	BALABAN YEŞİLİ	KIRIKKALE	114,55
166.	BERGAMA GRİ	İZMİR	80,00
167.	BULANCAK FÜME	GİRESUN	114,55
168.	HİRFANLI GRİ		85,00
169.	ORTAKÖY PEMBE (AKSARAY PEMBE)	AKSARAY	85,45
H) DİABAZ			
170.	DİABAZ		50,00
I) DİĞER DOĞALTAŞLAR			

EK.2

EBAT – FİYAT DÖNÜŞÜM TABLOSU

EBAT	2 CM	3 CM	4 CM
30xSB	$F_2 = 24,00$	$F_3 = 31,20$	$F_4 = 37,20$
	$F_2 \times 1,30$	$F_2 \times 1,55$	
	$F_2 \times 1,1$	$F_3 \times 1,1$	$F_4 \times 1,1$
30x30	26,40	34,32	40,92
	$F_2 \times 1,2$	$F_3 \times 1,2$	$F_4 \times 1,2$
40x40	28,40	37,44	44,64
	$F_2 \times 1,2$	$F_3 \times 1,2$	$F_4 \times 1,2$
30x60	28,80	37,44	44,64
	$F_2 \times 1,4$	$F_3 \times 1,4$	$F_4 \times 1,4$
50x50	33,60	43,68	52,08
	$F_2 \times 1,5$	$F_3 \times 1,5$	$F_4 \times 1,5$
60x60	36,00	46,80	55,08

Farklı üretim çeşitleri itibari ile,

1. Merdiven basamakları : Hesaplamalar ebatlı üretim üzerinden değerlendirilmelidir. Ebat olarak 50x50 değeri TL/ m² olarak dikkate alınmalıdır.
2. Basamakta yapılan pah işlemi için ayrıca 2,5 TL/ Mt. ilave edilmelidir.
3. Duvar kaplamaları ebatlı üretim üzerinden yapılmalı, yine ebat değeri 60x60 TL/m² olarak esas alınmalıdır.
4. Birim fiyat hesaplarında doğaltaşta zayıt %10 olarak kabul edilmelidir.
5. Mutfak tezgah yapımında 3x60x60 imalat fiyatı TL/m² olarak esas alınmalıdır.
6. Kapı eşiği, denizlik ve parapetler 2 veya 3 cm olabilir. Ebatlı üretim esas alınarak 30x60 ölçülerine göre TL/m² işlem yapılmalı ayrıca pah+damlalık yapılması halinde 10 TL/m² ücret ilave edilmelidir.

EK.3**Birim Fiyatlar Listesinde Esas Teşkil Edecek Rayiç Bedeller Sınıflaması**

DOĞALTAŞ	<u>30xSBx2 cm</u> <u>cilalı fiyatı TL/m²</u>
BEYAZ MERMER	20
RENKLİ MERMER	24
RENKLİ TRAVERTEN	26
AÇIK TRAVERTEN	26
KOYU TRAVERTEN	22

EK.3

GENEL FİYAT ANALİZİ

Poz No	Analizin Adı	Ölçü Birimi				
26.303/C	4 cm kalınlığında açık renkli traverten ile döşeme kaplaması yapılması (4x30xSerbestboy)	m ²				
Poz No	Tanımı	Ölçü Birimi	Miktarı	Birim Fiyatı	Tutarı	Bölüm Toplamı
04.416/E001	Malzeme: Açık renkli traverten (Zaiyatıyla)	m ²	1,05			
04.416/E001	Açık renkli traverten 4 x 30 x serbest boy için, k=0,52	m ²	0,52			
10.009/MK	400 dozlu harç	m ³	0,03			
04.021	600 dozlu çimento şerbeti	m ³	0,001			
04.031	Su	m ³	0,01			
	İşçilik					
01.005	Mermer kaplama ustası	Sa	2			
01.501	Düz işçi	Sa	2			
01.501	Düz işçi (İş yerinde yükleme, yatay ve düşey taşıma, boşaltma)	Sa	0,5			
	Malzeme ve işçilik tutarı: %25 müteahhit genel giderleri ve karı: 1 m ² fiyatı:					
	k=tespit edilen yeni katsayı A=en(cm) b=boy(cm) h=kalınlık (cm) k=(k1xk2)-1 k1=(((axb)+6525)/6750) (ebat artış katsayısı) k2=((hx0,26)+0,48) (kalınlık artış katsayısı) Tüm serbest boylar için ebat artış katsayısı k1=1 alınacak 2x30xs.boy için k=1'dir. 4x30xs.boy için k1=1 alınır. k2=((4x0,26)+048)=1,52 k=(1x1,52)-1=0,52					

EK.4

KORUNMASI

GEREKEN

ÇEVREMİZ

GELİŞMESİ

GEREKEN

MERMERCİLİĞİMİZ

Nisan 2008 / AFYON

İÇİNDEKİLER

A-ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MEVZUATI	3
B-ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI MEVZUATI	6
C - 2863 KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI	13
KORUMA KANUNU İLE İLGİLİ SORUNLAR	
D-MERA KANUNU İLE İLGİLİ SORUNLAR	15
E-SU TOPLAMA HAVZALARI İLE İLGİLİ SORUNLAR	17
F-TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU	19
İLE İLGİLİ SORUNLAR	
G - ZEYTİNCİLİĞİN ISLAHI VE YABANİLERİNİN	21
AŞILATTIRILMASI HAKKINDA KANUN	
İLE İLGİLİ SORUNLAR	
H- ULAŞTIRMA BAKANLIĞI KARAYOLLARI MEVZUATI	23
İ - MALİYE BAKANLIĞI VERGİ MEVZUATI	25

TÜRKİYE MERMER DOĞALTAŞ VE MAKİNALARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

Turan Güneş Bulvarı 71. Sok. No:8/3 Çankaya/ANKARA

Tel: (0312) 440 83 63 Faks: (0312) 440 80 83

E-posta : info@tummer.org.tr, tummermer@yahoo.com

Web : www.tummer.org.tr

-A-

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR
BAKANLIĞI MEVZUATI İLE İLGİLİ
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

A-ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MEVZUATI

1) Maden Kanunu 7nci maddesinde belirtilen hususlara göre, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliği, madencilik faaliyetlerini düzenlemek amacı ile Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılmış bir yönetmeliktir. Ancak uygulamada her Bakanlık, Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılmış izin yönetmeliğine aykırı hükümler içeren kendi yönetmeliklerini çıkarmaktadır. Böylece sektör pek çok konuda sorun ile karşı karşıya kalmaktadır.

Enerji Ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve MİGEM'in izinler yönetmeliğine işlerlik kazandırmaları gerekmektedir.

2) II. Grupta yer alan madenler, aynı isim ve kompozisyona sahiptir. Ticari olarak blok verebilme özellikleri gözetilerek değerlendirilirler. Çevre ilişkileri itibari ile iki işletme biçimi arasında fark vardır. Mermer ve doğaltaş sektörü elmaslı tel kesme yöntemi ve su ile çalışır, çevreye zarar vermez. Kırmataş (mıdır) sektörü ise patlatma, kırma, öğütme sistemleri ile çalışmakta, önemli ölçüde toza neden olmaktadır. Böylece çevre değerleri bakımından aynı grupta olmaktan dolayı mermer ve doğaltaş sektörü olumsuz etkilenmektedir.

Cözüm Önerisi: II. Grup madenlerle ilgili olarak

a) Mermer ve doğaltaş,

b) Kırmataş veya agrega; madenciliği şeklinde bir ayırım yapılmalıdır.

3) Maden Kanunu ve uygulama yönetmeliğinin bazı maddelerinde “Görünür ve muhtemel rezerv haline getirilmeyen alanların taksir edilmesi” öngörülmektedir.

Cözüm Önerisi: Mermer ruhsatları 100 hektar gibi küçük bir alanı kapsamaktadır. Ruhsat sınırları belirlenirken, pasa döküm alanlarında mermer dışı kayaçların yer almasına özen gösterilir veya vasıfsız mermer olması gözetilir. Ruhsatın bu özellikte bir bölümü için görünür+muhtemel rezervden bahsetmek mümkün değildir. Bu nedenle mermer ruhsatlarının taksir edilmesinin düşünülmemesi gerekir.

4) **Maden kanunu uygulama yönetmeliği, Madde 25'te** “Aynı grup ruhsatlar birbiri üzerine verilemez. Aynı grup ruhsatlar ise üst üste verilebilir.” Kanun maddesinde belirtilmiş olan ruhsat ilişkileri, işletme izin yönetmeliği uygulamasında karışıklığa neden olacak şekilde ele alınmaktadır.

Cözüm Önerisi: Önerimiz işletme izninin doğrudan ruhsat sahipleri arasında ki anlaşma metnine veya birinin diğerine muvafakat vermesine göre düzenlenmesidir.

5) İşletme ruhsatı ve işletme izni alınan alanları bazı kamu kurum ve kuruluşları daha sonra kendi isteklerine göre **sit alanı, Milli Park, su toplama havzası** vb..., hatta **piknik alanı** ilan edip bu alanlarda madencinin çalışmalarının önünü kesmektedir.

Cözüm Önerisi: Ülke genelinde, tüm ilgili kurum ve kuruluşların, Maden İşleri Genel Müdürlüğü ile ortak bir çalışma yaparak, kendi mevzuatları yönünden yasaklı alanları koordinatları ile belirlemeleri, ve bu alanların alan sorgulamaları esnasında “bu alanlara ruhsat verilemez” olarak belirtilmeleri.

6) Maden Kanununda kamu kurumlarına ayrıcalık tanınmıştır. Bu ayrıcalık devletin kendi madencisi ile rekabet etmesi anlamına gelmektedir. Belediyeler ve il özel idareleri bir taraftan madencilik faaliyetinde bulunabildikleri gibi diğer taraftan da denetleme yetkisine sahiptirler. Kanunda bazı kamu kurumlarına devlet hakkı ödemelerinde, ruhsat alanı sınırlamalarında, hammadde izinleri gibi konularda ayrıcalıklar sağlanmaktadır.

Cözüm Önerisi: Bu uygulamaların sona erdirilmesi ve haksız rekabetin önlenmesi önerimizdir.

7) Sektör MİGEM çalışmalarının oyalayıcı olduğunu düşünmektedir.

Cözüm Önerisi: Çalışmaların hızlandırılması, MİGEM'in çalışan sayısı itibari ile gerekli ve yeterli yapıya kavuşturulması önerimizdir.

-B-

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
MEVZUATI İLE İLGİLİ
SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

B-ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI MEVZUATI

GENEL

Çevre ve Orman Bakanlığınca Madencilik Faaliyetlerini Etkileyen Yönetmeliklerin Çıkarılması esnasında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının “Olumlu” Görüşünün Alınmaması.

3213 sayılı Maden Kanunu'nun 7.maddesine göre Madencilik Faaliyetleri İzinler yönetmeliği Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılmıştır.

Bu yönetmeliğin 5. maddesinde

Madenlerin aranması ve üretilmesi ile ilgili faaliyetlerde alınması gereken izinlerde uygulanacak usul ve esasların, bu Yönetmelik hükümlerine göre yürütüleceği,

(1) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının, madencilik faaliyetleri için bu Yönetmelik kapsamında izin verme ve süre uzatılmasına ilişkin görev ve yetkilerini kullanırken, kanunlarında, uluslararası sözleşmelerde ve bu Yönetmelikte öngörülmemiş ise başka kuruluşların görev, yetki ve sorumluluk alanına giren hususlara dayalı olarak işlem yapamayacağı, Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının, izin taleplerini, kanunlarındaki ve bu Yönetmelikteki hükümlere göre sonuçlandıracağı,

(2) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca, bu Yönetmelik hükümlerinde belirtilen haller ve diğer kanunların ilgili hükümleri dışında, madencilik faaliyetlerinin engellenemeyeceği ve çıkarılacak yönetmeliklerde bu Yönetmelikte belirtilen kısıtlamaların dışında bir kısıtlama getirilemeyeceği,

(3) Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarının çıkaracağı madencilik faaliyetlerini etkileyen mevzuatın düzenlenmesinde, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşünün alınacağı,

Yukarıda görüldüğü şekilde açık olarak belirtilmiş olmasına rağmen Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşları, mermer ve doğaltaş faaliyetlerini olumsuz yönde etkileyen, adeta işletme faaliyetlerini yapılamaz hale getiren mevzuat düzenlemeleri yapmaktadırlar. Bu düzenlemeleri, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının görüşüne itibar etmeden yürürlüğe koymaktadırlar.

B.1 - Orman İdareleri Mevzuatı

1) Orman mevzuatı ile ilgili en önemli husus önceden de bahsedildiği gibi Madencilik faaliyetleri izin yönetmeliğine uymayan ve aykırı, orman izin yönetmelikleridir.

Orman İzin Yönetmeliğinin 6.maddesi açık olarak, Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğine aykırı olarak düzenlenmiştir. Her iki yönetmelik arasındaki çelişkiler aşağıda açıklanmıştır.

- Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğine göre izin, Orman Bölge Müdürlüğünce verilirken, Orman İzin Yönetmeliğine göre muvafakat Bakanlıkça verilmektedir.

- Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğine göre izin (eksiklikler yok ise) müracaatı takip eden 15 gün içinde verilirken, Orman İzin Yönetmeliğine göre muvafakatın verileceği süre belirsizdir. Zira uygulamada orman bölge müdürlüğünün izinle ilgili inceleme yaparak bedelli bir raporu bakanlığa iletmesi, bakanlık makamının bu raporu inceleyerek bir ay süre sonunda izin verebileceği ifade edilmektedir. Ancak yönetmelikte, bedelli raporun düzenlenme süresinin belirtilmemiş olması yatırımcı için oldukça geciktirici ve zaman kaybına neden olan çok önemli bir husustur.

Çözüm Önerisi: Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin uygulanması, böylece Bakanlığın muvafakat makamı olmaktan çıkarılması.

2) Özellikle Doğu ve güneydoğu bölgelerimizde ruhsat sahasında işletme izninin verildiği bölüm için mülkiyet sorunları yaşanmaktadır. Kadastro eksiklikleri sebebi ile aynı sahaya orman, Milli Emlak ve özel mülkiyetin sahiplenmesi şeklinde zorluklar yaşanmaktadır.

Cözüm Önerisi: Ormanlık alanlar ile ilgili kadastro planlarının ivedilikle çıkarılıp sonuçlandırılması gerekmektedir.

3) Orman Genel Müdürlüğü'nün 5 hektar alan uygulaması ile ilgili görüşü.

Maden Kanunu İzin Yönetmeliğine göre amacı ormanlık alanları korumak olan, 5 hektardan küçük alanlarda üretim yapma ve ödenecek kira bedelleri her yıl Maden İşleri Genel Müdürlüğüne sunulan Satış Bilgi Formu'nda hesaplanan Devlet Hakkı'nın %30 fazlasını Orman Genel Müdürlüğüne ödenmesi şeklinde öngörülmektedir.

Ancak Orman Genel Müdürlüğü ocakların yıllık kira bedellerinden vazgeçmemek adına PASA DÖKÜM ALANI ile ALT YAPI TESİS alanlarını, 5 hektar kapsamı dışına çıkararak ayrıca ücret alma yoluna gidecek şekilde yönetmelik düzenlemiştir.

Cözüm Önerisi: Pasa, döküm alanı ile alt yapı tesis alanları madencilik faaliyetlerinin olmazsa olmazlarıdır. Bunların 5 hektarlık alan kapsamı dışında tutulmaması gerekir. Önemli olan husus, bu uygulama mermer ve doğaltaş işletmesinin ilk faaliyet süreci içerisinde yararlanabileceği bir durum olmasıdır. Mermer ve doğaltaş müteşebbisi çalışmaya başladığında, sonuç olumsuz dahi olsa 35-40 bin YTL civarında bir bedel ödemek durumundadır. Uygulamanın pasa, döküm alanı ile alt yapı tesis alanlarının da 5 hektar kapsamı içinde kalacak şekilde yapılması önerimizdir.

B.2 - Çevre idareleri mevzuatı

GENEL

Mermer ve doğaltaş işletmeciliği, doğanın kendi içerisinde oluşturup, barındırdığı muazzam taş kütlelerinin işletilmesidir. İşletme esnasında yalnızca fiziki bir değişiklik meydana gelmektedir. Bu sebeple herhangi bir kirliliğe neden olunmadığı bir gerçektir. Diğer taraftan mermer ve doğaltaş işletmeciliği sonucunda sağlananlar, insanımızın yaşam kalitesinde refah, varlık ve zenginlik olarak iyileşme, hayatını sürdürdüğü mekanlarda hijyenik ortamı ve bu mekanların oluşturduğu kentsel alanlarda alabildiğine görsel güzellikler yaratılmaktadır. Sahip olduğumuz rezervler Anadolulun bağrında binlerce yıldan beri pek çok dönemde insanlığın yararlandığı miras niteliğinde değerlerdir.

1) Endüstri Tesislerinden Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğinin İzne Tabi Tesisler Listesi, Liste B başlığı altında yer alan Taş, Toprak, Cam, Seramik ve Yapı Malzemeleri alt başlığında bulunan "Üretim Kapasitesi 5000 m³/yıl ve üzeri olan mermer üretim tesisleri" hükmü gereğince emisyon iznine tabi olduğu belirtilerek, "Mermer İşleme Tesisleri"nden de emisyon izni alınması istenilmektedir.

Bilindiği üzere; "Mermer İşleme Tesisleri"nde, ocaklarda olduğu gibi, mermer su püskürten makineler ile kesilmekte, cilama ve ebatlama işlemlerinin gerçekleştirilmesinde yine bol su kullanılmaktadır. Kullanılan su, havuzda toplanmakta ve buradan pompa ile bir tanka alınmaktadır. Tankta çöken mermer çamuru "Filtre Pres Makinesi"nde sıkılarak suyu alınmaktadır. Preslenmiş çamur, atık alanlarına gönderilmekte, geri alınan su ise tekrar tesiste dolaştırılmaktadır. Sadece rutubet olarak değerlendirilebilecek kadar az bir su miktarı preslenmiş mermer çamurunda kalmaktadır.

"Mermer İşleme Tesisleri"nde yukarıda anlatılan sebeple, toz söz konusu olmadığı gibi, ısı kullanımına da gerek bulunmadığından, mermer üretiminde hava kirliliğine neden olabilecek kömür, akaryakıt, doğal gaz gibi enerji kaynakları da tüketilmemektedir.

Aynı durum, mermer ocakları için de söz konusu olmaktadır. Mermer ocakları diğer madencilik faaliyetlerinden farklı işlemler içerir. Mermer blok istihracında ve ocak içi her türlü blok üretiminde kullanılan makineler yine kesim esnasında su kullanılmaktadır. Ocaklarda, emisyon oluşturabilecek makineler, sadece ekskavator, yükleyici ve kamyonlardır. Ancak bu makinelerin gün içi toplam çalışma süreci oldukça kısıtlı bir zamanı kapsamaktadır ve diğer makinelerin su ile çalışması sebebi ile alan sürekli ıslak kalmaktadır. Bu nedenle ölçülebilir hava kirliliği mermer ve doğaltaş blok üretim ocaklarında da söz konusu değildir görüşünderiz.

Cözüm Önerisi: Gerek "Mermer Ocaklarında ve gerekse" Mermer İşleme Tesisleri" için istenen emisyon izni hususunun, Bakanlığımızca gerekli incelemeler yapılarak, sektörümüzde faaliyeti olan işyerlerine

"Emisyon İznine Gerek Yoktur" belgesi verilmesi ve ölçüm ile raporlamanın dışında tutulmasını önermekteyiz.

2) Mer'i mevzuat kapsamında yer alan kanun, yönetmelik ve tüzükler, 81 İl Özel İdaresince ayrı ayrı yorumlanabilmekte ve bu nedenle ayrı ayrı uygulanmalar yapılabilmektedir. Örneğin bazı valiliklerce ÇED Yönetmeliği hükümleri dışında kalan 5000 m³/yıl kapasiteyle blok mermer üretim şeklinin ÇED Yönetmeliği dahilindeymiş gibi ele alınması gösterilebilir.

Cözüm Önerisi: Bu duruma engel olabilmek için uygulama talimatlarının çıkarılması, valilik bünyesindeki mevzuatı takip ve uygulamakla yükümlü personele belirli periyotlar halinde eğitim verilmesi ve uygulamada birlikteliğin sağlanarak mevzuatların 81 İl Özel İdaresince aynı biçimde yapılmasının gereğini önermekteyiz.

3) Yönetmeliklerde çok açık bir şekilde tanımlanan, sulak alanların tespiti, değişik mesleklerden uzman kadroların yer aldığı komisyonlarca yapılır. Uluslararası, ulusal ve yerel sulak alanlar ve sınırlarının belirlenmesine yönelik çalışmalar bu komisyonlarca sonuçlandırılır. Sonuçlar yasa ve yönetmelik gereği, belirli ölçekte haritalar üzerine işlenmektedir. Ancak uygulama, henüz bu tanımları gerçekleştirecek detayda yapılamamaktadır bu nedenle sektörümüz ciddi sorunlarla karşılaşmaktadır. Uygulama ile ilgili merciler (özellikle İl Özel İdareleri) neredeyse her su birikintisini Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği kapsamında düşünüp, değerlendirerek mermer ve doğaltaş işletmeciliği önüne engeller çıkarmaktadır.

Cözüm Önerisi: Uygulama esaslarına uyulmasının sağlanması ve yetkili personele yasalarla ilgili konularda eğitim verilmesi gerektiğine inanmaktayız.

4) Sulak Alanların Korunması Yönetmeliği çerçevesinde tanımlanan tampon bölgede bakanlık iznine tabi olan ve yasak olan faaliyetler listesinde (listelerin konu ile ilgili kısaltılmış şekli aşağıdadır.), tampon bölgede blok istihracına izin verilmesine rağmen üretilen blokların buradan alınarak 2,5 km tampon bölge dışına taşınması ve tesise izin verilen, bu bölgeye götürülmesi mecburiyeti doğmaktadır.

“ Madde 4 – Tanımlar

Koruma Bölgeleri: Mutlak Koruma Bölgesi, Sulak Alan Bölgesi, Ekolojik Etkilenme Bölgesi ve Tampon Bölgenin kapsadığı alanı,

Mutlak Koruma Bölgesi: Koruma Bölgeleri içerisinde yer alan, su kuşlarının yoğun ve toplu olarak kuluçka yaptığı ve gecelediği alanlar; nadir ve nesli tehlikedeki kuş türlerinin önemli üreme bölgeleri ile nesli tehlikede veya dar yayılışlı sulak alana bağımlı doğal bitki türlerinin bulunduğu alanları,

Sulak Alan Bölgesi: Açık su yüzeyleri, lagünler, nehir ağızları, tuzlalar, geçici ve sürekli tatlı ve tuzlu su bataklıkları, sulak çayırlar, sazlıklar ve turbalıklar gibi habitatların oluşturduğu bölgeyi,

Ekolojik Etkilenme Bölgesi: Sulak alan ekosistemi ile ilişkili ve sistemi destekleyen deniz, kumul, kumsal, çalılık, ağaçlık, orman, çayır, mera ve çeltik alanları gibi habitatların oluşturduğu bölgeyi,

Tampon Bölge: Sulak alan havzasının coğrafi durumu, topografik özellikleri ve arazinin mevcut kullanım durumuna göre; sulak alan ekosistemini korumak maksadı ile ayrılan ve su toplama havza sınırını geçmemek ve sınırları varsa ekolojik etkilenme bölgesinden yoksa sulak alan bölgesinden itibaren 2500 metreden az olmamak üzere ayrılan bölgeyi, ifade eder.

Ek-1 Tampon Bölgede Yapılması Yasak Olan Faaliyetler

- 1- Çimento, klinker üretim, öğütme ve paketleme tesisleri,
- 2- Seramik ve porselen fabrikaları,
- 3- Kireç ve alçı fabrikaları,
- 4- Blok mermer işleme yerleri ve mermerin ikinci işleme yerleri,
- 5- Galerî veya kuyu açarak veya patlayıcı madde kullanarak işletilen her türlü taş ve maden ocakları,
- 6- .....

Ek-2 Tampon Bölgede Yapılması Bakanlık İznine Tabi Olan Faaliyetler

- 1- Değirmen taşı ve bileği taşı atölyeleri,
- 2- Alçı, kireç, tebeşir, kuvars taşı ve benzeri değirmenleri,

- 3- Çakıl, kum, curuf, çimento ve benzeri maddelerden motor gücü kullanarak yapı, yalıtım döşeme vs. malzemeleri imal yerleri,
- 4- Blok mermer çıkarımı,
- 5- Mozaik imal yeri,
- 6- .....

Cözüm Önerisi: Tesis kurulmasının “Tampon bölgede yapılması yasak olan faaliyetler” kapsamında çıkarılarak, ocak açma ve blok çıkarma izninin verilebildiği “Tampon bölgede yapılması bakanlık iznine tabi olan faaliyetler” statüsüne getirilmesinin gerektiğine inanmaktayız.

5) Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği ile ilgili sorunlar; Bu yönetmelik ile ilgili söylenecekler saymakla ve ifade edilmekle bitirilemeyecek kadar zaman alacaktır. Basit bir örnek vermek en doğru hareket olacaktır şeklinde düşünmekteyiz.

13.05.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 5491 sayılı Kanun ile 2872 sayılı Çevre Kanununa eklenen Ek -1’ inci maddenin b) bendinde “.....bozulan doğal yapının yeniden kazanılmasına ilişkin usûl ve esasların .....yönetmelikle belirleneceği” belirtilmiş; doğal yapının eski halinden daha da iyi bir hale getirileceğinden bahsedilmemiştir. Kanunda amaçlanan husus, sahanın bozulmuş olarak terk edilmesinin önlenmesi, eski haline getirilmesidir. Kanunda olmayan bir mali yükümlülüğün Yönetmelik ile getirilmesi (alanın kullanım öncesi dönemde çorak, verimsiz ve benzeri olumsuz nitelikler taşıyor olmasının; fidan dikilmesi, arazi yapısı uygun yerlerde rekreasyon alanları oluşturulması, bitkilendirme ve ağaçlandırma işlemlerinin yapılmasına engel olmayacağı) hukuka aykırıdır.

Cözüm Önerisi: Madencilik Faaliyetleri İle Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği dayanağı olan 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun EK-1’ nci maddesi 1 inci fıkrasının (b) bendindeki “madencilik faaliyetleri” ifadesi Kanundan çıkarılmalı ve Yönetmelik Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından çıkarılmalıdır.

Çünkü doğaya yeniden kazandırma ile ilgili yapılması istenen şeyler çoğunlukla maden işletmeciliği kural ve gerçeklerine uymamaktadır. Sadece mermer ve doğaltaş işletmeciliği yönünden bakıldığında en basit bir örnek, bir alt kademedeki çalışabilmek için, bütün üst kademenin ileri sürülmesi zorunluluğu vardır. Milletlerarası mermer üretim kuralları gereği ve miras niteliği taşıyan mermerlerimizin verimli şekilde işletilebilmesinin birinci koşulu 90 derece açılar, kenarlar ve köşeler oluşturularak çalışma zorunluluğunun olmasıdır.

6) Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinden kaynaklanan sorunlar;

Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin “Orta Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 57.maddesine ve Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin “Orta Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 19.maddesinin eski haline göre, bu alanlarda maden arama ve sınırlı bir şekilde maden istihracı yapılabilirken, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle “hiçbir şekilde maden ocağı açılmasına ve işletilmesine izin verilmaz” hükmü getirilmiştir. Defalarca ifade ettiğimiz şekilde mermer istihracının bu yönetmelikler kapsamına alınma sebebinin bilimsel gerçeklerle ifadesi asla mümkün değildir. Gün geçmemektedir ki sektörün haberi olmadan yeni ve ilgisiz bir yönetmelikle karşılaşılmasın. Konu işle ilgili olarak anlayışamayan husus yönetmeliklerin sektör bilgisi dışında ve görüşü alınmadan çıkarılmasıdır.

Cözüm Önerisi: Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin “Orta Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 19.maddesinde ve “Uzun Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 20.maddesinde yapılan değişikliklerin iptal edilmesi gerekmektedir.

7) Özel Çevre Koruma (ÖÇK) Bölgelerinde yer alan ve ruhsat hukuku bölgenin ÖÇK Bölgesi ilan edilmesinden öncesine dayanan mermer ve doğaltaş işletme faaliyetlerinin yasaklanması konusu.

Cözüm Önerisi: İşletmecilerin, Maden Kanunu’nun kendilerine verdiği ruhsat hukuku dikkate alınarak, ruhsatlarının ve dolayısı ile faaliyetlerinin devam ettirilmesinin sağlanması gerekmektedir.

-C-

2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT
VARLIKLARINI KORUMA KANUNU İLE
İLGİLİ SORUNLAR VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

C - 2863 SAYILI KÜLTÜR VE TABİAT VARLIKLARINI

KORUMA KANUNU İLE İLGİLİ SORUNLAR

Maden kanunu izin yönetmeliğinde;

“Kültür ve tabiat varlığı ve doğal sit alanlarının yeniden tespiti” ilgili açık bir ifade yer almaktadır.

“Madde 53- Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce tescil edilmiş, korunması gerekli taşınmaz kültür ve tabiat varlıkları ve doğal sit alanları, Genel Müdürlüğün talebi ile maden rezervleri göz önüne alınarak ilgili bakanlık tarafından yeniden belirlenir.” denilmektedir.

Burada genel müdürlükten kastedilen MİGEM bakanlıktan kastedilende Kültür ve Turizm Bakanlığıdır. Ancak uygulamada tek taraflı ve keyfi olarak maden ruhsat sahalarını da içine alacak şekilde yeni sit alanları ilan edilmektedir. Maden Kanunu ve özellikle izin yönetmeliği hükümleri ile çelişen bu durum birçok sorunun doğmasına neden olmaktadır.

Çözüm Önerisi: Maden Kanunu izin yönetmeliğinde yer alan ifadeye işlerlik kazandırılmasıdır.

-D-

MERA KANUNU İLE İLGİLİ SORUNLAR
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

D-MERA KANUNU İLE İLGİLİ SORUNLAR

Maden kanunu izin yönetmeliğinde;

“Mera Alanlarında Madencilik Faaliyetleri

Arama faaliyetleri

Madde 39 –

“Maden ruhsat sahibi, mera, yaylak ve kışlakların bulunduğu alanlarda; sondaj, yarma, galeri gibi maden arama faaliyetleri yapılmadan önce gerekli belgelerle valiliğe veya Genel Müdürlüğe ya da Tarım ve Köyişleri Bakanlığına bir dilekçe ile başvurur. Başvuru tarihinden itibaren bir ay içinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yapılacak değerlendirme sonucu uyulması gereken esaslar belirlenerek mera tahsis amacı değiştirilmeden izin verilir.”

Üretim faaliyetleri

Madde 40 - Arama faaliyetleri sonunda rezervi belirlenen madenlerin üretim ve üretime yönelik tüm faaliyetlerin yapılacağı alanların tahsis amacı; Bakanlığın, Tarım ve Köyişleri Bakanlığına talebi, Maliye Bakanlığının ve valiliğin uygun görüşü üzerine ilgili Bakanlıkça değiştirilebilir ve söz konusu yerlerin hazine veya ait olduğu vakıf adına tescili yapılır.

Arama ruhsatı döneminde belirlenen rezervin 1/10'unun üretilebilmesi için tahsis amacının değiştirilmesi gerekir.

İşletme ruhsatı döneminde yapılacak arama faaliyetleri ile ilgili olarak arama ruhsatı dönemindeki işlemler yapılır.

Ancak işlemler yukarıda belirtildiği gibi kolay olamamakta, çünkü yukarıda işletme ruhsatlı sahalarda, işletme ile ilgili kamulaştırma ve gerekli izinlerin alınabilmesi zorluk, ciddi zaman kayıpları ve madenci için sorun olmaktadır.

Cözüm Önerisi: İşlemlerin 3 ay gibi bir zaman aralığında sonuçlandırılması önerimizdir.

-E-

SU TOPLAMA HAVZALARI
İLE İLGİLİ SORUNLAR VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

E-SU TOPLAMA HAVZALARI İLE İLGİLİ SORUNLAR

Su ve kanalizasyon idareleri ve konu ile genel müdürlükleri bulunan Bykehirlerin neden olduğu sorunlar.

Genellikle içme suyu alınan havzaların korunması, su havzalarında madencilik faaliyetlerinin ne Şekilde yapılacağı konusunda ki yönetmelikler ile su kirliliği kontrol yönetmeliği pek çok ifte standart, kısıtlama ve yasaklamalarla madenciliğe engel olmaktadır.

Cözüm nerisi: Defalarca söylendiği Şekilde yaşanan problemlerin temeli izin yönetmeliği gereklerine uyulmadan ilgili idarelerin kendi dar kadroları ile madenciliği hedef alan yaklaŐımlarla, yönetmelikler çıkarma gayretleridir. ETKB ve ilgili genel müdürlükler içeriğinde madencilik ile ilgili ifade yer alan her türlü kanun, yönetmelik ve uygulamaya etkin katılım ile gerekli savunuyu bilimsel verilere dayanarak koymalıdır.

-F-

TOPRAK KORUMA VE
ARAZİ KULLANIMI KANUNU
İLE İLGİLİ SORUNLAR VE
ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

F-TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU

İLE İLGİLİ SORUNLAR

Maden kanunu izin yönetmeliğinde;

Tarım alanlarında Üretim faaliyetleri

Madde 35 – Ruhsat sahipleri, tarım alanlarında yapacakları üretim faaliyetleri ve tesisler için gerekli belgelerle valiliğe veya Genel Müdürlüğe ya da Tarım ve Köyişleri Bakanlığına müracaat ederek izin verilmesini talep eder.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve ekonomik olarak verimli dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazilerinde Bakanlık tarafından uygun görülen maden üretim faaliyetleri için tarım dışı amaçlı kullanım izni, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından verilir.

Tarım alanlarında aşağıdaki esaslar dahilinde madencilik faaliyetleri için izin verilir:

a) İzin verilen maden sahasının üzerinde toprak var ise bu topraklar sıyrılarak bir yere depolanır ve faaliyetin tamamlanmasını takiben rekültivasyon çalışmalarında kullanılır.

b) Madencilik faaliyetleri sırasında civar tarım arazilerinin bu çalışmalardan zarar görmemeleri için faaliyet raporu veya işletme projesinde öngörülen gerekli önlemler alınır.

c) Maden yayılım sahaları ve rezervlerinin tespitinden sonra üretim için yeterli olabilecek tarım alanlarına izin verilir.

d) Faaliyetlerin tamamlanmasını takiben yapılacak rekültivasyon çalışmaları ile bu sahalar çevre ile uyumlu hale getirilir.

Yukarıda sayılan tarım arazileri dışında kalan ve nitelikleri Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından belirlenen marjinal tarım arazilerine ise, Valilik tarafından tarım dışı amaçlı arazi kullanım izni verilir.

Maden kanunu izin yönetmeliğinde yukarıda görülen ifadeler yer almış olmakla birlikte 5403 sayılı toprak koruma ve arazi kullanımı kanununda durum hiçte öyle değildir.

“Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı

MADDE 13. — ...

ç) İlgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri,

.....

İçin bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebilir.” denilmektedir.

Bu sebeple bu yasa ile madencilik faaliyetleri çatışmakta ve sorunlar yaşanmaktadır.

Cözüm Önerisi: Burada da yine aynı şeyle karşılaşmaktayız, maden kanunu izin yönetmeliği ilgili mevzuata sahip bakanlık ve bu bakanlıklara ait yönetmelikler vasıtası ile çalıştırılmamaktadır. Bakanlığın ve madencilik ile ilgili tüm kurumların izin yönetmeliğinin işlerlik kazanmasını sağlamak.

-G-

ZEYTİNCİLİĞİN ISLAHI VE
YABANİLERİNİN AŞILATTIRILMASI
HAKKINDA KANUN İLE İLGİLİ
SORUNLAR
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

G - ZEYTİNCİLİĞİN ISLAHI VE YABANİLERİNİN AŞILATTIRILMASI

HAKKINDA KANUN İLE İLGİLİ SORUNLAR

Madde 20 – (Değişik: 28/2/1995–4086/5 md.)

“Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede zeytinyağı fabrikası hariç zeytinliklerin vegetatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez. Bu alanlarda yapılacak zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal sanayi işletmeleri yapımı ve işletilmesi Tarım ve Köyişleri Bakanlığının iznine bağlıdır.”

Cözüm Önerisi: Yasada madencilik faaliyetlerine engel teşkil eden “kimyevi atık, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez.” ifadesi, madenciliğin bir alt grubu olan, mermer ve doğaltaş işletmeciliğinde, ocaklarda uygulanan elmaslı tel kesme yöntemi, fabrika ve tesislerde ise sürekli olarak su ile çalışma zorunluluğu, bu sektörün kanunda belirtilen yasaklayıcı yapının dışında bırakılması gerektiğini düşündürmektedir.

Önemli başka bir konu ise, zeytinlik sahalarda, maden varlığı ve maden zenginliğinin kanıtlanabilirliğine yönelik aramaların yapılabilmesi önemli ve kesinlikle şarttır. Bundan sonrası yeraltı ve yerüstü değerlerinin ekonomiklik ilkesini göz önünde bulundurarak işletme usul ve esasları tespit edilmeli ve olası madencilik faaliyetleri nedeni ile zeytinlik sahalarda maden işletme süresince kayıplar belirlenerek karşılanmalıdır. Madencilik faaliyetleri sonrası sahanın ıslah edilmesi ve ağaçlandırılması esas olacak şekilde düzenlemelerin yapılması gerektiğine inanmaktayız.

-H-

ULAŖTIRMA BAKANLIĞI
KARAYOLLARI MEVZUATI
İLE İLGİLİ SORUNLAR
VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ

H- ULAŖTIRMA BAKANLIĞI KARAYOLLARI MEVZUATI

Sektörde ocaktan iŖleme tesislerine, iŖleme tesislerinden depolara ve limanlara ürünlerin ulaŖtırılmasında ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Ülkemizde yeterli bir demiryolu taşımacılık sistemi olmadığından, taşımacılık karayolu ile yapılmaktadır. Karayolu taşımacılığında dingil ağırlığı esası uygulanmaktadır. Bu uygulama önemli kısıtlamalara neden olmaktadır. Kısıtlama sebebi ile verilen %10 tolerans ise çoğu bölge trafiklerince uygulanmamaktadır. Bu nedenlerle sektör ciddi boyutta sıkıntı yaşamaktadır.

Uluslar arası ölçülerde blok boyutları doğrudan blok fiyatına pozitif etkisi olan sebeplerin başında gelmektedir. Nedeni kesme sistemlerinde ki gelişmişlik ve büyük boyutlu blokların verimlilik üzerindeki etkileri kendi başına değer ifade etmektedir. Üretici büyük boyutlu blok üretebilme hayali ile kıvranırken karayolları taşıma sistemi boyutlu bloklarını bölmesini emretmektedir.

Ülkemizde dingil ağırlığı ve aralığı esasına göre taşımacılık kuralları ve istiap hadleri belirlenmektedir. Gelişmiş ülkeler ise teker boyutu ve genişliği ile ve taşıtın sahip olduğu teker sayısı ile satıh üzerine uygulanan basınç miktarlarını gözeterek taşıma kuralları oluŖturmaktadır.

Çözüm Önerisi: Dingil ağırlığı yerine teker sayısı, çapı ve genişliği göz önünde bulundurularak bir sistemin kurulması ve yasal hale getirilmesi.

-İ-

MALİYE BAKANLIĞI
VERGİ MEVZUATI İLE İLGİLİ
SORUNLAR VE ÇÖZÜM
ÖNERİLERİ

İ - MALİYE BAKANLIĞI VERGİ MEVZUATI

1) Bütün madencilik faaliyetlerinde uygulanan vergilendirme esasları doğal taş madenciliğinin var olan riskini artırarak, olumsuz yönde etkilemektedir. Finansman sorunlarının aşılmasına yönelik olarak, vergilendirme öncelikli olmak kaydı ile gerekli iyileştirmeler yapılmalıdır. Madencilik sektöründe vergi oranı, başka hiçbir sektörde olmadığı düzeyde yüksektir, %65’ler civarındadır. Zira orman izinleri ile ilgili harcamalar, il özel idareler, belediye ve yerel idarelerin talepleri, maden kanunu gereği ruhsat harcı ve teminatları, devlet hakkı gibi mevzuattan kaynaklanan değişik kalemlerde ki ödentiler, gelir vergisi ile birleşince %65 oranında bir vergi, şaşırtıcı bir biçimde sektöre özel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çözüm Önerisi: Vergi oranının %50 düzeylerine indirilmesi önerimizdir.

2) İhracat yapan sermaye şirketi ortaklarının da 107 sayılı KDV genel tebliğinde belirtilen şahıs ve şahıs şirketleri ortaklarının faydalandığı oranda KDV iadesinde vergi ve SSK prim borçlarına mahsuben iade yapılması hususunda faydalandırılmaları.

3) Yüksek akaryakıt fiyatları, dünya sıralamasında 2007 fiyatlarına göre ilk beş ülke aşağıda ki gibidir. Görüldüğü gibi en yüksek bedel Türk tüketicisi tarafından ödenmektedir.

	Ülke	Akaryakıt (dizel) (US cent/Lt)
1.	Türkiye	162
2.	İtalya	149
3.	Yunanistan	119
4.	İspanya	110
5.	Portekiz	110

International Fuel Prices 2007 by GTZ,

Sektör bu yüksek bedel sebebi ile yarıştığı ülkelere kıyasla ciddi sıkıntılar yaşamaktadır. ÖTV indirimi isteği defalarca iletilmiş olmasına rağmen bir iyileştirme yapılmamıştır.

Çözüm Önerisi: Sektör dünya ülkeleri ile rekabet halinde olup kayıpları dünya ülkelerinin kazançları olacağı sebebi ile indirimin milli geçerliliği gözetilmeli ve ÖTV konusu sadece sektörün çıkarları doğrultusunda bir istek olarak düşünülmemelidir. Uygulamanın bir an önce istendiği şekilde başka örneklerde görüldüğü gibi sektörümüze de uygulanması önerimizdir.

EK.5

Sayı : 08-419

22/09/2008

Konu : Çevre-Sektör Geniş Katılımlı Toplantısının İptali Hk.

Sayın Prof. Dr. Lütfü Akça

Çevre Yönetimi Genel Müdürü

Mermer ve doğaltaş sektörünün, çevre mevzuatı çerçevesinde taleplerinin değerlendirilmesi hususunda ki gelişmeler özetlenerek, bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımla,

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

ÇEVRE MEVZUATI İLE İLGİLİ SEKTÖR-ÇEVRE GENİŞ KATILIMLI TOPLANTISININ İPTALİ KONUSU

Sektörümüz, pek çok bakanlık kurum ve kuruluşlarına ait mevzuatta ciddi sorunlar yaşamaktadır. Bu sorunlara çözüm arayışlarında, Çevre Ve Orman Bakanlığı ve bağlı kuruluşlarından gördüğü olumlu yaklaşımı başka hiçbir kurumdan görmemiştir. Bizzat Bakanlık makamından, sektör ile ilgili takdirler almıştır. O kadar ki, Bakanımız Prof. Dr. Sayın Veysel Eroğlu, üst düzey bürokratlarının da yer alacağı, sektör sorunlarının çözümüne yönelik, geniş katımlı bir toplantı düzenlenmesini arzu etmiştir. Bu toplantı, arzu edildiği şekilde Afyonkarahisar’da, 26.Nisan.2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantıya katılan sektörümüz değerli mensuplarının şahsen şahit oldukları; Bakanımızın ifade ettiği, sektörümüze hayranlığı ve takdir duyguları ile sorunlarımızı iletmemiz esnasında ilgili bürokratlarına verdiği çözüm direktifleri, bizler tarafından hiçbir zaman unutulamayacaktır.

Bu bağlamda kısa bir sürede Orman Genel Müdürlüğü mevzuatı ile ilgili iyileştirmeler yapılmıştır. Ardından çevre mevzuatı ile ilgili olarak genel müdürlükler isteği ile bir sektör değerlendirme toplantısı 23.05.2008 tarihinde gerçekleştirilmiştir. Bu toplantının gündemi, sonuçları ve katılımcıları ekte görülmektedir. Ancak sektörün daha iyi tanıtılmasına yönelik bir teknik gezi düzenlenmesi ve bahsi geçen geniş katımlı toplantının bu teknik gezi sonrası yapılması kararlaştırılmıştır.

Teknik gezi 3-6 Ağustos 2008 tarihleri arasında, Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından görevlendirilmiş aşağıda isimleri verilen katılımcılarla gerçekleştirilmiştir.

Yahya KORKMAZ	Ziraat Mühendisi	Ebru TAŞÇI	Çevre Mühendisi
Ümit Nebi ÜLKÜTAŞIR	Ziraat Mühendisi	Ercan GÜLAY	Çevre Mühendisi
Oral ÖZCAN	Çevre Mühendisi	Erdoğan KARACA	Uzman Yrd.
Hakkı ERGENELİ	Şube Müdür V.	Yasin KÖYÇÜ	Uzman Yrd.

Teknik gezide Antalya-Finike, Muğla-Yatağan-Kavaklıdere, Afyonkarahisar-İscehisar’da çeşitli ocak ve fabrikalarda heyet incelemeler yapmış, gezi sonrası bir değerlendirme toplantısı gerçekleştirmiş. Toplantıda sektör isteklerinin bir rapor halinde heyete sunulması istenmiştir.

26.Ağustos.2008 tarihinde Genel Sekreterliğimiz Çevre ve Orman Bakanlığı ile koordinasyonumuzu sağlayan Sayın Ercan Gülay’a yukarıda adı geçen raporu ekte görüldüğü şekli ile sunmuştur. Daha sonra geniş katımlı toplantı için Genel Sekreterliğimize 17.Ekim.2008 tarihinin uygun olacağı bilgisi Sayın Ercan Gülay tarafından verilmiştir. Bu bilginin tarafımıza yazılı olarak sunulması beklenirken, Sayın Ercan Gülay geniş katımlı toplantının iptal edildiğini ve yapılmayacağını sektör isteklerinin genel müdürlükler düzeyinde takibinin daha uygun olacağını dile getirmiştir.

Bu durum başta TÜMMER Yönetim Kurulu üyeleri arasında ve sektörümüzde ciddi bir hayal kırıklığı yaşanmasına neden olmuştur. Gelişmenin, hiçbir sebep belirtilmeksizin bu şekilde sonuçlanması tarafımızdan üzüntü ile karşılanmaktadır. Konu ile ilgili aydınlatıcı bilgi verilmesi ilişkilerimiz itibari ile sevindirici olacaktır.

Saygılarımla,

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

EK.6

Orman yangınları mevzuunda ihtimal konuşma metni:

Sayın (Valim, Belediye Başkanım, Genel Müdürüm,.....)
Değerli misafirler, değerli basın mensupları;

Sözlerime başlarken, mermer ve doğaltaş sektörünün her bir sorununun çözüm arayışlarına, her bir talebimize cevap verme hassasiyetine, davetlerimize tereddütsüz katılım nezaketine ve sektörümüze her fırsatta sunduğu hayranlık ve takdir duygularından dolayı Türkiye Mermer, Doğaltaş Ve Makinaları Üreticileri Birliği'nin Başkanı olarak Değerli Çevre ve Orman Bakanımız Sayın Prof. Dr. Veysel Eroğlu'na sektörümüz adına burada teşekkür etmek istiyorum ve kendisini huzurunuzda alkışlıyorum. Mermer ve doğaltaş sektörü mensupları yapılanları hiçbir zaman unutmayacaktır.

Değerli misafirler,

Çevre ve Orman Bakanlığımızın sorumluluğundaki alanlarda, hepimizi derinden yaralayan orman yangınları, bu yıl yine üzücü sonuçları ile Antalya Manavgat ve Olympus'ta pek çok değerimizi yakmış kül etmiştir.

Meydana gelen yangınların hemen ardından Orman Genel Müdürlüğünce, oluşan zararların ve yitirdiğimiz değerlerin telafisine yönelik hızlı bir çalışma başlatılmıştır. Antalya Orman Bölge Müdürü Sayın Recep Kaşan ile duygularımızı paylaşmak ve üzüntülerimizi belirtmek için sektör adına yaptığımız geçmiş olsun görüşmesinde, bir memleket meselesi olan bu çalışmalar kapsamında, mermer ve doğaltaş sektörünün de katkıda bulunmasının Bakanlık teşkilatı makamlarınca memnunlukla karşılanacağı ifade edilmiştir.

Değerli konuklar,

TÜMMER Türkiye mermer ve doğaltaş sektörünün üst birliğidir. Hedeflerini yıllık üyelik aidat ödentileri ile gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Buna rağmen en önemli amacı, konusunda Türkiye'yi dünyada lider ülke konumuna getirmektir. Ülkemizde bunu başarabilmek için gerekli olan her türlü imkan mevcuttur. Sadece bu durumun farkında olunması en önemli koşuldur.

Birliğimizin çağrıları ile, değerli kurumlarımız İstanbul Maden İhracatçıları Birliği, Ege İhracatçılar Birliği, birlik üyelerimiz ve büyük küçük tüm sektör mensuplarımız Orman Bölge Müdürlüğümüzce yeniden ağaçlandırma çalışmalarını kutsal bir hizmet addetmiş ve ellerinden geleni esirgememişlerdir. Kendilerine sektör olarak gösterdikleri bu hassasiyet ve yurt severliklerinden dolayı teşekkür etmeyi borç addediyorum.

Bu tür elim yangınların önlenbilmesi, konu ile ilgili olarak bir toplumsal bilinç oluşturulması ve afetler sonrası yaraların en kısa sürede sarılabilmesi adına TÜMMER ve tüm sektör yapabildiklerinden dolayı sonsuz mutluluk hissetmiştir. TÜMMER bunu bir vatani görev addetmektedir. Bu anlamda sektörümüz ..... adet iş makinesini, kullanıcıları ile birlikte Çevre ve Orman Bakanlığımızın hizmetine sunmuştur.

Sözlerimi bitirirken hepimize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

EK.7

Sayı : 08- 001

10/01/2008

Konu : Leasing KDV oranının %1'den, %18'e çıkması.

T.C. MALİYE BAKANLIĞI ANKARA

SAYIN KEMAL UNAKITAN,
T.C. MALİYE BAKANI

“1 NİSAN ŞAKASI GİBİ”

Bildiğiniz üzere, son mevzuat değişikliği ile finansal kiralama sektöründe KDV %1'den %18'e çıkarılmıştır. Bu uygulamanın mermer ve doğaltaş sektöründe neden olacağı tahribat ciddi bir ifade ile iki kelimedir.

“YOK ETMEK”

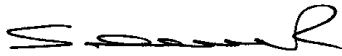
Mermer ve doğaltaş sektörü, sektörde öncü, dünya ülkelerinin yüzyıllara dayalı gelişimine karşın, insanımıza ait atılgı ruh sebebi ile son yirmi yıla sığdırılmış, inanılması güç başarı öyküleri ile doludur. Mermer rezervleri ve çeşitliliğinde dünya şampiyonluğu, 2005'te 8,2 milyon ton üretimle dünya altıncılığı, tamamı yurt içinde kalan döviz, ihracatta 2007'de 1.248,00 milyar \$, imrenilecek bir katma değer, toplamı 7200 adet işletme, büyüklü, küçüklü atölyeler ve ünü ülke sınırlarını aşmış fabrika ve değerli firmalar ile makine üreticilerimiz, 1000 adet mermer ocağı ve bu işyerlerinde yaz-kış, gece-gündüz demeden çalışan 220.000 kişi.

Konu mermer ve doğaltaş sektörü olduğunda, işletmeciliğin her adımında, ağırlıklı olarak, nerede ise %100 oranında makine marifeti ile üretim ve iş yapma imkanı söz konusudur ve kaçınılmazdır. Bu durum ocaklar, fabrikalar, hem de atölyeler bakımından, makinelerin vazgeçilmezliği açısından hiçbir farklılık göstermez.

Ülkemizde, adı geçen başarıları yaratmış sektörümüz yatırımcılarının, sahip oldukları sermaye birikimini ve bu sermaye birikiminde yeterli olmama halinin sizlerce de çok iyi bilinmekte olduğundan şüphemiz yoktur. Kiralama işlemi (leasing), yatırımcının faaliyetine devamı konusunda gerçekten hayatidir. Zira yatırımın büyük çoğunluğu ve gerçekleşme şekli, üreterek kazanılan ile ödenen borçlanmalara dayalıdır. Diğer taraftan mermer üretim makineleri, işin gereği olarak, son derece yorucu ve engellenemez çalışma temposu ile taşa çalışmanın yarattığı yıpratıcı bir ortamda iş yapmaktadır, dolayısı ile makinelerin yenilenme süreci, kısa zaman aralıkları içerisinde zorunlu hale gelmektedir.

Bu anlatıma ilave edilebilecek başka bir ifade, uygulamanın zaman kaybetmeksizin engellenmesi, sektörümüzde telafisi mümkün olmayacak yıkımın da engellenmesi ile eşanlamlı olacaktır. Çözüm adına direktiflerinizin yeterli olacağı konusunda inancımı, tüm sektör ve Yönetim Kurulumuz adına belirtmek isterim.

Sonsuz Saygılarımla,

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

EK.8

Sayı : 08-381

29/08/2008

Konu : 2008 Türk Yapı Sektörü Raporu Hakkında Bilgi Talebi

YAPI ENDÜSTRİ MERKEZİ İSTANBUL

Sayın Güven CANTÜRK,

28.07.2008 tarihli “2008 Türk Yapı Sektörü Raporu Hakkında Bilgi Talebi” konulu yazınıza cevaben hazırlanan bilgiler ekte sunulmuştur.

Çalışmalarınızda başarılar dileriz.

Saygılarımızla,

Aslında İmza Mevcuttur.

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

EKLER :

Ek.1 : Bilgi İstenen Konular (11 sayfa)

SEKTÖRÜN TÜRK EKONOMİSİNDEKİ YERİ

“Görünür, Muhtemel ve Mümkün” olmak üzere, 13.9 milyar ton (5,2 milyar m³) toplam doğal taş rezervi ile dünya rezervin %33’üne sahip olan Türkiye, Marmara Adası’ndan başlayan 4000 yıllık üretim geçmişiyle, dünyanın en eski doğal taş üreticilerinden biridir.

Türkiye’nin Doğaltaş Rezervleri

Rezervler	M ³	Ton
Bilinen Rezervler	589.000.000	1.590.000.000
Muhtemel Rezervler	1.545.000.000	4.171.000.000
Mümkün Rezervler	3.027.000.000	8.172.000.000
Toplam Potansiyel	5.161.000.000	13.934.000.000

Anadolu ve Trakya boyunca geniş bir bölgeye yayılan rezervlerin tamamına yakın bir kısmında üretim faaliyetleri devam eden Türkiye’de, ağırlıklı olarak mermer ve traverten olmak üzere, granit, oniks, kireç taşı, bazalt, andezit, kayrak taşı, diyabaz gibi pek çok taş çeşidinin üretimi gerçekleştirilmektedir.

Türkiye’de 250’nin üzerinde değişik renk, doku ve desende doğal taş çeşidi olduğu bilinmektedir. Uluslararası piyasada bilinen ve ilgi gören doğal taş çeşitlerinden bazıları ise; Elazığ Vişne, Bursa Bej, Süpren, Marmara Beyaz, Bilecik Bej, Bilecik Pembe, Manyas Beyaz, Denizli Traverten, Bej Traverten, Ege Kahve, Ege Bordo, Mustafakemalpaşa Beyaz, Sivas Sarı Traverten, Emperador, Afyon Kaplan Postu, Karacabey Siyahı, Akşehir Siyahı, Diyarbakır Bej, Aksaray Yaylak ve Ayvalık Granitidir.

Sektör bugün, yüksek üretim ve ihracat potansiyeli, iç piyasa tüketimi, doğal taş makinaları üretimi ve ihracatı ile Türkiye ekonomisine önemli bir katkı sağlamaktadır. Sektörde faaliyet gösteren yaklaşık 1000 adet mermer ocağı, küçük ve orta ölçekli 1500 fabrika ve 7500 atölye istihdama önemli katkıda bulunmaktadır. Ocakların %90’ı Anadolu’nun batısında, Ege ve Marmara Bölgesinde yoğunlaşmıştır. Mevcut ocakların %27’si Balıkesir, %24’ü Afyon, %12’si Bilecik, %8’i Denizli, %6’sı Muğla ve %4’ü de Eskişehir illerinde yer almaktadır. Bu bölgelerdeki üretim tüm üretimin %65’ini oluşturmaktadır. Üretilen doğal taşların yaklaşık %75-80’i işlenerek katma değeri yüksek ürünlere dönüştürülmektedir. Doğaltaş işletmeciliğinin yoğun olarak yapıldığı iller; Afyon, Denizli, Muğla, Bilecik, Marmara Adası, Bursa, Elazığ, Diyarbakır, Amasya, Burdur, Antalya, İstanbul, Ankara, İzmir, Kayseri ve Sivas’tır.

Dünya Ticaretinde Mermer Ve Doğaltaşın Yeri :

Dünya ticaretinde üretimleri, ihracatları ve ithalatları itibari ile sıralamada ilk on ülke sektörde önemli yer işgal etmektedir.

Tabloda görüldüğü üzere Türkiye, Çin, Hindistan, İtalya ve İspanya gibi bu sektörün güçlü ülkeleri ile yarışmaktadır. Sıralamada yıllara göre genellikle 5. ve 6. basamaklarda yer aldığı görülmektedir.

Dünya Doğal Taş Üretiminde İlk 10 Ülke (Milyon ton)

	Ülke	2005		Ülke	2006		Ülke	2007	
1.	Çin	21.000		1.	Çin	21.000	1.	Çin	22.000
2.	Hindistan	17.367		2.	Hindistan	19.000	2.	Hindistan	21.500
3.	İtalya	10.868		3.	İtalya	10.924	3.	İran	11.100
4.	İran	10.493		4.	İran	10.500	4.	İtalya	10.048
5.	İspanya	8.743		5.	Türkiye	9.400	5.	Türkiye	9.500
6.	Türkiye	8.250		6.	İspanya	8.900	6.	İspanya	8.000
7.	Brezilya	6.900		7.	Brezilya	7.500	7.	Brezilya	7.500
8.	Portekiz	2.948		8.	Mısır	3.300	8.	Mısır	3.500
9.	Mısır	2.800		9.	Portekiz	3.000	9.	Portekiz	3.000
10.	Yunanistan	2.100		10.	Yunanistan	2.200	10.	Yunanistan	2.100
	Toplam	91.469		Toplam	95.724		Toplam	98.248	

Kaynak: IMM Carrara Bearbeitung STEIN / www.stonereport.com

Dünya Doğaltaş Üretimine Geleceği

2003 verileri ile yapılmış projeksiyonlara bakıldığında dünya doğaltaş üretiminin 2005'te 82, 2010'da 116, 2015'te 163, 2020'de 228, 2025'te 320 milyon tona çıkacağı tahmin edilmektedir. Halbuki gerçekte 2005 yılında 99,2 (Kaynak: IMM Carrara Bearbeitung STEIN / www.stonereport.com) milyon ton üretim yapılmıştır. Görüldüğü gibi yapılması gerçekleşen üretim tahminlerden 17,2 milyon ton daha fazladır. Bu sebeplerle Türkiye'nin 2025'lerde dünya üretiminde ki payının 32 milyon ton (320 milyon ton x 0,10) civarlarında olacağı tahmin edilmektedir.

Yıllara Göre Karşılaştırmalı Doğaltaş İhracatı (Miktar - Kg)

MAL GRUBU	OCAK - ARALIK 2006		OCAK - ARALIK 2007		% DEĞİŞİM	
	Miktar (Ton)	Değer (USD)	Miktar (Ton)	Değer (USD)	Miktar (Ton)	Değer (USD)
Mermer Ham Blok	1.405.784,19	128.735.863,70	1.582.671,67	162.762.312,61	12,58	26,43
Oniks Ham Blok	4.140,86	791.595,52	5.378,35	1.818.106,61	29,88	129,68
Traverten Ham Blok	76.806,97	11.301.636,09	135.370,70	22.332.465,53	76,25	97,60
Granit Ham Blok	2.149,71	213.950,85	4.314,82	341.945,86	100,72	59,82
İnşaata Elverişli Diğer Taşlar - Ham	171.722,17	26.183.428,12	199.090,49	34.023.437,23	15,94	29,94
Kayağan Taşı - Ham	1.024,56	143.575,05	3.194,51	582.194,57	211,79	305,50
	1.661.628,46	167.370.049,33	1.930.020,54	221.860.462,41	16,15	32,56
Mermer Yarı İşlenmiş	272.790,04	44.788.526,02	403.097,19	63.259.750,20	47,77	41,24
Oniks Yarı İşlenmiş	839,71	386.193,87	424,18	204.925,64	-49,48	-46,94
Traverten Yarı İşlenmiş	62.929,82	13.808.335,14	70.007,24	13.883.225,63	11,25	0,54
Granit Yarı İşlenmiş	119.888,95	9.068.603,71	265.682,24	11.967.929,28	121,61	31,97
Diğer Yarı İşlenmiş	197.634,14	24.290.092,78	344.180,47	48.993.054,22	74,15	101,70
	654.082,65	92.341.751,52	1.083.391,33	138.308.884,97	65,64	49,78
İşlenmiş Mermer	650.860,90	329.367.815,28	770.005,49	414.787.121,49	18,31	25,93
İşlenmiş Traverten	737.372,02	411.738.903,37	767.660,23	432.955.187,07	4,11	5,15
İşlenmiş Granit	18.006,88	9.365.857,79	30.864,69	12.548.551,25	71,40	33,98
İnşaata Elverişli Diğer İşlenmiş Taşlar	21.319,05	9.210.720,32	132.718,18	11.031.673,17	522,53	19,77
Kayağan Taşı - İşlenmiş	542,36	1.032.049,18	672,32	1.893.732,23	23,96	83,49
	1.428.101,21	760.715.345,94	1.701.920,91	873.216.265,21	19,17	14,79
Tabii Taşlardan Kaldırım Ve Döşeme Taşl.	8.204,97	1.046.928,36	12.194,47	1.729.813,69	48,62	65,23
Tabii Taşlardan Karo,Ranül,Parça Ve Tozla	6.383,62	5.689.747,35	9.305,81	7.345.064,25	45,78	29,09
Toplam :	3.758.400,91	1.027.163.822,50	4.736.833,05	1.242.460.490,53	26,03	20,96

Kaynak : İMMİB

Yıllara Göre Doğaltaş İhracatı

Yıl	Miktar (Bin Ton)	Değer (Milyon \$)	Miktar Değişim (%)	Değer Değişim (%)
1996	345,7	93,5	-	-
1997	484,1	116,1	40,03	24,17
1998	535,6	128,5	10,64	10,68
1999	571,4	150,6	6,68	17,20
2000	731,4	188,7	28,00	25,30
2001	1.094,3	223,5	49,62	18,44
2002	1.561,3	302,6	42,68	35,39
2003	2.191,9	431,0	40,39	42,43
2004	2.707,7	626,1	23,53	45,27
2005	3.226,3	805,6	19,15	28,67
2006	3.758,7	1.027,4	16,50	27,53
2007	4.736,8	1.242,4	26,03	20,96

Kaynak : İMMİB

Bazı Ürün Gruplarının Ükelere Göre İhracat Değeri ve Sıralaması

Mal Grubu	Sıra	Ülke	2006 Değer (Milyon \$)	2007 Değer (Milyon \$)	Değişim (%)
MERMER HAM BLOK	1	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	78,14	102,998	31,81
	2	SURİYE ARAP CUM.(SUR	14,791	13,569	8,26
	3	YUNANİSTAN	8,313	11,355	36,6
	4	HINDİSTAN	2,925	6,688	128,65
	5	TAYVAN	4,552	5,913	29,89
	6	İTALYA	3,528	4,748	34,57
	7	İSPANYA	2,509	3,837	52,93
	8	URDUN	2,285	2,368	3,65
	9	MİSİR	2,522	2,137	-15,27
	10	TAYLAND	1,189	1,568	31,85
	11	DİĞER	7,983	7,582	-5,01
Toplam :			128,736	162,762	26,43
TRAVERTEN HAM BLOK	1	ÇİN HALK CUMHURİYETİ	3,886	11,059	184,58
	2	KANADA	1,772	3,633	105,01
	3	İTALYA	1,588	2,281	43,62
	4	İSPANYA	1,846	2,085	12,97
	5	YUNANİSTAN	0,51	1,059	107,6
	6	ENDONEZYA	0,037	0,396	977,48
	7	PORTEKİZ	0,051	0,387	655,09
	8	SURİYE ARAP CUM.(SUR	0,447	0,312	-30,21
	9	HINDİSTAN	0,135	0,177	31,29
	10	AMERİKA BİRLEŞİK DEV	0,204	0,143	-29,68
	11	DİĞER	0,826	0,8	-3,13
Toplam :			11,302	22,332	97,6
İŞLENMİŞ MERMER	1	AMERİKA BİRLEŞİK DEV	101,341	111,126	9,66
	2	İSPANYA	25,918	33,554	29,46

	3	İNGİLTERE	23,799	31,379	31,85
	4	ISRAİL	17,789	19,964	12,23
	5	SUUDI ARABİSTAN	15,53	19,331	24,47
	6	IRAK	9,006	16,959	88,32
	7	KANADA	10,714	15,152	41,42
	8	TÜRKMENİSTAN	9,185	13,947	51,85
	9	HOLLANDA	8,629	12,593	45,93
	10	BİRLİK ARAP EMİRLİ	9,448	11,794	24,84
	11	DİĞER	98,009	128,988	31,61
Toplam :			329,368	414,787	25,93
İŞLENMİŞ TRAVERTEN	1	AMERİKA BİRLEŞİK DEV	275,271	267,96	-2,66
	2	İNGİLTERE	35,136	41,324	17,61
	3	KANADA	15,14	20,759	37,11
	4	FRANSA	6,545	12,059	84,24
	5	İSPANYA	10,512	10,799	2,73
	6	GÜNEY AFRIKA CUMHURİ	7,659	9,352	22,1
	7	HOLLANDA	5,122	5,834	13,89
	8	İRLANDA	5,135	5,526	7,61
	9	AVUSTRALYA	2,757	5,38	95,15
	10	ISRAİL	3,314	4,68	41,24
	11	DİĞER	45,148	49,281	9,16
Toplam :			411,739	432,955	5,15
İŞLENMİŞ GRANİT	1	RUSYA FEDERASYONU	1,785	2,396	34,24
	2	AZERBEYCAN-NAHCIVAN	1,443	1,468	1,7
	3	KUZEY KIBRIS TÜRK CU	0,577	1,23	113,12
	4	ALMANYA	0,238	0,938	294,94
	5	TÜRKMENİSTAN	0,498	0,824	65,33
	6	KAZAKİSTAN	0,229	0,683	197,55
	7	HOLLANDA	0,463	0,581	25,27
	8	KATAR	0,001	0,432	39.982,09
	9	IRAK	0,795	0,402	-49,47
	10	GÜRCİSTAN	0,369	0,37	0,05
	11	DİĞER	2,966	3,227	8,78
Toplam :			9,366	12,549	33,98

Türkiye Doğal Taş İthalat Değerleri

Ürünler	2004		2005		2006	
	Miktar Ton	Değer 1000 US \$	Miktar Ton	Değer 1000 US \$	Miktar Ton	Değer 1000 US \$
Blok mermer	5.296	1.527	3.273	923	4.790	1.065
Blok granit	106.963	15.906	132.133	18.958	143.486	21.367
İşlenmiş mermer	8.628	4.921	13.935	8.872	14.812	9.932
İşlenmiş granit	67.950	22.565	112.711	52.310	181.230	102.265
Diğer taşlar	6.388	2.124	7.136	3.343	10.669	4.167
Toplam	195.225	47.043	269.188	84.406	354.987	138.796

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

Sektörün Firma Sayısı ve Çalışan Sayısına Göre Gruplandırılması

Doğaltaş sektöründe Firma sayısı olarak dört ölçek bulunmaktadır.

- Atölye ölçekli işletmeler (5-15 işçi çalıştıran):
Atölye yapısında olup sadece iç piyasaya üretim yapan 4.500 firma,
- Küçük ölçekli işletmeler (15-60 [ocak dahil] işçi çalıştıran):
Hem iç piyasaya hem ihracata üretim yapan 2.500 firma,
- Orta ölçekli işletmeler (65-120 [ocak dahil] işçi çalıştıran): 155 firma,
- Büyük ölçekli işletmeler (130-900 [ocak dahil] işçi çalıştıran) : 45 firma,

olmak üzere yaklaşık 7200 firma/atölye sektörde faaliyet göstermekte olup yaklaşık 220.000 kişi direkt sektörde istihdam edilmektedir.

Katma değer: Tamamı yerli olan doğaltaş üretiminde hemen hemen hiçbir ithal girdisi bulunmamaktadır. Ocak üretimi için ağır iş makinaları, kesme makinaları, kompresör ve istihraça yönelik müteemmim makinalar kullanılmakta olup ağır iş makinaları ithal diğer makinalar ise yerli olarak yapılmaktadır. Fabrika üretimlerinde %80'e varan yerli üretim makinaları kullanılmakta olduğundan ve hammaddenin tamamen tanrı vergisi yeraltı zenginliklerimiz olması sebebi ile ithal girdisi bulunmayan %100 milli servetimizdir. Ham blokta katma değer %28 iken mamulde yaratılan katma değer bunun 4,09 misli daha fazlası olarak %115 civarındadır.

Madencilik sektörünün lokomotifi olan mermer sektöründe ise son yıllarda gerçekleşen hızlı gelişmeye paralel olarak sağlanan istihdam ve elde edilen milyonlarca dolarlık ihracatla ekonomiye 1 milyar dolarlık katma değer (Madencilik sektörünün % 26'sı) sağlanmıştır.

Doğaltaş sektörünün toplam madencilik sektörü içindeki payı; ihracatta %49,5 oranında iç piyasadaki mamul kullanımı itibariyle ise %65 oranında yer almaktadır. Sektörde büyüme hızı miktarda %33 civarındadır. Değerde ise bu artış oranı %47,5 olarak görülmektedir.

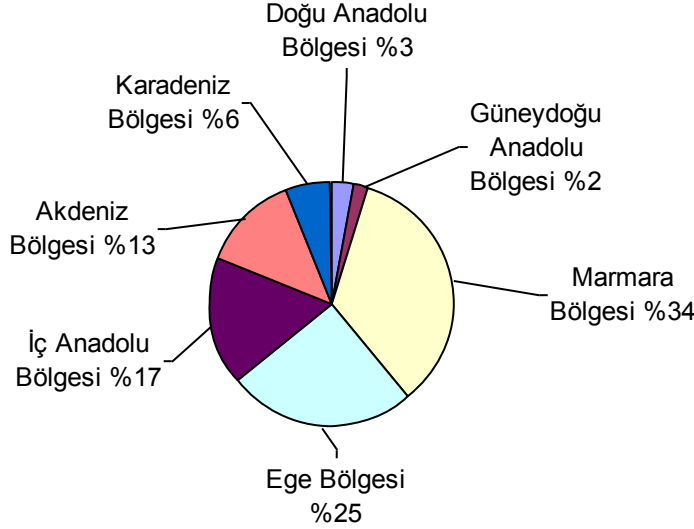
Ülke GSMH içinde doğaltaşın payı %0,75, ihracatın GSMDG (gayrisafi milli dış gelir) içindeki payı ise %1,1 olarak görülmektedir.

SEKTÖRÜN BÖLGESEL YAPISI VE COĞRAFİ DAĞILIMI

Türkiye Doğal Taş Potansiyeli, Rezerv:

Türkiye değişik jeolojik kuşakların yer aldığı bir bölgede bulunmaktadır. Bu kuşaklar, yaşları ve oluşumları farklı kayalar içerirler. Bu durum çok zengin taş cinslerine sahip olduğumuzun açık bir göstergesidir. Ülkemiz taş rezervleri bakımından, özellikle de karbonatlı kayalar açısından zengin bir ülkedir. Bu önemli olgunun yanı sıra, Türk doğal taşlarının cins-renk-desen ve çeşitlilik yönünden dünya doğal taş pazarında üstünlüğü kabul edilmiştir.

Mermerin Bölgesel Dağılımı

Doğal taş ticaretine konu olan mermer, traverten, oniks, tüf, tüfit, andezit, bazalt, granit, diyabaz, serpantin, kayraktaşı, limestone v.b düşünüldüğünde ülkemizde mevcut potansiyelin henüz çok küçük bir diliminin değerlendirilebildiği görülmektedir.

Ülkemizin bilinen mermer, traverten, kireçtaşı rezervleri Çizelge-1, 2, 3 de verilmiştir

Çizelge-1: Türkiye İşletilebilir Mermer Rezervleri

	İl	İşletilebilir Rezerv (X 1000 m ³)
Marmara	Balıkesir	1.300.000
	Bursa	135.000
	Kırklareli	33.500
Ege	Afyon	135.000
	Aydın	9.000
	İzmir	1.500
	Muğla	181.000
	Kütahya	200.000
	Uşak	500.000
İç Anadolu	Ankara	2.000
	Eskişehir	960.000
	Kırşehir	165.000
	Niğde	250.000
	Toplam	3.872.000

Çizelge-2: Türkiye İşletilebilir Traverten Rezervleri

	İl	İşletilebilir Rezerv (X 1000 m ³)
Marmara	Bursa	1.200
Ege	Afyon	120.000
	Denizli	500.000
	Burdur	75.000
İç Anadolu	Çankırı	210.000
	Nevşehir	100
	Sivas	75.000
Karadeniz	Karabük, Bolu	10.000
	Toplam	995.300

Çizelge-3: Türkiye İşletilebilir Kireçtaşı Rezervleri

	İl	İşletilebilir Rezerv (X 1000 m ³)
Marmara	Adapazarı	3.500
	Balıkesir	7.500
	Bilecik	640.000
	Bursa	240.000
Ege	İzmir	175.000
	Manisa	500
Akdeniz	Adana	7.000
	Burdur	2.000
	Hatay	60.000
İç Anadolu	Ankara	16.000
	Eskişehir	475.000
	Kayseri	3.000
	Konya	70.000
Karadeniz	Bartın	1.000.000
D Ve Gd Anadolu	Elazığ	20.000
	Diyarbakır	9.000
	Toplam	2.720.000

(Kaynak: DPT 8. Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporu, 2001).

Görüldüğü üzere; Antalya, Mersin, Konya gibi pek çok ilimize ait doğal taş rezervleri yukarıda verilen tablolarda yer almamaktadır.

Ülkemiz taş rezervlerine ilişkin olarak çeşitli değerler verilmektedir. Örneğin; Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü tarafından doğal taş rezervimiz 2.1 milyar m³ olarak ifade edilir iken, M.T.A Genel Müdürlüğü de 1980 öncesi yapılan jeolojik çalışmalara dayanarak ülkemiz doğal taş rezervinin (görünür + muhtemel + mümkün) 5.16 milyar m³ olduğunu belirtmektedir. GAP Mermercilik Sektörü araştırmasında ise, ülkemiz rezervleri görünür 7.5 milyar m³ olarak verilmektedir.

Maalesef, **ülkemiz doğal taş rezervlerinin saptanmasına yönelik tam ve sağlıklı bir envanter bulunmamaktadır**. Doğal taş pazarında; talebe göre rezervlerin değişebileceği dikkate hatırlanmalı, potansiyel kuşaklar ve kayaçlar da irdelenerek **doğru bir envanter hazırlanmalıdır**.

AB MÜZAKERE SÜRECİ

AB geçiş süreci içinde olumlu tüm kaynakların işletmeye açıklaması gereği vardır. AB ülkeleri içinde işletmeye alınmamış olan kaynak kalmamış olmasına karşın 10-15 yıl sonunda üye olduğunda bizde yeni kaynakların kullanımının pek kolay olmayacağı kuvvetle ihtimaldir. Bunun için intibak sürecinde isabetli ve hızlı davranmak zorunluluğu vardır yoksa pek çok önemli kaynağa dokunamamak gibi bir tehlike hissedilmektedir.

SEKTÖRÜN ETKİLENDİĞİ YATAY POLİTİKA ALANLARI VE TÜRKİYE'NİN DOĞAL TAŞ SEKTÖRÜNÜN BAZI ÜLKELER İLE KARŞILAŞTIRMASI

Türkiye'nin doğal taş üretim ve ihracatında gösterdiği hızlı gelişimi sürdürebilmesinin yolu hiç kuşkusuz rakiplerinin durumunu doğru analiz etmesinden geçmektedir. Bu doğrultuda ülkemizin sektörde pay sahibi belli ülkelerdeki sektör yapısıyla karşılaştırması yerinde olacaktır:

a) Mevzuat, Ocak ve İşleme Tesisleri, Çalışanların Formasyonu Açısından

Bugüne kadar bulunmuş olan rezervlerini yeterince üretime dönüştüremeyen ülkelerin analizi yapılırken, maden aramaya yeterince kaynak ayıramayan, ocak üretiminde çıkarılan blok mermerleri işlemede yeterli teknolojiye sahip olamamaktan kaynaklanan sorunlar görülmektedir.

Günümüzde önemli bir pazar payına sahip, traverten ve kireçtaşı potansiyeli olan İran, Pakistan, Hindistan, Çin, Şili ve Peru'da da gelecekte üretimlerin gelişmesi ve yeni ocakların açılması kaçınılmaz bir gerçek olarak ortaya çıkacaktır.

Maden çıkarma ve işleme tesislerini düzenleyen yasa ve mevzuatlar, uzun vadeli yatırımlar kapsamında yer alan doğal taş sektörü için son derece önemli işlemlere sahiptir. Türkiye'de de bu durum yaşanmıştır. Yeterli ruhsat güvencesi olmadığı için ülkemizde 1985 yılına kadar mermer yatırım yapılması yasal olarak engellenmiştir. 1985 yılında doğaltaşların maden kapsamına alındığı Maden Kanunu'nun yürürlüğe girmesi ile ocaklara yapılan yatırımlara uzun vadeli güvence sağlanmıştır. Sektörün son yıllarda hızla gelişmesinin arkasında 1985 sonrası sağlanan ruhsat güvencesi yatmaktadır. 1985 sonrası dönemde bu sektöre Madencilik Fonundan sağlanan düşük faizi i kredilerin de büyük katkısı olmuştur.

Pakistan, Hindistan ve Tibet'te ise hammadde kaynaklarının coğrafi konumu, iklim ve ulaşım koşulları nedeniyle olumsuzluklar sunmakta, yakın gelecekte bu kaynakların üretime katılması zor gibi görünmektedir.

Gelişmekte olan ülkelerin teknoloji ve bilgi transferinde yaşadıkları sıkıntılara karşın, doğal taş sektöründe yıllardır etkili olan İtalya başta olmak üzere İspanya ve Portekiz, amortismanları sıfırlanmış kurulu tesislerine idame yatırımları yaparak maliyetleri azaltma yoluna gitmektedir. Bu ülkelerde yerleşmiş bir taş kültürü olmakla birlikte, çalışma koşulları oldukça ağır olan, zahmetli ve meşakkatli bu sektöre genç çalışanların ilgisi son yıllarda azalmaktadır. Meslek okullarında öğrenci sıkıntısı yaşanmakta, firmalar pahalı ve zor bulunan kalifiye eleman ihtiyaçlarını azaltabilmek için hammaddenin çıkartılması ve işlenmesinde otomasyona yönelmekte ve bol ve ucuz insan gücüne sahip gelişmekte olan ülkeler karşısındaki rekabet güçlerini bu sayede koruyabilmektedir. Ancak el emeği yoğun ürünlerde bu çözüm yeterli olmayıp, blok üretimi ve yer yer işleme tesislerinde görülen Türk-yabancı yatırımcı ortaklıklarının sayısındaki artışın temel nedeni ise pahalı emek gücü ve taşıma maliyetlerinin yüksekliği olmaktadır.

Ara eleman yetiştirilmesine yönelik mesleki okullar açısından Türkiye en şanslı konumda bulunmaktadır. İtalya'da orta öğretimde dini vakıflar ve sektörel kuruluşların desteklediği okullarda daha çok sanatsal temelde verilen eğitim modeline karşılık, Türkiye'de mermercilik üniversitelerde, meslek yüksekokulları düzeyinde, teknik ve endüstriyel temelde ele alınmaktadır. Ülkemizde mermercilik eğitimi doğaltaş sektörünün henüz günümüzdeki düzeyinde olmadığı yıllarda meslek liselerindeki mermercilik programlarında başlatılmış, ancak yeterli başarı elde edilememiştir. Bu konudaki avantajın korunabilmesi için bu eğitim programları, sektörün de desteği ile mutlaka yeniden ele alınmalı; eğitim kademeleri arasındaki yükseliş sağlanmalıdır.

İnsan kaynakları açısından en önemli rakip ülke, tüm sektörlerde olduğu gibi Çin'dir. Günümüzde hammadde ihtiyacını yoğun blok ve ham plaka ithalatı ile karşılayan Çin, inanılmaz ucuz insan gücü ile özellikle emek yoğun ürünlerde rekabet edilemez bir potansiyel güce sahiptir. Çin'de bir saatlik işçi ücreti ortalama 3,5 cent'dir. Bunun anlamı 10 saat çalışan işçinin eline günde 3.5 \$ para geçmesidir. İşçiliğin bu kadar ucuz olduğu, sosyal güvencenin bulunmadığı, elektriğin çok ucuza verildiği bu ülkede gerçekleştirilen ucuz üretim bütün dünya ekonomilerini tehdit etmektedir. Çin, bu büyük insan gücüyle, hammadde temini ile ilgili sorunlarını çözdüğü sürece bugün üretimde sürdürdüğü liderliği gelecekte ticarete de etkin biçimde taşıyacaktır.

İtalya, İspanya ve Portekiz'den daha ucuz insan gücüne sahip olmasına karşın Ülkemiz Çin, Hindistan ve İran ile karşılaştırıldığında pahalı bir insan gücüne sahiptir. İklim koşulları ve çalışılabilir gün sayısında ise önemli farklılıklar görülmemektedir.

b) Maliyet Koşulları, Teşvikler, Satış Öncelikleri, Taşıma Avantajları Açısından

Maliyet unsurlarını etkileyen temel unsurların başında hiç kuşkusuz enerji gelmektedir. Rakiplerimizi değerlendirdiğimiz zaman, İran hariç diğer ülkelerin petrol kaynaklarının bulunmadığı görülmekte, ancak gerek petrol gerekse elektrik fiyatları incelendiğinde, maliyetler açısından Türkiye'de üretici olmanın zorluğu ve konunun önemi ortaya çıkmaktadır.

Devlet teşvikleri açısından İtalya ve İspanya'da dolaylı teşvikler uygulanmaktadır. Türkiye'de bir dönem etkin olarak uygulandığı gibi devletin yatırımları kolaylaştırıcı ve istihdamı teşvik edici kararları Çin'de de olumlu sonuçlar vermektedir.

Ayrıca bazı ekonomik birliklerin kendi üyesi ülkelere tanıdığı alım öncelikleri İtalya, İspanya, Portekiz için avantaj sağlamaktadır. ABD'nin koyduğu ambargo ise İran doğaltaş sektörünü olumsuz etkilemekte, ihrac miktarlarındaki daralma karşısında iç tüketimi teşvik ederek (yöresel mimari tasarımlara müdahale ederek, özel ve devlet yapılarında ülke taşının kullanımını zorunlu tutarak) sektör dolaylı olarak korunabilmektedir. Türkiye'de maalesef bir dönem etkin olarak yabancı taşların kamu yapılarında kullanımı, özel fiyat statüsü içinde desteklenmiş ve yurtiçi yabancı taş kullanımı ihracatın yüzde 35'lik bir kısmını kaybettirmişti.

Taşıma avantajları açısından sektör ele alındığında ise deniz ulaşımı ve ana taşıma hatları üzerinde olmak avantaj olarak ortaya çıkmaktadır. Bu konuda İtalya, İspanya, Portekiz deniz ticaret filoları, ana transit hattı üzerinde olmaları nedeniyle daha avantajlı konumdadır. Çin'e mal getiren gemilerin yük talepleri navlunları düşürmekte, devlet aracılığı ile sürdürülen liman hizmetlerinin ucuzluğu, Çin için avantaj sağlamaktadır. Türkiye'de ise liman yüklemelerinde uygulanan tarifeler, mermer gibi yükte ağır ürünler için yükleme maliyetlerini önemli ölçüde artırmaktadır.

c) Pazarlama Stratejileri Açısından

Tanıtım ve ihtisas fuar çalışmaları sektörlerin alıcılara açılan kapıları olarak günümüzde özel bir önem taşımaktadır.

Mermer ve traverten alanında fuar katılımı olarak İtalya'nın yanı sıra İspanya ve Türkiye uluslararası fuarlarda etkin katılımlar sergilemektedir. Tanıtım açısından devamlı sergi alanları olarak hava ve deniz limanları ile yoğun ziyaret alanları önemli bir rol oynamakta iken, Atatürk Hava Limanı gibi önemli uğrak yerlerimizde yabancı taşların teşhir edilmesi dikkate alındığında bu konuda dezavantajımız ortaya çıkmaktadır.

İtalya, İspanya, İsrail gibi ülkeler üretim noktalarından ham ve yarı mamulleri ithal edip işledikten sonra ihrac etmekte ve/veya doğrudan reeksport işlemi yapmaktadır. Bu işlemler başlangıçta hem

üretici ülke için hem de işlenen ülke için yararlı sonuçlar sağlamaktadır. Nitekim benzeri gelişmeler geçmişte Türkiye ile İtalya ve İspanya arasında da yaşanmış ve piyasalara tanıtılmış olan bu ülkelerin mermer ve kireçtaşlarının rezervleri azalınca, bu taşların yerine kullanılacak eşdeğer özelliklerde taşlar ülkemizde aranmış ve bulunmuştu. Türkiye'nin doğaltaşlarının önünün açılmasında 1990'lı yıllarda bu sektörde adını duyurmuş yabancı üreticilerin aldığı blokları işleyerek satmasının büyük rolü olmuştur. Bu şekilde Türk doğaltaşları piyasada tanınmış ve Türk üreticiler de taşlarının piyasa değerini fark etmiştir. Ancak halen Türkiye'de önemli bir atıl kapasite bulunmaktadır.

Makine ekipman ve sarf malzemeleri üretimi ve alt yapı olarak baktığımızda, Türk doğaltaş yan sanayii önemli atılımlar yapmış, hatta bazı makinelerde diğer rakiplerimizden daha kaliteli makineler üretmeyi başarmıştır. Ancak genele bakıldığında henüz İtalya ve İspanya doğaltaş makine ve sarf malzemesi üreticilerinin daha avantajlı oldukları ortaya çıkmaktadır. Bu gelişmeler değerlendirildiğinde, mutlaka mermer makine ve sarf malzemesi üreticilerinin finansal ve teknik açıdan, özellikle AR -GE çalışmaları açısından desteklenerek, avantajlı duruma geçirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan mimari tasarımlar ve modalar yakından izlenmelidir.

Bu konuda yurtdışı projelere katılım, uygulayıcı firmaların orijin ülkelerinin malzemelerini kullanmaları açısından önem taşır. Türk müteahhitlerin gerek Afrika gerek Ortadoğu gerekse Türk Cumhuriyetleri ve Rusya'daki faaliyetleri nedeniyle bu ülkelere doğaltaş ihracatımızın önemli artışlar gösterdiği görülmüştür. Ancak uluslararası projelerde İtalya ve İspanya kadar etkin olunamamaktadır. İlginçtir ki, bu ülkelerin katıldığı projelerin birçoğunda etkin olarak Türk doğaltaşları kullanılmaktadır.

Sonuç olarak artı ve eksileri ile Türk doğaltaş sektörü, 18 yıl içinde ihracatını yüz katı artırmış, dünya doğaltaş ticaretini ülkemize doğru kaydınmıştır. Türkiye, doğunun batıya açılan kapısı konumundadır. Özellikle Türkiye Cumhuriyetleri'nin doğaltaş rezervlerinin işlenmesi ve ihracatı ile ilgili olarak önemli bir görev üstlenmesi söz konusu olabilecektir. Sektörün dünya pazarlarının büyüklüğü ile tanıştığı ilk yıllardaki kısır çekişmelerin yerini farklı üretici tipleri almış, bu yarışta her üretilen ürün türüne ve kalitesine talep oluşmuştur. Bundan sonra teknolojilerin yenilenmesi, kalitenin artırılması ve AR-GE çalışmalarına önem verilmesi gerekmektedir. Ayrıca fiyat politikaları oluşturulurken istikrarlı ve kararlı olunması zorunludur.

SEKTÖRÜN KARŞI KARŞIYA OLDUĞU SOMUT PROBLEMLER

Henüz kesin envanteri dahi yapılmamış, sınırsız denecek kadar zengin ve kaliteli doğal taş çeşitleri bulunan ülkemiz, mermer yatırımları açısından Avrupa Topluluğu ülkeleri için oldukça cazip bir pazar durumundadır. Ancak sektör, önemli bir potansiyele sahip olmasına rağmen, bugüne kadar hak ettiği noktaya ulaşamamıştır. Dünya doğal taşlar dış ticareti içinde ülkemizin payının % 2.5 civarında seyretmesi, sahip olduğumuz rezervler düşünüldüğünde yetersiz kalmaktadır.

Hammadde üretiminden ihracata kadar geçen süreçte çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Bu bölüm ülkemiz doğal taş madenciliğinin sorunlar kısaca özetlenmiştir.

Mevzuat : Doğal taş madenciliği Maden Kanunu yanı sıra, pek çok kanun ve yönetmeliklere bağlı olarak (ÇED Yönetmeliği, Orman Kanunu, Milli Emlak Mevzuatı, SİT, İstimlak Yasası, Mer'a Kanunu gibi) faaliyet göstermektedir. Birden fazla bakanlık ve genel müdürlüklerden izin alma mecburiyeti maddi ve manevi külfet getirmektedir. Üretime başlamadan daha ilk aşamada Bürokrasi, Mevzuat ve Kırtasiye girişimcileri ürkütmektedir.

Vergilendirme: Tüm madencilik faaliyetlerinde uygulanan vergilendirme esasları (diğer sektörlere oranla, madencilik sektöründe % 10-15 daha fazla vergi yükü bulunmaktadır) , doğal taş madenciliğinin var olan riskini olumsuz yönde etkilemektedir.

Finansman: Sermaye ve teknoloji maliyetlerinin yüksek olması sektörün en önemli sorunlarının başında gelmektedir. Sektörün finansman sorunlarının giderilebilmesi için, ham madde üretimi aşamasından başlayarak her kademede teşvik gereksinimi bulunmaktadır.

Alt yapı sorunu: İşletme ve işleme tesislerinin (ocak, fabrika ve atölyelerin) büyük bir bölümünde yol, su elektrik, haberleşme gibi ciddi alt yapı sorunları bulunmaktadır.

Nakliye : Sektörde; ham ürünün işleme tesislerine, depolara ulaştırılmasında ve ihracat aşamasında ciddi nakliye sıkıntıları yaşanmaktadır. Ulaşım kara-deniz ve demiryolları ile gerçekleştirilmektedir. Özellikle Karayollarındaki tonaj problemi en önemli sorunların başında yer almaktadır. Taşıma sorununun aşılmasına yönelik Karayolları tarafından verilen % 10 tolerans da bir çok yörede uygulanmamaktadır. Ayrıca alt yapı yetersizliği nedeniyle demiryolu taşımacılığı da yaygın olarak kullanılamamaktadır.

Liman: Doğal taş ihracatımızda yoğun olarak deniz yolu kullanılmaktadır. Üç tarafı denizle çevrili ülkemizin mevcut limanları ve bu limanların kapasiteleri sektörün ihtiyaçlarına yetmemektedir.

Üretim kayıpları: AR-GE ve fizibilite çalışmalarına yeterince yer verilmeyen, kalifiye eleman sorunu bulunan doğal taş madenciliğimizde; hammadde üretiminden mamul ürün imalatına kadar hemen her aşamada meydana gelen üretim kayıpları, sektör gelişimini engellemektedir.

Kalifiye eleman sorunu: Eğitimli eleman eksikliği üretim ve ihracat kalitesini olumsuz yönde etkilemektedir

Fiyatlandırma politikalarındaki dengesizlik: Ülkemiz doğal taş madenciliğinde, kalitelerinde önemli farklar bulunmayan benzer ürünler için, çok farklı fiyatlar talep edilmektedir. Bundan da, sektör ve ülke ekonomisi zarar görmektedir. Sektörel Dış Ticaret Şirketleri'nin de bulunmayışı fiyat dalgalanmalarını olumsuz yönde etkilemektedir.

İç pazarda, yerli taş kullanımına ilişkin yasal bir düzenlemenin bulunmayışı: Bir ülkenin taşları vitrin niteliğindedir. Özellikle kamu ve prestij binalarda yerli taş kullanımına ilişkin herhangi bir yasal düzenleme bulunmamakta, taş cenneti ülkemizde ithal taş kullanımı hızla yaygınlaşmaktadır.

Tanıtım-Reklam ve Pazarlama departmanlarının yetersizliği: Sektörde faaliyet gösteren firmaların tanıtım-reklam-pazarlama departmanları yeni yeni gelişmektedir. Ayrıca; ulusal ve uluslararası düzeyde fuar, seminer, panel, sempozyum, kongre ve sergi etkinlikleri yetersizdir.

EK.9

Sayı : 08-040

22/02/2008

Konu : Mermer Makineleri Üretiminde Türkiye'nin Durumu

**SAYIN ESRA AR SEYİRDEN,
TİCARET GAZETESİ
HABER MERKEZİ MUHABİRİ
İZMİR**

07.Şubat.2008 tarihli "Mermer makineleri üretiminde Türkiye'nin durumu" konulu yazınıza cevaben hazırlanan metin ektedir. Bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla,

Aslında imza mevcuttur.

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

EKLER :

Ek.1 : Mermer Makineleri Üretiminde Türkiye'nin Durumu

Ek.2 : Resimler

MERMER MAKİNELERİ ÜRETİMİNDE TÜRKİYE’NİN DURUMU

Mermer sektörünün seksenli yıllarda gelişmesiyle beraber, gerekli olan makinelerin üretimi de, paralel olarak gelişme göstermiştir. Bu bağlamda, dünyada üretilen mermer işleme makinelerinin hemen hemen hepsi, hatta daha ileri giderek otomasyonu ve verimliliği artırıcı makinelerin imalatı gerçekleştirilmektedir.

Bu konuda veriler tam olmamakla beraber, elliye yakın firma en az on yıllık tecrübelerini kazanmış, bu arada yeni firmalar da devreye girmeye başlamıştır.

Tabii bu gelişme sevindirici olmakla beraber, aynı zamanda çarpık imalatı da beraberinde getirmektedir. Bu konuda da makine alıcı firmalarımızın dikkatli olmaları gerekmektedir.

Firmalarımız ilk üretimlerini özellikle Almanya ve İtalya’dan gelen makineleri örnek alarak başlatmışlar, ilerleyen zaman içerisinde kendi teknolojilerini geliştirerek dışarıya makine ve teknoloji satar vaziyete gelmiştir. Hatta teknoloji beşiği dediğimiz İtalya ve Almanya’ya da makine ihraç eder duruma gelmiştir. Bu durumda haliyle dengeleri alt üst etmiş ve İtalya’nın bu konudaki liderliğini aşağı indirmiş, öyle ki daha önce bizim fiyatlarımız, Almanların üçte biri, İtalyanların yarısı kadarken, zaman içerisinde neredeyse bizim fiyatlarımıza kadar inmişler ve hem kendilerini hem de bizleri zor durumda bırakmışlardır. Üstelik İtalyan hükümetinin verdiği destek ve teşviklerle hiç peşinatsız üç sene dört sene vadeli şartlarla makine satışına başlamışlar ve hala devam etmektedirler.

Sektörümüz makine imalat sanayi içerisinde tam bilinmemekle beraber, yüzde birlerde olduğunu tahmin etmekteyiz. Bunun sebebi de sektörde kullanılan makineler teknoloji ağırlıklı makineler olmadığı için katma değer yüksek makineler sınıfında değildir ve payı dolayısıyla düşüktür.

Aslında teknolojiden bahsedince ürettiğimiz makinelerde ithal girdi oranı çoğu sektörlerden düşük, dolayısıyla da mermer sektörü gibi ülkemize bıraktığı döviz çok yüksektir.

Sektörümüz 2007 yılda önceki yollara göre büyüme göstermiş, ancak hem dövizin düşüklüğü, hemde iç piyasanın darlığından yeteri büyüme gösterememiştir, zira mermer ve doğaltaş sektörü, dövizle bağlı olarak yeteri kazancı elde edemez duruma gelmiş, haliyle de para kazanamaz hale gelen sektör, değil yeni makine almak, ellerindeki mevcut makinelerin tamir ve bakımını yaptıramaz durumdadırlar.

Dış piyasalar ise dövizin düşüklüğünden dolayı yapılan zamları kabul edememişler, haliyle de ihracatımız istenen seviyeye gelememiştir.2008 yılı tüm sektörler gibi mermer işleme makineleri imalatını da etkileyecek ve bir daralma söz konusu olacaktır. Buna rağmen yüzde yirmi civarında ki bir büyüme gerçekleşecektir. Bu da üretim makinaları yerine otomasyonu, verimliliği artıracak yönde olacaktır, zira ülkemiz çevre ülkeler içerisinde işçilik maliyetleri en yüksek ülkeler arasındadır. Örnekleme yaparsak Bulgaristan, Ukrayna Romanya, güneyde Suriye, mısır gibi ülkelerde yüz dolar, yüz avro iken bizde asgari ücret altı yüz dolarların üzerindedir.

İhracat konusu yine malum sebeplerden dolayı istenen seviyelerde olmayıp, yinede toplam üretimin en az üçte bir ihraç edilmektedir.

Buna karşılık mermer işleme makinelerinde ithalat hala sürmekte olup, sektörümüzde zararlara sebep olmaktadır. Tabii bu hem dövizin düşüklüğünden hem de uzun vadeli makine alabilmelerine bağlıdır.

Durum bu vaziyette iken, sektör hala ayakta kalabilme savaşı vermektedir. Yetkililerden olabilecek taleplerimizi sıralayacak olursak, leasing'deki KDV oranında yapılan değişlikle durma noktasına gelen yurtiçi satışları açabilmemiz için tekrar leasing'deki KDV oranının %1 e indirilmesi, ithalatın önüne geçilmesi için yerli makine üreticilerine de uzun vadeli satışlarda düşük faiz uygulanması, özellikle demir-çelik ürünlerinin iç piyasayı gözeterek ihracat yapmaları, işçinin işverene olan maliyetinin düşürülmesi gibi sıralayabiliriz.

Sözlerime mermer sektörünün, yerli üretimi tercih etmelerini ve üretimde verimliliği artırıcı enerji tasarrufu odaklı makine almalarını tavsiye ederek son veriyorum.

Ek:2

Resim 1 : Blok Kesme (S/T)

Resim 2 : Geniş Bant Silme

Resim 3 : Dar Bant Silme

EK.10

Sayı : 08-276

23/06/2008

Konu : Küresel Anahaber Gazetesi – Mermer Doğaltaş Özel Eki

**Sayın Eylem ALTIOK,
Anadolu Basın Merkezi**

17.Haziran.2008 tarihli isteminize cevaben, ekte sunulan yazı metni tüm gayretimize rağmen bir buçuk sayfa sınırlarınızı aşmıştır. Bilgilerinize sunuyorum.

Saygılarımla,

Aslında İmza Mevcuttur.

Selahattin ONUR

Yönetim Kurulu Başkanı

TÜMMER

TÜRK MERMER VE DOĞALTAŞ SEKTÖRÜNÜN GENEL GÖRÜNÜMÜ

Türk mermer ve doğaltaş sektörünün dünyadaki yeri

Mermer ve doğaltaş sektörünün büyüklüğünü dünya ölçeğinde incelediğimizde şunu görürüz. Sıralamada ilk on ülke, toplam üretim ve değerini yaklaşık %90'ını ortaya koymaktadır. %10'luk bölüm ise geri kalan bütün ülkeleri kapsamaktadır.

Değerlendirmede iki önemli konu öne çıkmaktadır; üretim miktarları ve ihracat değerleri.

İhracat değerleri itibari ile ele alındığında ise şöyle bir durum görülmektedir. Dünya toplam mermer ve doğaltaş ihracat değeri 12 milyar dolar düzeyindedir. Ülkemiz ihracat miktarı 2007 yılı içinde 1.242 milyar dolar olarak açıklanmıştır. Değer itibari ile artış trendi %21 olarak gerçekleşmiştir. Dünya ile kıyaslandığında yaklaşık %10 düzeyinde bir pay alabildiğimiz ifade edilebilir.

2008 Yılında sektör kendi iç dinamiklerini hiçbir enerji kaybı olmaksızın işletmek ve kullanmak zorundadır. Yeni hedef pazarlar edinmek, mermer ve doğaltaş dünyasına açılım içinde olan ve etkin fuarcılık faaliyetleri düzenleme çabalarında ki ülkelere ulaşmak buralarda etkin tanıtım programları uygulamak ilk akla gelen etkinlikler olarak sıralanabilir. Yinede sektörün önemli pazarlarında yaşanan sıkıntıların etkilerini 2008 yılında hissedebileceği sektör mensuplarınca ifade edilmektedir.

Sektörü Engelleyici Sorun Ve Çözüm Önerileri

Gelişimi Engelleyici Nedenler

Mermerci kazanmıyor!

- Girdi maliyetlerinde görülen yüksek fiyat ve değerler; Sektörün önemli bir girdisi enerjidir. Girdi olarak enerji, akaryakıt (dizel) ve elektrik giderleri olarak düşünülmektedir. Kullanım itibari ile ise akaryakıt (dizel) çok öne çıkmaktadır. Ocak giderlerinin yaklaşık %30-%40 civarında bir bölümünü akaryakıt harcamaları kapsamaktadır. Fiyat yönü ile bakıldığında ise dünyada pahalılıkta aşağıda ki tabloda görülen sıralama dikkat çekicidir.

	Ülke	Akaryakıt (dizel) (US cent/Lt)
6.	Türkiye	162
7.	İtalya	149
8.	Yunanistan	119
9.	İspanya	110
10.	Portekiz	110

International Fuel Prices 2007 by GTZ,

Akaryakıtta en pahalı ülke olmamıza rağmen, üretimde dünya da 5. durumdayız.

- Geçmiş, fiili durum ve gelecek ile ilgili planlama eksiklikleri, örgütlenmede amaç doğrultusunda görev paylaşımı, tanımlamalarında görülen noksanlıklar, devlet ve sektör görev paylaşımı, Bakanlıklar, Ticari Ateşelikler ve Genel Müdürlükler ile sektör görev paylaşimleri,
- Sermaye, finansman ve bankacılık sistemimizde ki yetersizlik hissedilir ve önemli boyuttadır. Sektör karını götüren faiz uygulamaları ile karşı karşıya olmak
- Geçmişte önemli pozitif etkileri olduğu halde şu anda verilmemekte olan teşvik ve devlet destekleri önemlidir.

- Döviz kurunda önemli miktarda ki düşüş trendi; Sektör geçmişte işletme planlarını ortalama 1 US \$= 1,500 YTL üzerinden yaparak hareket etmeyi planlarken, döviz sürekli düşüş trendi içerisine girmiştir ve 1 US \$= 1,230 YTL düzeylerine gerilemiştir. Bunun aksine, girdi maliyetlerinde ise ciddi bir artış trendi oluşmuştur. Bu terslik, sektörün hazırlıksız ve kurumlaşmamış mensuplarının tüm tolere edilebilir değerlerini altüst etmiş ve işletmelerin bir bölümünün kapanma noktasına gelmesine hatta kapanmalarına neden olmuştur.
- Harç, teminat, orman izinleri ve diğer bakanlık kamu kurum ve kuruluş ödentileri ile birlikte bakıldığında vergi yükü %65'i bulmaktadır ve çok yüksektir.
- Mevzuattan kaynaklanan eksiklik ve karşılaşılan sorunlar, Bürokratik engeller, burada sahipsizlik söz konusudur. Bunun tezahürü ile izin alımlarında zorluk ve pahalılık önü alınmaz durumdadır. Sonucu belli olmayan en basit bir deneme çalışmasına başlayabilmek için 35-40 bin YTL dolayında harcama yapma zorunluluğu yaşanmaktadır. Sektör pasa döküm alanı konusunda ki problem nedeni ile zorluk yaşamaktadır. Hiçbir yeterlilik aranmaksızın ruhsat verilmektedir. Bürokratik engeller, devlet ile sektör arasında amaç birlikteliği kurularak giderilmelidir. AB uyum yasa ve uygulamalarının neden olduğu sorunlar, bu sorunların temelinde kaynağı tanınamışlık olgusu vardır.
Yasal açıdan tüm madencilik sektörünün sorunları, mermer ve doğaltaş sektörü için de aynen vardır. Sorunlar yatırımcıyı caydırıcı ve biktirici düzeyde, aşılması güç engeller halinde karşımıza çıkmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının mevzuat ve uygulamalarından kaynaklanan sorunlar, Çevre ve Orman Bakanlığı kanun ve yönetmeliklerinden kaynaklanan sorunlar ile Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı mevzuatından kaynaklanan sorunlar birinci derecede önem arz etmektedir.
Bakanlıklar mevzuatlarındaki engel teşkil edici hükümleri, sektöre kolaylık sağlayıcı ve yardım edici hale getirmelidir.
- Taşımacılık ve ulaşımda karşılaşılan yüksek bedeller, Liman yetersizlikleri ve yüksek konteynır bedelleri, demiryolu taşımacılığında noksanlıklar; hiç olmazsa sektörün çok önemli olan havzalarına hizmet verebilecek demiryolu taşımacılığına imkan oluşturulmalı, bu yönde yatırımlar planlanıp uygulanmalıdır.
- Nitelikli işgücü, yetişmiş eleman eksikliği ve etkileri; Nitelikli işgücü ciddi bir sektör sorunudur. Sektör mensupları kendi imkan anlayış ve güçleri oranında bireysel çözümler ile sorunu aşmaya çalışmaktadır. Makro düzeyde planlı programlı bir eğitim düzen ve düzeyi yoktur.
Eğitimde, en alt öğretim düzeyinden başlamak suretiyle tüm eğitim kurumları yüksekokul ile üniversiteler de dahil olmak üzere, sektörün ihtiyacı olan, her kademedeki işgücüne cevap verebilecek nitelikli elemanların yetişmesi için gerekli eğitim basamaklarının kurulması ve ihtiyaç duyulan personelin yetiştirilmesinde etkin görevler üstlenmelidir.
Üniversiteler sektörün gelişimi ile ilgili her türlü bilimsel ve teknolojik ilerlemeleri izlemeli ülke yararına kullanılabilir seçimleri yaparak, sektör hizmetine sunacak çalışmalar yapmalıdır.
- Mimari projeler ve taş ilişkisinin yaratılamamış olması hatta barışık olunmaması durumu, iç piyasada ucuz ithal taşa yönelim ve kamu kullanımının var olması, mimarlık ve inşaat sektörlerinin, mermer ve doğaltaş sektörü ile birlikte hareketinin sağlanamamış olması.
- Bölgesel farklılıklardan kaynaklanan sorunlar (terör, kadastro eksikliği vs)

EK.11

Sayı : 08-166

10.03.2008

Konu : Dünya Gazetesi Haber Çalışması

**Sayın Ahmet USMAN,
Dünya Gazetesi
İzmir Bürosu Haber Müdürü**

TÜMMER'den istemiş olduğunuz mermer ve doğaltaş sektörü ile ilgili sorunlar konulu yazı ekte sunulmuştur.

Saygılar,

Aslında İmza Mevcuttur.

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

EKLER:

Ek.1 : Mermer Ve Doğaltaş Sektörünün Sorun Ve Beklentileri

MERMER VE DOĞALTAŞ SEKTÖRÜNÜN SORUN VE BEKLENTİLERİ

Anayasa

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının "Ekonomik Hükümler" başlığı altındaki ikinci bölümünde, altı ana konunun düzenlenmesine yer verilmiştir. Bunlardan birincisi 166. Madde "Planlama", üçüncüsü ise 168. Madde "Tabii servetlerin ve kaynakların aranması ve işletilmesi" esaslarıdır.

Planlama ile ilgili olarak 166ncı Maddede..... "ülke kaynaklarının döküm ve değerlendirmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak devletin görevidir .. " denilmiştir.

Anayasanın 168inci maddesinde ise, "Tabii servetler ve kaynaklar devletin hüküm ve tasarrufu altındadır. Bunların aranması ve işletilmesi hakkı devlete aittir. Devlet bu hakkını belli bir süre için, gerçek ve tüzel kişilere devredebilir. Hangi tabii servet ve kaynağın arama ve işletilmesinin, Devletin gerçek ve tüzel kişilerle ortak olarak veya doğrudan gerçek ve tüzel kişilerin uyması gereken şartlar ve Devletçe yapılacak gözetim, denetim usul ve esasları ve müeyyideler kanunda gösterilir." denilmektedir.

Bu maddenin uygulanması ile ilgili bir çalışma yapan, Anayasa hukukçuları Prof. Dr. Erdoğan Teziç ve Prof. Dr. Necmi Yüzbaşıoğlu şu görüşte birleşmişlerdir: "Madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak, Anayasa'nın 168inci maddesi, 3213 sayılı Maden Kanunu ve Maden Kanununun Uygulanmasına Dair yönetmelikte "özgün bir hukuki rejim" öngörülmüştür. İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı Yönetmeliği, ısınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği, Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği gibi yürütme ve idarenin yaptığı işlemlerle, madenleri arama, işletme şartları, devletin gözetim, denetim ve esasları ile yaptırımlar öngören düzenlemeler, Anayasa'ya ve 3213 sayılı Maden Kanunu'na aykırıdır."

Oysa, günümüzde mevzuat açısından, madenciliğin önündeki engellemelerin çoğu, 3213 sayılı Maden Kanunu ve bu kanunun uygulanmasına dair yönetmelik dışındaki bazı düzenlemelerden kaynaklanmaktadır.

Mevzuat:

Yasal mevzuat konusunda yaşanan sıkıntılar sektörün gelişimi önünde yıllarca bir engel oluşturmuştur. Maden çıkarma ve işleme tesislerini düzenleyen yasa ve mevzuatlar, uzun vadeli yatırımlar kapsamında yer alan doğal taş sektörü için son derece önemli işlemlere sahiptir. Türkiye'de de bu durum yaşanmaktadır.

Yasalar ve bunlara bağlı mevzuatın, bir sektörün gelişmesinde ne kadar önemli olduğunu çarpıcı bir şekilde görmek ve ifade etmek için mermer ve doğaltaş sektörünün son 25 yılda ki gelişimine bakmak yeterli olacaktır. 1985 yılında mermer ve doğaltaş ihracatımız 3,2 milyon dolar düzeyinde iken, o güne kadar mermer ve doğaltaş işletmeciliği, taşocakları nizamnamesi bünyesinde hantal, güvenceden yoksun ve eksiklikler içerisinde faaliyet göstermekte idi. Ancak 3213 sayılı Maden Kanunu'nun çıkarılması ve bu kanun kapsamına mermer ve doğaltaşın da alınması ile oluşan ruhsat güvencesi, sektörümüzde yatırımları artırmış, hızlandırmış ve işletme kültürü ile teknolojilerinin gelişmesine neden olmuştur. Bugün hepimizin bildiği üzere, sektörümüz ihracatı 1,242 milyar dolar düzeylerindedir.

Doğal taş madenciliği Maden Kanunu yanısıra, pek çok kanun ve yönetmeliklere bağlı olarak (ÇED Yönetmeliği, Orman Kanunu, Milli Emlak Mevzuatı, SİT, İstimlak Yasası, Mera Kanunu gibi) faaliyet göstermektedir. Birden fazla bakanlık ve genel müdürlüklerden izin alma mecburiyeti maddi ve manevi külfet, zaman kayıpları ve kargaşa getirmektedir. Üretime başlamadan daha ilk

aşamada karşılaşılan bürokrasi, mevzuat ve kırtasiye girişimcileri ürkütmektedir. Maddi ve manevi kayıpların önlenmesi için, ilgili kamu Kuruluşları arasındaki koordinasyon sorununun çözümlenmesi zaruridir. Bazı coğrafi bölgelerimizde yatırımcılar için ortam güvenliği sağlanmalıdır.

Maliyet Koşulları:

Maliyet unsurlarını etkileyen temel girdilerin başında hiç kuşkusuz enerji gelmektedir. Rakiplerimizi değerlendirdiğimiz de İran hariç diğer ülkelerin petrol kaynaklarının bulunmadığı görülmekte, gerek akaryakıt gerekse elektrik fiyatları incelendiğinde, maliyetler açısından Türkiye'de üretici olmanın zorluğu ve konunun önemi ortaya çıkmaktadır. İşçilik maliyetleri de diğer sanayi kolları gibi doğal taş sanayisinde de ciddi bir mali sorundur. OECD kaynaklarına göre Türkiye, 30 üye ülke arasında istihdam vergileri bakımından en üst sıralarda yer almaktadır.

Diğer taraftan son yıllarda yaşanan, döviz kurunda ki sürekli düşüş trendi ve bunun aksine artan girdi maliyetleri sektörü zor durumda bırakan bir başka önemli sorundur.

Dünya Doğal Taş Üretiminde İlk 10 Ülke (Milyon ton)

	Ülke	2006 doğaltaş üretimi	Akaryakıt (dizel) (US cent/Lt)
1.	Çin	21.000	61
2.	Hindistan	19.000	75
3.	İtalya	10.924	149
4.	İran	10.500	3
5.	Türkiye	9.400	162
6.	İspanya	8.900	110
7.	Brezilya	7.500	84
8.	Mısır	3.300	12
9.	Portekiz	3.000	110
10.	Yunanistan	2.200	119

*Kaynak: IMM Carrara Bearbeitung STEIN / www.stonereport.com
International Fuel Prices 2007 by GTZ,*

Finansman

Sermaye ve teknoloji maliyetlerinin yüksek olması sektörün en önemli sorunlarının başında gelmektedir. Sektörün finansman sorunlarının giderilebilmesi için ve rekabet gücünü artırabilmesi gereği, rakiplerinin temin edebildiği şartlarda, ham madde üretimi aşamasından başlayarak, her kademedede teşvik ve kredi gereksinimi bulunmaktadır. Bu kapsamda işletme ruhsatlarının kredi kullanımlarında teminat olarak gösterilmesinin, önünün açılması da önemlidir.

Envanter eksikliği

Doğaltaş sektöründe rezervler, üretim, ihracat ve iç piyasada tüketim miktarları, firma sayısı, çalışan sayısı gibi pek çok konu ile ilgili yeterli ve güvenilir sayısal veriler ve bu verilerin güncelleştirilmesine yönelik kayıt sistemleri geliştirilememiştir. Bu eksikliğin giderilmesi sektörün gelecekle ilgili gelişmelerini izlemek, planlamak ve oluşturmak açısından büyük önem taşımaktadır. Sektörde dünyanın öncü ülkeleri, konu ile ilgili problemleri çözmüş olmanın avantajlarını yaşamaktadır. Bu konuda değişik zamanlarda sektör kurumlarının birbirinden kopuk

çalışmaları olmuştur; ancak farklı nedenlerden çalışmalar tamamlanıp, sonuçlandırılmamıştır. Eksiklik sürmektedir.

Vergilendirme

Bütün madencilik faaliyetlerinde uygulanan vergilendirme esasları doğal taş madenciliğinin var olan riskini artırarak olumsuz yönde etkilemektedir. Finansman sorunlarının aşılmasına yönelik olarak, vergilendirme ve teşvikler öncelikli olmak kaydı ile gerekli iyileştirmeler yapılmalıdır. Madencilik sektöründe vergi oranı, başka hiçbir sektörde olmadığı düzeyde yüksektir, %65'ler civarındadır. Zira orman izinleri ile ilgili harcamalar, il özel idareler, belediye ve yerel idarelerin talepleri, maden kanunu gereği ruhsat harcı ve teminatları, devlet hakkı gibi mevzuattan kaynaklanan değişik kalemlerde ki ödentiler, gelir vergisi ile birleşince %65 oranında bir vergi, şaşırtıcı bir biçimde sektöre özel olarak karşımıza çıkmaktadır.

Altyapı Sorunu

Mermer ve doğaltaş madenciliği diğer sektörlerden farklı olarak ve genel bir madencilik kuralı gereği madenin bulunduğu yerde yapılmak zorundadır. Bu nedenle işletme ve işleme tesislerinin (ocak, fabrika ve atölyelerin) büyük bir bölümünde yol, su elektrik, haberleşme gibi ciddi alt yapı sorunları bulunmaktadır. Ham madde üretiminden başlayarak hemen her noktadaki üretim aşamasında alt yapı sorunlarının aşılabilmesi yatırımcının kendi gücü ve gayretine bağlıdır, önemli ölçüde devlet desteği gerekmektedir.

İşletme Yönetimi

Büyük ölçekli işletmeler dışarıda bırakılacak olursa, küçük ve orta ölçekli işletmelerin çoğunluğunda; satın alma, tedarikçi ilişkileri, üretim yönetimi, stok kontrol, pazarlama yönetimi ve insan kaynakları yönetimi gibi işletmenin birtakım temel fonksiyonları klasik yönetim anlayışına dayalı olarak yürütülmektedir. Buna göre,

- İşletmenin en üst düzey yöneticisi aynı zamanda işletmenin sahibidir ve birçok karar bu kişi veya kişilerin inisiyatifi doğrultusunda alınmakta, bu anlamda işletme sahibi veya üst düzey yöneticinin bakış açısı ve yetenekleri firma gelişiminde büyük önem taşımaktadır,
- İşletmelerin fonksiyonel bölümlere ayrılma düzeyleri düşüktür,
- Ekip çalışması ya gerektiği gibi yapılmamakta ya da hiç yapılmamaktadır,
- Hedefler kısa süreli belirlenmekte, orta ve uzun dönemli stratejik planlar yapılmamaktadır,
- Bilinç düzeyi yüksek, eğitilmiş ve kalifiye eleman yoksunluğundan şikayet edilmekte fakat eğitime gereken önem verilmemektedir.

İşletme Düzeyinde,

- Hedef pazarların doğru tespit edilmesi, Dış Pazar bilgisinin geliştirilmesi,
- Atölye tarzı küçük işletmelerin bir çatı altına toplanarak örgütlenmelerinin sağlanması,
- Kalifiye eleman açığının kapatılması yönünde eğitimlerin organizasyonu,
- Büyük işletmelerin, dünya talebini takip ederek ürün çeşitlendirmesine gidebilecek esnek üretim yapılandırılmasına kavuşturulması,
- Atölye tarzı küçük işletmelerin pazar olanakları ile iç ve dış pazar yaratma konusunda bilinçlendirilmeleri ve yönlendirilmeleri,
- Üretimde kullanılan teknolojinin geliştirilmesi ve yaygınlaştırılması, gerekmektedir.

Doğaltaş İthalatı

Türkiye mermer ve doğaltaş çeşitliliğinde renk ve desen açısından da zengin bir ülkedir. Ancak granit türü kayaçlarda durum daha farklıdır. Bu nedenle bazı işletmeciler dünya piyasalarında kabul gören ve talebi yüksek bazı tür granitlerin ithalatlarını, blok olarak gerçekleştirmekte, bu blokları kendi tesislerinde işlemekte ve büyük bir bölümünü tekrar ihraç etmektedir. Bunun dışında bazı devlet kurum, kuruluşları ve mahalli idareler düşük kaliteli Çin ürünlerini, sırf ucuz fiyat sebebi ile yerli üretime rekabet ederek kullanma yoluna gitmektedir, bu durum sektör tarafından protesto ile karşılanmaktadır.

Nitelikli İşgücü Eksikliği

Gelişmiş teknoloji kullanımı ve yeni teknolojilerin geliştirilmesi, sektöre önemli katkılar yapacak yeni fırsatlar yaratacaktır. Bu çerçevede söz konusu teknolojilere uyum sağlayacak ve bunları kullanabilecek iyi eğitilmiş işgücünün varlığı önemlidir.

Hammaddenin ocaktan çıkarılmasından, nihai ürünün oluşturulmasına kadar ki tüm üretim aşamalarında, taşın işleme biçiminin fire oranını ve dolayısıyla ürün maliyetini belirleyici bir faktör niteliği taşıması, bu işi bilen nitelikli işgücünün kullanılmasının ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Sektörde bu nitelikli işgücü temini konusunda sorunlar yaşanmaktadır.

Mermer sektöründeki altyapı ve teknoloji eksikliği, konu ile ilgili teknik eleman istihdamının sektör içinde yeterince yer alamaması ve eğitilmiş ara eleman sorunları sektörün gelişiminin gecikmesinde de önemli roller oynamıştır.

Nitelikli işgücünün varlığı ve istihdamı ocaklardaki üretim kayıplarının azaltılması, üretimde fire oranlarının azalması, kesim sırasında blok yüzeylerinin düzgün olması, üretim sonrası renk/desen uyumuna göre ayrıştırılması, homojen renklerin gruplandırılması açısından önem taşımaktadır.

Standart Eksikliği

Doğal taş sektöründeki üreticiler üretimlerini, kendilerinin hazırladıkları kataloglar ile tanıtmaya çalışmaktadır. Üretimlerde aynı standardın sürekliliğinde sorunlar ile karşılaşmaktadır. İhracatta standart ve kalitenin belirlenmesi, bunun sürekliliği, pazarlamada ve anlaşmalarda büyük kolaylık sağlayacaktır. Ürünlerde, renk, desen, kalite ve fiyat standartları oluşturulması, ihracattaki artışın sürekliliğinin sağlanması bakımından önemlidir. Bu sorunun çözülmesi için sektörde fiziksel ve kalite olarak belirli standartlar ve normlar oluşturulması gerekmektedir.

Rekabet Gücü

Ülkemiz doğal taş sektörünün rekabet gücü yüksektir. Bu sektörde, üretim ve kalite artışı ile sanayi sektörleriyle entegrasyonu amaçlayan kısa, orta ve uzun dönemli stratejik planların, bir "Doğal Taş Politikası" temelinde geliştirilerek süratle uygulamaya konulması, sektörün gelişimi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Günümüzde mermer sektöründe dünyaya teknoloji satabilen bir ülke konumuna gelen Türkiye sahip olduğu çok büyük doğal taş rezervlerini toplumsal refahın artırılması için iyi değerlendirmek zorundadır. Üretimde kaliteyle, verimlilikle ilgilenmenin yanında, dünya doğal taş piyasasında fiyatların belirlenmesinde Türkiye'nin mutlaka belirleyici ve söz sahibi olması gerekmektedir. Sektörde faaliyet gösteren firmaların iş gücünün niteliği ve yönetim kalitesi arttıkça, uzmanlaşmaya önem verildiği ölçüde dünya ile rekabet gücü ve dünya doğal taş pastasından alınacak pay artacaktır.

Teknoloji Düzeyi

Doğal taş sektöründe aramadan nihai ürüne kadar her aşamada ileri teknoloji kullanımı yaygınlaştırılmalıdır.

Sektörde yüksek teknoloji kullanımı ve üretilmesine yönelik araştırma-geliştirme çalışmalarına öncelik verilmelidir. Gerek üretim ve kaynak performansının iyileştirilmesine, gerekse yeni ürünlerin elde edilmesine yönelik olarak gelişmiş teknolojilerin kullanımı, bu sektörün ülke kalkınmasına katkısı bakımından önemlidir. İleri üretim teknolojilerinin geliştirilmesi ve kullanımı, daha temiz ve daha etkin madencilik süreç ve ürünlerinin temini bakımından ön koşuldur. Doğal taş sektöründe, bilim ve teknolojiyi süratle ekonomik ve toplumsal faydaya dönüştürebilme mekanizmaları hayata geçirilmeli, araştırma ve geliştirme faaliyetleri teşvik edilmelidir. Bu çerçevede, üniversite-sektör işbirliğini, sektörün gereksinimleri doğrultusunda geliştirmek önemlidir. Sektörün kullanabileceği bilim ve teknoloji üretimine yönelik araştırma-geliştirme faaliyetleri için, üniversite-sanayi ortak araştırma merkezleri, teknoloji geliştirme bölgeleri kurulmalıdır.

Makine - Ekipman

Makine ekipman ve sarf malzemeleri üretimi ve alt yapısına bakıldığında, Türk doğaltaşına bağlı bir gelişim içerisinde olan makine sanayisi önemli atılımlar yapmıştır, hatta bazı makinelerde rakiplerimizden daha kaliteli üretimi başarmışlardır. Ancak genele bakıldığında hala İtalya ve İspanya'nın doğaltaş makine ve sarf malzemesi üretiminde daha avantajlı oldukları görülmektedir. Bu gelişmeler değerlendirildiğinde, mutlaka mermer makine ve sarf malzemesi üreticilerinin finansal ve teknik açıdan, özellikle AR-GE çalışmaları açısından desteklenerek, avantajlı duruma geçirilmesi gerekmektedir.

Firma kapital büyüklüğü ve işletmede gerekli görülen makineler itibari ile sıralama yapılacak olursa;

- 1) Ocak+fabrika+uygulama entegrasyonu
- 2) Ocak+fabrika entegrasyonu
- 3) Ocak, yalnızca blok üretimi
- 4) Fabrika, nihai ürüne kadar, her türlü blok işleme tesisi
- 5) Atölye türü çalışma

Amortisman ve teçhizat yenileme

Ülkemizde, adı geçen başarıları yaratmış sektörümüz yatırımcılarının, sahip oldukları sermaye birikimini ve bu sermaye birikiminde yeterli olmama hali çok iyi bilinmekte olan bir gerçektir. Yatırımın büyük çoğunluğu ve gerçekleşme şekli, üreterek kazanılan ile ödenen borçlanmalara dayalıdır. Diğer taraftan mermer üretim makineleri, işin gereği olarak, son derece yorucu ve engellenemez bir tempo içerisinde taş ve kayada çalışmanın yarattığı yıpratıcı bir ortamda iş yapmaktadır, dolayısı ile makinelerin yenilenme süreci, hiçbir sektörde olmadığı kadar kısa zaman aralıkları içerisinde zorunlu hale gelmektedir. Bu açıdan bakıldığında bile sektörün mutlaka desteklenmesi gereği açık olarak görülmektedir.

Pazarlama Stratejileri

Tanıtım ve ihtisas fuar çalışmaları sektörlerin alıcılara açılan kapıları olarak günümüzde özel bir önem taşımaktadır.

Ülke ölçeğinde ve uluslararası planda bir ortak pazarlama anlayışının olmaması da diğer bir önemli sorundur. Sektörde pazarlama kavramının kapsamlı bir çerçevede ele alınması, gerek mevcut gerekse gelişen pazarların yakından takip edilerek değişikliklere uygun stratejilerin belirlenmesi gerekmektedir.

Mimari tasarımlar ve modalar yakından izlenmelidir. Bu konuda yurtdışı projelere katılım, uygulayıcı firmaların orijin ülkelerinin malzemelerini kullanmaları açısından önem taşır. Türk müteahhitlerin gerek Afrika gerek Ortadoğu gerekse Türk Cumhuriyetleri ve Rusya'daki faaliyetleri nedeniyle bu ülkelere doğaltaş ihracatımızın önemli artışlar gösterdiği görülmüştür. Ancak uluslararası projelerde İtalya ve İspanya kadar etkin olunamamaktadır. İlginçtir ki, bu ülkelerin katıldığı projelerin birçoğunda etkin olarak, kendi ürünleri adı altında Türk doğaltaşları kullanılmaktadır.

Pazarlama

Mevcut pazar payının artırılması amacıyla işlenmiş ürün kapasitesinin ve ürün çeşitliliği ile ürün kalitesinin artırılmasına yönelik yatırımlar yapılmalı, pazarlama stratejileri oluşturulmalı ve etkin dağıtım ağları kurulmalıdır.

Böyle bir ortak pazarlama anlayışı ve marka yaratılması, mermer işletmecileri ve devletin ortak sorunu olarak görülmeli ve bu konuda işbirliğine gidilmelidir. Bu konudaki eksiklikler aşağıda sıralanmıştır;

- Türk mermerlerinin belirli bir isim altında satılmaması (İsim Birliği) ve yurt dışında tanıtımının iyi yapılamaması,
- Üretici kuruluşlar ile pazarlama şirketlerinin ortak hareket etmemeleri sonucu "fiyat birliği"nin sağlanamaması ve kontrolü güç, engellenmez fiyat farklılıkları
- Türkiye mermer sektörü, pazarlamada örgütlenmenin istenilen seviyede olmaması; pazarlamanın özellikle güçlü bir örgütlenmeyi gerektirmesi,
- Kalite kontrolü, ambalaj, standardizasyon, zamanlama ve reklam yönünden eksikler.

Sektöre ilişkin veriler Türkiye'nin dünya pazarındaki payını artırma olanağının çok kuvvetli olduğunu göstermekle birlikte amaca ulaşma yolunda tehdit oluşturan, sektörel ve işletme düzeyinde yaşanan sorun alanları göz ardı edilmemelidir. Sektörün gerek yurt içi gerekse yurtdışında pazar olanaklarının geliştirilebilmesi ve rekabet gücünün artırılması, sektörün geneli ve işletme düzeyinde yapılacak verimliliği artırma ve kullanılan teknolojiyi yenileme ile olanaklı olacaktır.

Nakliye

Sektörde ocaktan işleme tesislerine, işleme tesislerinden depolara ve limanlara ürünlerin ulaştırılmasında ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır. Ülkemizde yeterli bir demiryolu taşımacılık sistemi olmadığından, taşımacılık karayolu ile yapılmaktadır. Karayolu taşımacılığında dingil ağırlığı esası uygulanmaktadır. Bu kısıtlama sebebi ile verilen %10 tolerans ise çoğu bölge trafiklerince uygulanmamaktadır. Bu nedenlerle sektör ciddi boyutta nakliye sıkıntısı yaşamaktadır.

Limn Yetersizliği ve Yüksek Konteynır Bedelleri

Mermer ihracatında en önemli sorunlarından bir tanesi de ülkenin coğrafi yapısı oranında yeterli sayıda limanın olmayışıdır. İhracat miktarı oranında konteynır mevcudiyetinde sayısal eksiklik, yükleme-boşaltma ve konteynırlar için ödenen bedellerin yüksekliği sektör açısından sıkıntı yaratan problemlerdir. Son zamanlarda özelleştirmenin beraberinde getirdiği problemlerle

karşılaşılmaktadır.

Bölgesel Farklılıkların Neden Olduğu Sorunlar

- ❖ Yapılmış araştırmalar sonucu bölgeler arasında farklılıklar olduğu, Doğu ve Güney Doğu Anadolu bölgelerinde önemsenmesi gereken bazı hususların varlığı sıra gözetilmeksizin aşağıda ki şekildedir.
- Sermaye kısıtlılığı sebebi ile daha çok atölye tipi çalışmaların yoğunlukta olması,
- Atölyelerin derli toplu bir yerleşim içerisinde olmayıp, birbirinden kopuk ve dağınık bir durumda çalışmaları,
- Bölgede blok ve fabrika üretim tesisleri bulunmamaktadır. Bu nedenle nihai ürünler bölgeye uzak merkezlerden temin edilmekte, bu sebeple ciddi taşıma maliyetlerinin söz konusu olması,
- Sert iklim şartlarının üretim ve uygulamada getirdiği zorluklar,
- Metropollere göç nedeni ile yetişmiş ve nitelikli eleman konusunda haddinden fazla eksiklik,
- Güvenlik ve terör nedeni ile yaşanan sorunlar,
- Kadastro yokluğunun neden olduğu mülkiyet ve sahiplenme problemleri,
- Mermer ve doğaltaş ocaklarının bulunduğu yerlerde yaşayan vatandaşların yersiz talepleri ve devlet karayollarının kullanılmasına çıkarılan engeller,
- Ocak açma çalışmalarında, fizibilite eksikliği finansal kayıp ve olumsuzluk sonuç nedeni ile olduğu gibi bırakılan açık ocaklar çevre tepkilerine neden olmaktadır.

ÖNERİLER

Ülkemizde mermer ve doğaltaş sektöründe önemli görülen boşlukların giderilmesi, sektörün şimdiye kadar kendi başına çok kısa bir sürede gerçekleştirebildiği gelişmelere daha fazla ivme kazandıracaktır. Başarılar önemli ölçüde artacaktır. Yapılan araştırmalara göre aşağıda sıralanan hususlar önem arz etmektedir;

- Özellikle Doğu Anadolu bölgesinde blok mermer üretimi ve çeşitliliği yönünden ciddi eksiklikler mevcuttur. Bu nedenle bu bölgemizde blok üretimi yapılabilmesine hizmet amacı ile mermer ve doğaltaş kaynaklarının araştırılmasına, tespitine ve işletilmesine yönelik yatırımlar anlamında yapılanmanın sağlanması gereklidir.
- Mevcut ve bulunması ihtimal mermer ve doğaltaş kaynaklarının, fiziksel, mekanik ve kimyasal özellikleri ile petrografilerinin dünya standartlarında ve akredite koşullarda incelenmesine hizmet edecek, teknolojik laboratuvarlarının kurulması, konu ile ilgili olarak gerektiğinde üniversiteler ile işbirliğine gidilmesi.
- Yurtiçi tüketim ve uygulamada temel birim olarak atölyeler öne çıkmaktadır. Atölyelerin makine ve ekipman olarak kabiliyetlerinin artırılmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- Atölye işleticisi sektör mensubu ve çalışanlarının taş kültürü ve uygulamaları konusunda eğitilmesine yönelik çalışmalar,
- Her ölçekte ocak, fabrika ve uygulamacı firmaların ihtiyacı olan nitelikli eleman yetiştirilmesine yönelik kısa, orta ve uzun vadeli çalışmaların planlanması ve desteklenmesi.
- Ulusal bazda insanımıza mermer ve doğaltaş konusunda bilgi, kültür, taşı sevme ve kullanma bilinci kazandıracak yaygın eğitim çalışmaları yapılmalıdır.
- Sektörün tamamında sert ve yorucu ortamda çalışma sonucu kullanılmakta olan makinelerde oluşan yıpranma ve erken eskime nedeni ile yenileme desteğine önemli oranda ihtiyaç görülmektedir.
- Standardı yüksek ve kaliteli üretim koşullarını oluşturabilmiş, ancak ürün tanıtımında yetersizlikleri olan firmaların ulusal ve uluslararası fuarlara katılımları için gerekli koşulların sağlanması ve desteklenmeleri.
- Sektörle ilgili mevcut bilgi kaynaklarına başvurulduğunda, ciddi manada bir envanter eksikliği göze çarpmaktadır. Kısa, orta ve uzun vadeli sektör gelişim stratejilerinin tespitinde ve bu stratejilerin uygulanmasında envanter bilgileri önemli anahtar durumundadır.
- Bir üst birlik olan TÜMMER'in Yönetim ve Denetimde, mermer ve doğaltaş sektörü üzerinde etkinliğinin artırılabilmesi yönünde, giderilmesi gereken ciddi ölçüde destek ve kaynak ihtiyacı vardır.

EK.12

Sayı : 08-348

08/08/2008

Konu : Maliye Bakanımıza iletilmesi düşünölen yazı metni hk.

Aynur Danacı,
Ege İhracatçılar Birliği

Sayın Danacı,

Sektörümüz adına Maliye Bakanımız Sayın Kemal Unakıtan'a iletilmesi düşünölen yazı metni ile ilgili olarak TÜMMER'imizin görüşü ekte bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla,
Genel Sekreterlik
TÜMMER

Ekler:

Ek.1 : Maliye Bakanımıza iletilmesi düşünölen yazı metni

MERMER VE DOĞALTAŞ

1- Tanım : Günümüzde, ticari boyutta blok ve kesildiğinde düzgün kenar, köşe verebilen ve parlatılabilen her türlü doğaltaş ticari anlamda mermer olarak tanımlanmaktadır.

2- Çeşitleri :

- Tortul kökenli; kalker, kireçtaşı, kumtaşı ve konglomera vb.
- Başkalaşım kökenli; kristalli mermer (genellikle beyaz renkli) şist, gnays, gözlü gnays, meta kumtaşı, kuvarsit vb.
- Mağmatik kökenli; Granit, siyenit, gabro, bazalt, andezit, diyabaz vb.
- Traverten ve oniks mermeri oluşumları

3- Dünya Ticaretinde Mermer Ve Doğaltaşın Yeri :

Dünya ticaretinde üretimleri, ihracatları ve ithalatları itibari ile sıralamada ilk on ülke sektörde önemli yer işgal etmektedir.

Tablo 1: Dünya Doğal Taş Üretiminde İlk 10 Ülke (Milyon ton)
(Aynı tablo EK.8'de yer almaktadır.)

Tabloda görüldüğü üzere Türkiye, Çin, Hindistan, İtalya ve İspanya gibi bu sektörün güçlü ülkeleri ile yarışmaktadır. Sıralamada yıllara göre genellikle 5. ve 6. basamaklarda yer aldığı görülmektedir. Rezerv ve çeşitlilikte sahip olduğu imkanlar nedeni ile ülkemizin hedefi birincilik olmalıdır.

Bu klasmanda yer alan ilk on ülke, dünya üretiminin %95'inden fazlasını gerçekleştirmektedir. 2007 yılında tabloda görüldüğü gibi ilk on ülke üretimi 98,248 milyon ton iken, bütün dünya üretiminin 105,446 milyon ton'dur.

İlk on ülke sıralamasında, ülkelerin yer alma nedenleri, sahip oldukları rezervler, taş çeşitlilikleri, üretim teknolojilerinde gösterdikleri gelişmeler, fuar etkinliklerinin dünya ölçeğindeki yerleri, tasarım ve mimari aktivitelerde gösterilen başarılar ve dünya ölçeğinde, uygulama alanında almış oldukları pozisyon şeklinde tanımlanmaktadır.

“Stone 2007 World Marketing Handbook”tan alınan verilere göre;

Dünya üretiminde doğaltaş çeşitlerinin toplam üretim içerisinde ki payları aşağıda ki şekilde irdelenmiştir. Sonuç ülkemizi sahip olduğu karmaşık jeolojik yapı nedeni ile taş çeşitliliği yönünden yakından ilgilendirmektedir. Çünkü ülkemizde daha çok karbonat kökenli kayaçlar üretilmektedir.

Dünya üretiminde doğaltaş çeşitlerinin toplam üretim içerisinde ki payları;

- Karbonatlı kayaçlar ...53,350 milyon ton (% 57,5),
- Silisli kayaçlar .....34,800 milyon ton (% 37,5),
- Diğer kayaçlar ..... 4,600 milyon ton (% 5)

şeklindedir.

4- Sektörde, Türkiye'nin Dünyada ki Yeri :

- Ülkemiz rezerv ve çeşitlilikte erişilmesi güç imkanların sahibi durumundadır.
- Doğaltaş üretim teknolojileri açısından bakıldığında, ülkenin ihtiyaçları her kademedeki karşılanabilir durumdadır. Kalitede, rakip ülkelerle rekabet edilebilecek düzeye erişilmiştir. Doğaltaş üretim teknolojileri ve sarf malzemeleri ithalatı, yerini artık ihracata bırakmıştır.
- Fuarçılık etkinlikleri itibari ile İzmir fuarı, İtalya Verona fuarından sonra dünyanın ikinci büyük fuarı olarak addedilmektedir.
- Tasarım, mimari ve uygulama yönünden ele alındığında dünya ile rekabette geri kaldığımız gözükmektedir. Bu konuda ciddi bir eğitim, plan ve programın takibine ihtiyaç vardır.
- Mimari örgütlenmenin, doğaltaş sektörüne, kullanım ve uygulamalarına yaklaştırılması önemlidir. Ülkemizde bu yönde ciddi bir eksikliğin gözüküğü söylenebilir.

Dünyada, Türkiye çok kısa bir gelişim süreci içerisinde sektörde saygın bir yer edinmiştir. Ülkemizin bugün başarı addedilen bu noktaya gelmesinde pek çok faktör rol oynamıştır. Bu faktörlerden önemli bir tanesi, kusursuz tasarım ve uygulamaları ile dünyada kabul gören uluslar arası boyutta ki yabancı firmaların, projelerinde, şöhreti eski çağlara kadar uzanan Türk doğaltaşlarına yer vermeleridir. Yani Anadolu topraklarından çıkarılan Türk doğaltaşları, blok olarak alınmış, ülkelerin kendi tesislerinde işlenmiş ve yabancı markalar adı altında önemli uygulama projelerinde kullanılmıştır. Bu olay doğrudan, Türk doğaltaşının aranılır olmasında etkin rol oynamıştır.

Geçmişte sektöre hizmet olarak addedilen ve avantaj olarak gözüken bu durum, ülkeler arasında gelişen kıyasıya rekabet koşulları nedeni ile günümüzde, Türk doğaltaş sektörünün daha çok gelişmesi önünde engel teşkil etmektedir. Çünkü artık Türk doğaltaş sektör müteşebbisleri her türlü detayda ve teknikte yabancı ülke kalite ve standartlarına eşit üretim koşullarını yakalamışlardır. Buradan öteye büyümek demek, dünya çapında uygulama projeleri üretmek ve bunları hayata geçirmek demektir. Sadece bu tür projelerin ihtiyacı olan kalite, detay ve hassasiyette ürün üretebilmek yeterli değildir. Bu nedenle, sektörümüzün bundan sonra hedeflediği ve hak ettiği noktaya -ki bu nokta her konuda birinciliktir- ulaşabilmesi, ülke yönetimlerinin de ilgilenmesi gereken ciddi bir konu haline gelmiştir.

5- Ülke Yönetimlerinin İlgisine İhtiyaç Duyulan Konular; Sektörün Sorunları :

Sektörün çalışma koşullarından kaynaklanan pek çok devlet kurum ve kuruluşları ile ilgili sorunları burada gündeme getirilmeyecektir. Yalnızca Maliye Bakanlığı ve bakanlığa bağlı kurum ve kuruluşları ilgilendiren sektör sorunları ele alınacaktır.

Ele alınması ve giderilmesi gerekli koşulların başında, büyük girdi maliyetlerine neden olan akaryakıt, elektrik, işçilik, işçilikte sigorta payları ile ilgili pahalılık gelmektedir. İlk on ülke sıralamasında akaryakıt tüketim fiyatlarına bakıldığında, bu istekteki haklılık açıkça görülebilmektedir.

Tablo 2: Dünya Doğal Taş Üretim sıralamasına göre ilk 10 Ülkede 2006-2007 yıllarında Akaryakıt fiyatları

	Ülke	Akaryakıt (dizel) 2006 (US cent/Lt)		Ülke	Akaryakıt (dizel) 2007 (US cent/Lt)
1.	Türkiye	162	1.	Türkiye	188
2.	İtalya	149	2.	İtalya	156
3.	Yunanistan	119	3.	Portekiz	156
4.	İspanya	110	4.	Brezilya	126
5.	Portekiz	110	5.	Yunanistan	116
6.	Brezilya	84	6.	İspanya	115
7.	Hindistan	75	7.	Hindistan	101
8.	Çin	61	8.	Çin	69
9.	Mısır	12	9.	Mısır	30
10.	İran	3	10.	İran	9

Kaynak: IMM Carrara Bearbeitung STEIN / www.stonereport.com
International Fuel Prices 2007 by GTZ,

* Türkiye 2008 akaryakıt fiyatı 256 US cent/Lt'dir.

5.1 ÖTV İNDİRİMİ;

Tablo 3: Mal Grupları Cinsinden Doğal Taş İhracatı

MAL GRUBU	OCAK - ARALIK 2006		OCAK - ARALIK 2007	
	Miktar (x1000 Ton)	Değer (USD)	Miktar (x1000 Ton)	Değer (USD)
Ham Blok	1.490	141.043.046,16	1.728	187.254.830,61
Yarı İşlenmiş ve Mamul Ürün	2.255	879.384.100,63	2.987	1.046.130.781,98
Tabii Taşlardan Kaldırım ve Döşeme Taşl.	14	6.736.675,71	21	9.074.877,94
Toplam :	3.759	1.027.163.822,50	4.736	1.242.460.490,53

a) İhraç edilen blok + işlenmiş ürün + işlenmiş ürün elde edilmesi esnasında hasıl olan artık malzeme söz konusu olduğunda;

2007 yılında ülkemiz 9,500 milyon ton üretim yapmıştır. Aynı yıl içerisinde 4,736 milyon ton miktarında da ihracat yapılmıştır. İhracat içerisinde de

1,728 milyon ton blok doğaltaş ...../ 2,75 = 0,628 milyon m³

3,008 milyon ton işlenmiş net ürün ...../ 2,75 = 1,093 milyon m³

2,090 milyon ton artık malzeme ...../ 2,75 = 0,760 milyon m³

Toplam = 2,481 milyon m³ İhracat miktarı

Sektörde 1 m³ blok üretimi için ortalama 30 litre akaryakıt tüketilmektedir. Buna göre blok cinsinden 2,481 milyon m³ ihraç edilen ürün için tüketilen akaryakıt miktarı;

2,481 milyon m³ x 30 litre/m³ = 74,430 milyon litre'dir

Ortalama olarak ÖTV değeri 1 litre akaryakıtta, 1 YTL olarak düşünüldüğünde, sektörün talep ettiği ÖTV iadesi toplam tutarı;

$$74,430 \text{ milyon litre} \times 1 \text{ YTL/ litre} = 74,460 \text{ milyon YTL'dir}$$

b) İşlenmiş ürün + işlenmiş ürün elde edilmesi esnasında hasıl olan artık malzeme söz konusu olduğunda;

$$3,008 \text{ milyon ton işlenmiş net ürün} \dots\dots\dots / 2,75 = 1,093 \text{ milyon m}^3$$
$$2,090 \text{ milyon ton artık malzeme} \dots\dots\dots / 2,75 = 0,760 \text{ milyon m}^3$$

$$\text{Toplam} = 1,853 \text{ milyon m}^3 \text{ İhracat miktarı}$$

Sektörde 1 m³ blok üretimi için ortalama 30 litre akaryakıt tüketilmektedir. Buna göre blok cinsinden 1,853 milyon m³ ihraç edilen ürün için tüketilen akaryakıt miktarı;

$$1,853 \text{ milyon m}^3 \times 30 \text{ litre/m}^3 = 55,590 \text{ milyon litre'dir}$$

Ortalama olarak ÖTV değeri 1 litre akaryakıtta, 1 YTL olarak düşünüldüğünde, sektörün talep ettiği ÖTV iadesi toplam tutarı;

$$55,590 \text{ milyon litre} \times 1 \text{ YTL/ litre} = 55,590 \text{ milyon YTL'dir}$$

c) Toplam ülke üretimi söz konusu olduğunda;

(İhraç edilen blok + toplam işlenmiş ürün + toplam işlenmiş ürün elde edilmesi esnasında hasıl olan artık malzeme)

$$9,500 \text{ milyon ton toplam üretim}$$
$$1,728 \text{ milyon ton blok olarak ihraç edilen} \dots / 2,75 = 0,628 \text{ milyon m}^3$$
$$7,772 \text{ milyon ton toplam işlenmiş ürün} \dots\dots\dots / 2,75 = 2,826 \text{ milyon m}^3$$
$$5,400 \text{ milyon ton artık malzeme} \dots\dots\dots / 2,75 = 1,963 \text{ milyon m}^3$$

$$\text{Toplam} \dots = 5,417 \text{ milyon m}^3$$

Sektörde 1 m³ blok üretimi için ortalama 30 litre akaryakıt tüketilmektedir. Buna göre blok cinsinden 5,417 milyon m³ ihraç edilen ürün için tüketilen akaryakıt miktarı;

$$5,417 \text{ milyon m}^3 \times 30 \text{ litre/m}^3 = 162,51 \text{ milyon litre'dir}$$

Ortalama olarak ÖTV değeri 1 litre akaryakıtta, 1 YTL olarak düşünüldüğünde, sektörün talep ettiği ÖTV iadesi toplam tutarı;

$$162,51 \text{ milyon litre} \times 1 \text{ YTL/ litre} = 162,51 \text{ milyon YTL'dir.}$$

5.2 SEKTÖREL TEŞVİK;

Bilindiği gibi mermer ve doğaltaş işletmeciliği bir madencilik faaliyetidir. Kural olarak madencilik faaliyetleri, madenin çıktığı yerde yapılmalıdır.

- Günümüzde özellikle akaryakıt fiyatlarının neden olduğu maliyet koşulları sebebi ile taşımacılık sektöre ciddi yükler getirmektedir.
- Mermer işleme tesislerinde hasıl olan artık maddeler, büyük miktarlar teşkil etmektedir. Başka bir deyişle iki yönlü taşımacılığa neden olmaktadır. Çünkü çevre ilişkileri bakımından, artık döküm alanları hususu, organize sanayi bölgelerinde, yerleşim merkezleri ve civarlarında yer alan tesisler adına, çözümü güç sorunlara neden olmaktadır. Bu durum doğaltaş işleme tesislerinin, mermer ocak işletmelerinin bulunduğu yerlerde kurulmasını zorunlu hale getirmektedir.

Yıllara göre 2006 yılı toplam dünya mermer üretim durumu ve bu üretim esnasında hasıl olan artık malzeme durumu aşağıda ki gibidir. Bu rakamlar, artık malzeme konusunun ne denli ciddi bir sorun olduğunu göstermektedir.

Toplam üretim	: 1,715 milyar m ²
Artık miktarı	: 0,703 milyar m ²
Net miktar	: 1,012 milyar m ²

(Kaynak : Stone 2007 World Marketing Handbook’)

ÜLKENİN HERHANGİ BİR YERİNDE OCAK AÇIP ÜRETİME BAŞLAMAK DEMEK, BURALARA HER TÜRLÜ İMKANSIZLIĞI AŞARAK, YOL, SU, ELEKTRİK, HABERLEŞME ALT YAPISI VE İNSAN GÖTÜRMEK DEMEKTİR. Bugün, mermer ve doğaltaş sektörü bunları yapmakta, kırsal alanlara hizmet götürmekte, böylece kentlere göçüde bir oranda engellemektedir. Bu nedenle sektörümüze bölgesel değil, sektörel teşvik uygulanmalıdır, sektörümüz bu şekilde bir uygulamayı sonuna kadar hak etmektedir.

EK.13

Sayı : 08-582

04/11/2008

Konu : Dünya Gazetesi, Mermer ve Granit Eki, Soru Cevapları

Sayın Derya COŞKUN,
DÜNYA Gazetesi Araştırma-Geliştirme Servisi
Haber Sorumlusu

27.Ekim.2008 tarihinde 5. Uluslar arası Mermer, Doğaltaş Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı, Dünya Gazetesi, mermer ve granit eki ile ilgili olarak istemiş olduğunuz bilgiler ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımla,

Aslında İmza Mevcuttur.

Genel Sekreterlik
TÜMMER

EKLER:

EK.1 : Dünya, Gazetesi Mermer ve Granit Eki, Soru Cevapları

EK.1 : Dünya Gazetesi, Mermer ve Granit Eki, Soru Cevapları

Soru 1) 2007 yılını ve 2008'in ilk yarısını mermer&granit sektörü açısından değerlendirir misiniz?

Dünya Ticaretinde Mermer Ve Doğaltaşın Yeri :

Dünya ticaretinde üretimleri, ihracatları ve ithalatları itibari ile sıralamada ilk on ülke sektörde önemli yer işgal etmektedir.

Türkiye, Çin, Hindistan, İtalya ve İspanya gibi bu sektörün güçlü ülkeleri ile yarışmaktadır. Sıralamada yıllara göre genellikle 5. ve 6. basamaklarda yer aldığı görülmektedir. Rezerv ve çeşitlilikte sahip olduğu imkanlar nedeni ile ülkemizin hedefi birincilik olmalıdır.

Bu klasmanda yer alan ilk on ülke, dünya üretiminin %95'inden fazlasını gerçekleştirmektedir. 2007 yılında tabloda görüldüğü gibi ilk on ülke üretimi 98,248 milyon ton iken, bütün dünya üretimi 105,446 milyon ton'dur.

İlk on ülke sıralamasında, ülkelerin yer alma nedenleri, sahip oldukları rezervler, taş çeşitlilikleri, üretim teknolojilerinde gösterdikleri gelişmeler, fuar etkinliklerinin dünya ölçeğindeki yerleri, tasarım ve mimari aktivitelerde gösterilen başarılar ve dünya ölçeğinde, uygulama alanında almış oldukları pozisyon şeklinde tanımlanmaktadır.

“Stone 2007 World Marketing Handbook” tan alınan verilere göre;

Dünya üretiminde doğaltaş çeşitlerinin toplam üretim içerisinde ki payları aşağıda ki şekilde irdelenmiştir. Sonuç ülkemizi sahip olduğu karmaşık jeolojik yapı nedeni ile taş çeşitliliği yönünden yakından ilgilendirmektedir. Çünkü ülkemizde daha çok karbonat kökenli kayaçlar üretilmektedir.

Dünya üretiminde doğaltaş çeşitlerinin toplam üretim içerisinde ki payları;

- Karbonatlı kayaçlar ...53,350 milyon ton (% 57,5),
- Silisli kayaçlar .....34,800 milyon ton (% 37,5),
- Diğer kayaçlar ..... 4,600 milyon ton (% 5)

şeklindedir.

**Tablo 2: Yıllara Göre Doğaltaş İhracatı
(Aynı tablo EK.8' de yer almaktadır.)**

İhracat değerleri itibari ile ele alındığında ise şöyle bir durum görülmektedir. Dünya toplam mermer ve doğaltaş ihracat değeri 12 milyar dolar düzeyindedir. Ülkemiz ihracat miktarı 2007 yılı içinde 1.242 milyar dolar olarak açıklanmıştır. Değer itibari ile artış trendi %21 olarak gerçekleşmiştir. Dünya ile kıyaslandığında yaklaşık %10 düzeyinde bir pay alabildiğimiz ifade edilebilir.

Tablo 3: Doğaltaş İhracatında 2007-2008 İlk Yarı Değerleri

MAL GRUBU	OCAK TEMMUZ 2007 (ton)	OCAK TEMMUZ 2008 (ton)	DEĞİŞİM %	OCAK TEMMUZ 2007 (x1000 USD)	OCAK TEMMUZ 2008 (x1000 USD)	DEĞİŞİM %
Ham Blok	993.535	1.319.220	32,78	105.870	161.038	52,11
Yarı İşlenmiş	562.070	588.153	4,64	74.069	85.133	14,94
İşlenmiş	966.950	975.903	0,93	510.121	576.244	12,96
Genel Toplam	2.522.555	2.883.276	14,30	690.060	822.415	19,18

Soru 2) Türkiye'deki mermer ve granit sektörünü dünya ile kıyasladığımızda ne gibi farklılıklardan söz edebiliriz? Bu farklılıkların ortadan kaldırılması için yapılacak çalışmalar nelerdir?

- Ülkemiz rezerv ve çeşitlilikte erişilmesi güç imkanların sahibi durumundadır.
- Doğaltaş üretim teknolojileri açısından bakıldığında, ülkenin ihtiyaçları her kademe karşılanabilir durumdadır. Kalitede, rakip ülkelerle rekabet edilebilecek düzeye erişilmiştir. Doğaltaş üretim teknolojileri ve sarf malzemeleri ithalatı, yerini artık ihracata bırakmıştır.
- Fuarıcılık etkinlikleri itibari ile İzmir fuarı, İtalya Verona fuarından sonra dünyanın ikinci büyük fuarı olarak addedilmektedir.
- Tasarım, mimari ve uygulama yönünden ele alındığında dünya ile rekabette geri kaldığımız gözükmektedir. Bu konuda ciddi bir eğitim, plan ve programın takibine ihtiyaç vardır.
- Mimari örgütlenmenin, doğaltaş sektörüne, kullanım ve uygulamalarına yaklaştırılması önemlidir. Ülkemizde bu yönde ciddi bir eksikliğin gözüküğü söylenebilir.

Dünyada, Türkiye çok kısa bir gelişim süreci içerisinde sektörde saygın bir yer edinmiştir. Ülkemizin bugün başarı addedilen bu noktaya gelmesinde pek çok faktör rol oynamıştır. Bu faktörlerden önemli bir tanesi, kusursuz tasarım ve uygulamaları ile dünyada kabul gören uluslar arası boyutta ki yabancı firmaların, projelerinde, tanınmışlığı eski çağlara kadar uzanan Türk doğaltaşlarına yer vermeleridir. Yani Anadolu topraklarından çıkarılan Türk doğaltaşları, blok olarak alınmış, ülkelerin kendi tesislerinde işlenmiş ve yabancı markalar adı altında önemli uygulama projelerinde kullanılmıştır. Bu olay doğrudan, Türk doğaltaşının aranılır olmasında etkin rol oynamıştır.

Geçmişte sektöre hizmet olarak addedilen ve avantaj olarak değerlendirilen bu durum, ülkeler arasında gelişen kıyasıya rekabet koşulları nedeni ile günümüzde, Türk doğaltaş sektörünün daha çok gelişmesi önünde engel teşkil etmektedir. Çünkü artık Türk doğaltaş sektörü müteşebbisleri her türlü detayda ve teknikte yabancı ülke kalite ve standartlarına eşit üretim koşullarını yakalamışlardır. Buradan öteye büyümek demek, dünya çapında uygulama projeleri üretmek ve bunları hayata geçirmek demektir. Sadece bu tür projelerin ihtiyacı olan kalite, detay ve hassasiyette ürün üretebilmek yeterli değildir. Bu nedenle, sektörümüzün bundan sonra hedeflediği ve hak ettiği noktaya -ki bu nokta her konuda birinciliktir- ulaşabilmesi, ülke yönetimlerinin de ilgilenmesi gereken ciddi bir konu haline gelmiştir.

Soru 3) Bugün dünya mermer potansiyelinin yüzde 40'ına sahip olan Türkiye hala mermer ve granit ithalatı yapıyor. Sizce bunun nedeni ya da nedenleri ne olabilir? Yerli mermer kullanımı için ne tür teşvikler gereklidir?

İthalatın önemli bir bölümünü blok mermer ve doğaltaş alımı teşkil etmektedir. Alınan blok mermerler yurtiçi tesislerinde işlenerek büyük bir kısmı tekrar ihraç edilmektedir. Sektörün kabul etmediği ve karşı olduğu ithalat biçimi, ülke sınırlarında özellikle de kamu binalarında uygulamalarda kullanılmakta olan şeklidir.

Soru 4) 13-16 Kasım'da düzenlenecek Natural& Stone'de (5. Uluslar arası Mermer, Doğaltaş Ürünleri ve Teknolojileri Fuarı) herhangi bir faaliyetiniz olacak mı? Bilgi verir misiniz?

Birlik olarak bu yıl Natural& Stone'de fuarında bir etkinliğimiz olmayacaktır.

Soru 5) Sektörün sorunları ve bu sorunlara dair çözüm önerilerinizi paylaşır mısınız?

Sektör, madencilik madenin çıktığı yerde yapılmalıdır prensibi ile hareket etmek zorundadır. Bu nedenle,

- a. Her açılan yeni bir ocak için yeni yol yapılmakta, elektrik ve su getirilmekte, iletişim imkanları kurulmaktadır. Sektör bu hizmetleri sağlamanın bedellerini kendi olanakları ile karşılamaktadır. Bu nedenlerle mermer ve doğaltaş sektörü adına bölgesel değil, sektörel teşvik önem arz etmektedir.
  - b. Devlete ödentileri itibari ile ruhsat başvuru harcından başlayıp, teminatlar, yıllık harçlar, devlet hakları, belediye ödentileri, gelir vergisi, işçilik ve sair sigortalar ve bu gibi ödentilerin toplamında, sektör %65 civarında bir ödeme yükü ile karşı karşıya kalmaktadır. Başka hiçbir sektörde olmadığı kadar yüksek olan bu vergi yükünün sektör açısından hafifletilmesi zaruridir.
  - c. Limanlarda karşılaşılan yüksek bedeller hafifletilmelidir.
  - d. Türkiye dünya da akaryakıtı en pahalı kullanan ülke konumundadır. Bu nedenle hiç değilse ihracat yapılması oranında ÖTV indiriminden sektör yararlandırılmalıdır.
  - e. Taşımacılıkta karşılaşılan yüksek bedeller;
- Günümüzde özellikle akaryakıt fiyatlarının neden olduğu maliyet koşulları sebebi ile taşımacılık sektöre ciddi yükler getirmektedir.
  - Mermer işleme tesislerinde hasıl olan artık maddeler, büyük miktarlar teşkil etmektedir. Başka bir deyişle iki yönlü taşımacılığa neden olmaktadır. Çünkü çevre ilişkileri bakımından, artık döküm alanları hususu, organize sanayi bölgelerinde, yerleşim merkezleri ve civarlarında yer alan tesisler adına, çözümü güç sorunlara neden olmaktadır. Bu durum doğaltaş işleme tesislerinin, mermer ocak işletmelerinin bulunduğu yerlerde kurulmasını zorunlu hale getirmektedir.

Yıllara göre 2006 yılı toplam dünya mermer üretim durumu ve bu üretim esnasında hasıl olan artık malzeme durumu aşağıda ki gibidir. Bu rakamlar, artık malzeme konusunun ne denli ciddi bir sorun olduğunu göstermektedir.

Toplam üretim	: 1,715 milyar m ² (2 cm kalınlık)
Artık miktarı	: 0,703 milyar m ² (2 cm kalınlık)
Net miktar	: 1,012 milyar m ² (2 cm kalınlık)

(Kaynak : Stone 2007 World Marketing Handbook’)

- f. Mevzuattan kaynaklanan eksiklik ve karşılaşılan sorunlar, bürokratik engeller;

Madencilikte aykırı ve madencilik yasaklayıcı pek çok bakanlık, kurum ve kuruluşlarının yayınlamış oldukları, madencilik gerçeği ile örtüşmeyen yönetmelikler bertaraf edilmelidir. Zira burada Anayasa koruması altında ve yeterli olan Maden Kanunu ve Bakanlar Kurulu kararı ile yürürlüğe giren İzin Yönetmeliği varken, bunların hiçe sayan diğer kanun ve yönetmelikler sebebi ile bir sahipsizlik söz konusudur. Bunun tezahürü ile izin alımlarında zorluk ve pahalılık önü alınmaz durumdadır. Sonucu belli olmayan en basit bir deneme çalışmasına başlayabilmek için 35-40 bin YTL dolayında harcama yapma zorunluluğu yaşanmaktadır. Sektör pasa döküm alanı konusunda ki problem nedeni ile zorluk yaşamaktadır. Hiçbir yeterlilik aranmaksızın ruhsat verilmektedir. Bürokratik engeller, devlet ile sektör arasında amaç birlikteliği kurularak giderilmelidir. AB uyum yasa ve uygulamalarının neden olduğu sorunlar, bu sorunların temelinde de kaynaklarımızı tanımamazlık olgusu vardır.

Yasal açıdan tüm madencilik sektörünün sorunları, mermer ve doğaltaş sektörü için de aynen vardır. Sorunlar, yatırımcıyı caydırıcı ve bıktırıcı düzeyde, aşılması güç engeller halinde karşımıza çıkmaktadır. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının mevzuat ve uygulamalarından kaynaklanan sorunlar, Çevre ve Orman Bakanlığı kanun ve yönetmeliklerinden kaynaklanan sorunlar ile Çalışma Sosyal Güvenlik Bakanlığı mevzuatından kaynaklanan sorunlar birinci derecede önem arz etmektedir.

Bakanlıklar mevzuatlarındaki engel teşkil edici hükümleri, sektöre kolaylık sağlayıcı ve yardım edici hale getirmelidir.

- g.** Sektör yatırım gücü itibari ile cılız bir yapıya sahiptir. Bu yapının güçlendirilmesi gerekmektedir.
- h.** Bölgesel farklılıklardan kaynaklanan sorunlar (terör, kadastro eksikliği vs) çözüme kavuşturulmalıdır.
- i.** Sektör nitelikli iş gücü ihtiyacını büyük oranda hissetmektedir. Sağlıklı bir eğitim sistemine dayalı, sektör ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikli eleman yetiştirilmelidir.
- j.** Sektör mimari, uygulama ve tasarım konusunda yeterince gelişmemiştir. Bu yönde de uluslar arası normlara uygun bir şekilde güçlendirilmelidir.

EK.14

To : Mr. Serafín Sabiote Navarro

MARSA. Asociación de Empresarios del Mármol y de la Piedra Natural de la Región de Murcia

Subject : Appointment request

Date : 02.12.2008

Dear Mr. Serafín Sabiote Navarro,

We sent this letter to you on 17.11.2008, below you can see, to the address of FDP but our committee informed us that the letter did not reach your address. Because of that we are really sorry. Now our committee is planing to visit you on 03.12.2008, in cehegin-Murcia, but before their visit, we would like to inform you about their purpose.

Kind regards

Selahattin Onur
President of TÜMMER
Turkish Marble, Natural Stone and
Machinery Producers Association

To : Mr. Serafin Sabiote Navarro
Federación Española de la Piedra Natural
Subject : Appointment request
Date : 17.11.2008

Dear Mr. Serafin Sabiote Navarro,

I am the president of TUMMER (Turkish Marble, Natural Stone and Machinery Producers Association). I am writing this letter to let you know, about a business visit to Madrid. A Turkish committee of Afyon Kocatepe University's academicians, TÜMMER and Afyonkarahisar Chamber of Commerce representatives are visiting Madrid from 1-6 December 2008.

TÜMMER was established in 2000. Since then, it has accomplished in a number of activities in accordance with the mission, we have undertaken for sector and its members. Within this scope, we represent the sector in front of the bureaucracy. We make afford to introduce Turkish natural stones and their use and have drawn the attention on education. Furthermore, we have contributed the reduction of input cost of the sector by developing and implementing numerous projects.

TUMMER has a relationship with MIA (Marble Institute of America) in the USA.

When we are in Madrid, we would like to visit your organization on 1st December 2008, and share our ideas to establish a good relationship in between your federation and TUMMER.

We would be very glad if you could allocate some time for us.

Looking forward to hearing from you

Kind regards

Selahattin Onur
President of TÜMMER
Turkish Marble, Natural Stone and
Machinery Producers Association

EK.15

Sayı : 08-264

06/06/2008

Konu : Türkiye-ABD Ticaret Ve Yatırım Konseyi
6. Dönem Toplantısı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Sektör Meclisleri Müdürlüğü,

Mermer ve doğaltaş ihracatı ile ilgili olarak, üreticilerimizi olumsuz yönde etkileyen hususlar;

2007 yılında mermer ve doğaltaş ihracatımız 1.242 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Bu rakamlarla ülkemiz ihracatında %1,2 pay alınmıştır. Doğaltaş ihracatımızın %93'ünü mermer ihracatı oluşturmaktadır. Söz konusu tutarın 843 milyon doları işlenmiş mermer olarak ihraç edilirken, geri kalan miktar, ham blok ve yarı işlenmiş mermer olarak ihraç edilmektedir.

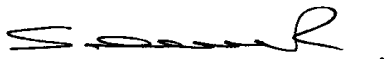
2007 yılında en fazla işlenmiş mermer ihraç edilen ülke ABD'dir. Buna rağmen bir önceki yıla göre miktar bazında 1,18 değer bazında ise 0,26 oranında azalma tespit edilmiştir. Bunun en büyük nedeni ABD inşaat sektöründe ki son gelişmelerdir.

ABD'nin doğaltaş pazarında ki dinamikleri inşaat, mimari ve renovasyon projelerinde ki gelişmelerdir. Ancak son yıllarda inşa edilen binaların yüksek yapım maliyetleri, yüksek enerji maliyetleri ve satılmayan konut sayısında ki artış ABD inşaat sanayinde olumsuz etkiler yaratmıştır. 2007'nin yarısından itibaren baş gösteren mortgage krizi, ABD konut piyasasında hızla küçülmeye neden olmuştur.

Diğer taraftan ABD dolarının doğaltaş sektörü ile ilgili ülkeler para birimleri karşısında değer kaybetmesi, finansal piyasalarda yüksek faiz oranı ve düşük ekonomik büyümeye sahip ülkelerde ekonomik krizlere sebep olabileceği ve bu durumunda inşaat sektörünü ve doğaltaş talebini etkileyeceği endişeleri giderek artmakta ve 2008 yılının zor bir yıl olacağı öngörülere kuvvetlenmektedir.

Bütün bunların dışında Türk üretici ve ihracatçısının etkilendiği önemli bir hususta ABD'nin doğaltaşa traverten ürünlerine uyguladığı gümrük tarifesidir. Dileğimiz bu tarifenin kaldırılmasıdır.

Saygılar,

Selahattin ONUR

Yönetim Kurulu Başkanı

TÜMMER

EK.16

Sayı : 08-356

15/08/2008

Konu : İstifare ve değerlendirme toplantısı hk.

TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ

Türkiye Sektör Meclisleri Müdürlüğü

Sayın Şebnem Zileli,

“İstifare ve değerlendirme toplantısı”nda gündeme getirilmesi düşünölen sektörümüz sorunları ve çözüm önerilerimiz ekte bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımızla,

Genel Sekreterlik
TÜMMER

Ekler :

Ek.1 : Sorunlar ve çözüm önerileri

Ek.1

TOBB TÜRKİYE MADENCİLİK MECLİSİ				
No	SORUN	AÇIKLAMA	ÇÖZÜM	İLGİLİ KURUM
1	Sektörel Teşvik	<p>Bilindiği gibi mermer ve doğaltaş işletmeciliği bir madencilik faaliyetidir. Kural olarak madencilik faaliyetleri, madenin çıktığı yerde yapılmalıdır.</p> <ul style="list-style-type: none"> Günümüzde özellikle akaryakıt fiyatlarının neden olduğu maliyet koşulları sebebi ile taşımacılık sektöre ciddi yükler getirmektedir. Mermer işleme tesislerinde hasıl olan artık maddeler, büyük miktarlar teşkil etmektedir. Başka bir deyişle iki yönlü taşımacılığa neden olmaktadır. Çünkü çevre ilişkileri bakımından, artık döküm alanları hususu, organize sanayi bölgelerinde, yerleşim merkezleri ve civarlarında yer alan tesisler adına, çözümü güç sorunlara neden olmaktadır. Bu durum doğaltaş işleme tesislerinin, mermer ocak işletmelerinin bulunduğu yerlerde kurulmasını zorunlu hale getirmektedir. <p>Yıllara göre 2006 yılı toplam dünya mermer üretim durumu ve bu üretim esnasında hasıl olan artık malzeme durumu aşağıda ki gibidir. Bu rakamlar, artık malzeme konusunun ne denli ciddi bir sorun olduğunu göstermektedir.</p> <p>Toplam üretim : 1,715 milyar m² Artık miktarı : 0,703 milyar m² Net miktar : 1,012 milyar m²</p> <p>(Kaynak : Stone 2007 World Marketing Handbook”)</p>	<p>Ülkenin herhangi bir yerinde ocak açıp üretime başlamak demek, buralara her türlü imkansızlığı aşarak, yol, su, elektrik, haberleşme alt yapısı ve insan götürmek demektir. Bugün, mermer ve doğaltaş sektörü bunları yapmakta, kırsal alanlara hizmet götürmekte, böylece kentlere göçüde bir oranda engellemektedir.</p> <p>Bu nedenle sektörümüze bölgesel değil, sektörel teşvik uygulanmalıdır.</p>	Maliye Bakanlığı

2	Akaryakıt Girdilerinin Pahalılığı	Dünya doğaltaş üretim sıralamasında 2006 ve 2007 yılları fiyatlarına göre ilk on ülke aşağıda ki tabloda gösterilmektedir. Görüldüğü gibi en yüksek bedel Türk tüketicisi tarafından ödenmektedir. Tablo EK.12’de yer almaktadır.	Sektörümüze, özellikle ihracat yapan sektör mensupları göz önünde bulundurularak ÖTV indirimi uygulanmalıdır. ÖTV oranları ile ilgili yapılan hesaplamalar EK.12’de yer almaktadır.	Maliye Bakanlığı
3	İşçilik maliyetleri	Ocaklar ve fabrikalar dahil olmak üzere sektörün ortalama maliyetlerine bakıldığında işçilik giderleri %35’lik bir orana sahiptir. (Kaynak : 1.Ulusal Mermer Ve Doğal Taşlar Kongresi, Tebliğler Tebliğ adı : Plaka, fayans ve döşemelik doğaltaş üretiminde verimlilik ve karlılığı arttıracak düzenlemeler, Mak. Yük. Müh. Haşim Acar)	* İşçilik giderleri için %35 oranı çok yüksektir. İşçilik maliyetleri ile ilgili konunun detaylı bir şekilde incelenmesi ve rekabet edilen ülkeler ile eşdeğer hale getirilmesi gerekmektedir. * Muhtasar vergi ve SSK primlerinde indirim yapılmalıdır.	Maliye Bakanlığı
4	Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği 19. madde, e bendi	Madencilik Faaliyetleri İzin Yönetmeliğinin “ Orta Mesafeli Koruma Alanı ” başlıklı 57.maddesine ve Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin “Orta Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 19.maddesinin eski haline göre, bu alanlarda maden arama ve sınırlı bir şekilde maden istihracı yapılabilirken, Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinde yapılan değişiklikle “ hiçbir şekilde maden ocağı açılmasına ve işletilmesine izin verilmez ” hükmü getirilmiştir.	1)Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliğinin “Orta Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 19.maddesinde ve “Uzun Mesafeli Koruma Alanı” başlıklı 20.maddesinde yapılan değişikliklerin iptal edilmesi gerekmektedir. 2) Yönetmelikler sektörün görüşü alınarak çıkarılmalıdır.	Çevre Ve Orman Bakanlığı
İstişare Ve Değerlendirme Toplantısı 27 Ağustos 2008 - Ankara				

EK.17

Sayı : 08-537

17/10/2008

Konu : Platform İngilizce web sitesi hk.

**Sayın Abdullah Özbaş,
Orta Anadolu İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği
Makine Sanayi Sektör Platformu Sekreteryası**

Makine Sanayi Sektör Platformu İngilizce web sitesi için Birliğimizi tanıtıcı İngilizce not ekte bilgilerinize sunulmuştur.

Saygılarımla,

Aslında imza mevcuttur.

Selahattin ONUR
Yönetim Kurulu Başkanı
TÜMMER

Ekler:

Ek.1 : İngilizce web sitesi için, birliğimizi tanıtıcı İngilizce not

DERNEĞİN ADI / ASSOCIATION NAME			
TÜMMER - TÜRKİYE MERMER DOĞALTAŞ VE MAKİNALARI ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ TURKISH MARBLE, NATURAL STONE AND MACHINERY PRODUCERS ASSOCIATION			
KURULUŞ TARİHİ / ESTABLISHED			
13.11.2000			
ÜYE SAYISI / NUMBER of THE MEMBERS			
105			
İLETİŞİM ADRESİ / ADDRESS			
TURAN GÜNEŞ BULVARI 701. SOKAK NO:8/3			
İl / City	ANKARA	İlçe / District	ÇANKAYA
Posta Kodu / Post Code	06550	Ülke / Country	TÜRKİYE
Tel / Phone	0 312 440 83 63	e-mail	info@tummer.org.tr
Fax	0 312 440 80 83	Web	www.tummer.org.tr
AMAÇ / AIM			
TÜMMER'İN VİZYONU Amacımız Türkiye'yi doğaltaş üretimi ve ihracatında dünyada lider ülke yapmaktır.			
TUMMER'S VISION Our aim is making Turkey a leader country in the world in natural stone production and exportation			
GÖREV / MISSION			
TÜMMER'İN MİSYONU •Doğaltaş kullanımını artırıcı çalışmaları desteklemek, •Dünya doğaltaş sektöründeki gelişmeleri takip ederek üyelerinin rekabet güçlerini ve verimliliklerini artırıcı eğitim programları düzenlemek, •Doğaltaş sektöründe yatırım, üretim ve ihracat ortamını iyileştirmeye yönelik çalışmalar yapmak.			
TUMMER'S MISSION •Supporting works that aims increasing the use natural stone •Organizing training programs as to increase competition capacity and productivity of our members by adopting the developments in the world's natural stone market. •Making studies as to improve the investment, production and exportation environment in the natural stone sector.			
ÇALIŞMA KONULARI ve FAALİYETLERİ / ACTIVITIES			
Since established, Turkish Marble, Natural Stone and Machinery Producers Association (TUMMER) has accomplished a number of activities in accordance with the mission we undertook for the sector and our members. Under this scope, we represented the sector in front of the bureaucracy; made efforts to introduce Turkish natural stones and their use; and attached great attention to education. Furthermore, we contributed to reduction of input cost of the sector by developing and implementing numerous projects. There have been unfavorable developments in the sector such as permanent increase in the input costs, slump in foreign exchange rates and different interest policies, poor incentives and that their uneasy utilization, lack of qualified labor, problems in communication and transportation, and instabilities in domestic and international			

markets. Despite all of these, it should be noticed as an outstanding achievement of the entities in the sector that they made their way with their own dynamics within the existing market mechanism and developed the sector.

The natural stones are matchless and peerless, as they are different from each other in terms of mineralogical and petrographical properties such as structure, color and chemical composition. For this reason natural stone products shall be able to lead among other export products provided that this natural resource is made use of in the most effective way, which covers utilization of most up-to-date methods in all of exploration, operation and processing phases, paying attention to training, infrastructure, R&D, standardization and marketing matters; and acquiring necessary support.

Having a wide potential in terms of reserves, quality, abundance in variety, high competition capacity and production possibilities, Turkey shall attain the position it deserves in the world natural stone market by improving its production capacity at a peculiar standard and marketing means.

SEKTÖREL VERİLER / DATUM of THE SECTOR

2007 TOPLAM MERMER-DOĞALTAŞ ÜRETİMİ : 9,5 MİLYON TON
2007 TOPLAM MERMER-DOĞALTAŞ İHRACAT TUTARI : 1.242,40 MİLYON \$
İSTİHDAM : 250.000 KİŞİ
İŞLETME SAYISI : 1500 FABRİKA VE 7500 ATÖLYE
İŞLETİLEN OCAK SAYISI : 800

TOTAL STONE PRODUCTION-2007 : 9,5 MILLION TONE
TOTAL STONE EXPORT-2007 (\$) :1.242,40 MILLION \$
EMPLOYMENT: 250.000
NUMBER OF FIRMS : 1500 FACTORY AND 7500 WORKSHOP
NUMBER OF QUARRY : 800

EK.18

TÜRKİYE MERMER,
DOĞALTAŞ VE
MAKİNALARI
ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ

TURKISH MARBLE,
NATURAL STONE AND
MACHINERY
PRODUCERS ASSOCIATION

BİZLER
ÇEVRE İLE BARIŞIK,
ORMANI SEVEN, ONU YURT SAYAN
MERMER, DOĞALTAŞ VE
MAKİNELERİ ÜRETİCİLERİYİZ.

TÜMMER ÇATISI ALTINDA

12 BÖLGESEL MERMER DERNEĞİMİZ,
ÖRNEK MAKİNE ÜRETİCİLERİMİZ,
İHRACATÇI BİRLİKLERİMİZ,
DÜNYA ÇAPINDA FUARCILIK FİRMALARIMIZ,
VE ÜNÜ ÜLKE SINIRLARINI AŞMIŞ
PEK ÇOK SEKTÖREL ŞİRKETİMİZ,
250.000 ÇALIŞANIMIZ VE
9 MİLYON TON YILLIK ÜRETİMİMİZ İLE

ÇOK BÜYÜK VE GÜÇLÜ BİR AİLEYİZ.

SLOGANIMIZ, BİRLİK VE BERABERLİK
HEDEFİMİZ, SEKTÖRDE ÜLKEMİZİ DÜNYA LİDERİ YAPMAK
GÜCÜMÜZE GÜÇ KATMAK İÇİN
LÜTFEN SİZ DE TÜMMER AİLESİNDEKİ YERİNİZİ ALINIZ.

TÜMMER Bakanlar Kurulunun 13.11.2000/1633 sayılı kararı ile kurulmuştur
Turan Güneş Bulvarı 71. Sok. No:8/3 Çankaya/ANKARA
Tel: (0312) 440 83 63 Faks: (0312) 440 80 83
www.tummer.org.tr info@tummer.org.tr